

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT NEFT ŞİRKƏTİ (SOCAR)**

**SOCAR-ın 2014-CÜ İLDƏ
MALİYYƏ - TƏSƏRRÜFAT FƏALİYYƏTİ HAQQINDA**

H E S A B A T

BAKI 2014

I. NEFT STRATEGİYASI AZƏRBAYCANIN İQTİSADI QÜDRƏTİNİN TƏMƏL DAŞIDIR

Azərbaycan iqtisadiyyatının aparıcı qüvvəsi olan neft-qaz sənayesi əsas xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurla davam etdirilən qalibiyyətli enerji strategiyası çərçivəsində həyata keçirilən layihələr nəticəsində bu gün özünün yüksəliş dövrünü yaşayır. Qazanılmış misilsiz nailiyyətlər ölkəmizin iqtisadi qüdrətini gündən-günə artırır, beynəlxalq aləmdə tutduğu mövqeyi daha da möhkəmləndirir.

Azərbaycan neftçixarma işinin beşiyi sayılan ölkələrdən biridir. Əsrlər uzunluğunda neftin, qazın kəşfiyyatı, hasilatı, emalı və nəqli sahələrində ən mütərəqqi ideyalar istehsalatda ilk dəfə Bakı neftçiləri tərəfindən tətbiq olunmuşdur. Enerji strategiyasının zəfər təntənəsi bu gün Azərbaycanı dünyada təkə qədim neft diyarı, dünya neft sənayesinin inkişafına əvəzsiz töhfələr verən bir ölkə kimi deyil, həm də zəngin təbii qaz mənbəyi, etibarlı və təhlükəsiz mavi yanacaq təchizatçısı kimi tanıtmışdır. Hazırda Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda hasil edilən təbii qaz həcmi Gürcüstan, Türkiyə, Rusiya və İrana ixrac olunur. Yaxın zamanlarda bu siyahıya yeni-yeni ölkələrin adı əlavə olunacaq. Ötən ilin sentyabrında Bakıda təməli qoyulan Cənub Qaz Dəhlizi müasir dövrün önəmli layihələrindən biri kimi Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında mühüm rol oynayacaq, eyni zamanda həm də Azərbaycanın enerji potensialının tam açılmasına, ixrac yollarının şaxələndirilməsinə imkan verəcəkdir. Azərbaycan belə bir tarixi layihənin həyata keçirilməsində lider rolunu oynayır və biz bundan sonsuz qürur duyuruq.

Ölkəmizin zəngin neft və qaz sənayesi tarixində yeni eranın başlanması “Şahdəniz” layihəsinin inkişafı ilə əlaqədardır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənabları bu layihəni 21-ci əsrin layihəsi kimi səciyyələndirmişdir. Layihənin inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq, 2-ci mərhələdə hasilat həcmi təxminən 2 dəfə artırılacaq, “Faza-1” üzrə hazırda çıxarılan 9 mlrd. kubmetr qaza minimum hesablamalara əsasən, daha 16 mlrd. kubmetr qaz hasilatı əlavə olunacaqdır. Çıxarılaçaq əlavə qaz həcmlərinin ildə 10 mlrd. kubmetri Avropa ölkələrinə, 6 mlrd. kubmetri isə Türkiyəyə tədarük ediləcəkdir. İlk qaz həcmlərinin 2018-ci ildə Türkiyəyə çatdırılması planlaşdırılır. “Şahdəniz-2” layihəsi çərçivəsində Xəzər dənizində ən qabaqcıl sualtı hasilat texnologiyalarının tətbiqi ilə Azərbaycandan Avropaya qədər 3500 kilometr uzunluğunda boru kəmərləri sistemi qurulacaqdır.

Cənub Qaz Dəhlizi üzrə planlar yalnız “Şahdəniz-2” ilə kifayətlənmir. Bu layihə gələcək perspektivlər zəncirində əsas, amma yalnız ilk halqanı təşkil edir. İnamlı söyləyə bilərik ki, 2025-ci ilədək Azərbaycanın ümumi ixrac potensialının 40 mlrd. kubmetr qaz həcminə çatdırılması tamamilə realdır. Bu qazın da çox hissəsi Avropa bazarına təchiz oluna bilər. Əlbəttə, belə böyük həcmələri nəql edilməsi üçün təhlükəsiz daşınmanı təmin etmək iqtidarında olan və ötürücülük qabiliyyətinin artırılması potensialına malik müvafiq qaz-nəql infrastrukturunu lazımdır. Beynəlxalq ictimaiyyətin diqqət mərkəzində olan Cənub Qaz Dəhlizi məhz belə bir sistem olacaqdır. Hazırda “Şahdəniz” qazının Bakı-Tbilisi-Ərzurum marşrutu üzrə Gürcüstan və Türkiyəyə nəqlini həyata keçirən və regionda enerji təhlükəsizliyinin mühüm amilinə çevrilən Cənubi Qafqaz boru kəməri (CQBK) bu dəhlizin başlanğıc hissəsini təşkil edir. Ötürmə qabiliyyəti ildə 20 mlrd. kubmetr təşkil edən kəmərin işləkliyini artırıq sübuta yetirmişdir. CQBK-nin genişləndirilməsi layihəsi indiyədək kəmərin ötürücülük qabiliyyətinin artırılması istiqamətində aparılmış işlərin davamı olacaqdır. Cənub Qaz Dəhlizi sisteminin daha bir mühüm və birləşdirici segmenti bu ilin martında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə təməli qoyulan TANAP – Trans-Anadolu boru kəməridir. TANAP-ın illik ötürücülük qabiliyyəti ilk mərhələdə 16 mlrd. kubmetr təşkil edəcək. Sonradan bu göstəricinin 30 mlrd. kubmetrədək artırılması imkanları da nəzərə alınmışdır. Belə ki, uzunmüddətli perspektivdə bu kəmərin həm Azərbaycan yataqlarından hasil ediləcək “ikinci dalğa” qazını, həm də Mərkəzi Asiya, habelə Yaxın Şərqi və Şərqi Aralıq dənizi hövzəsində hasil ediləcək qaz həcmələrini tranzit yolu ilə Cənub Qaz Dəhlizinə ötürmək, Avropaya daşımaq potensialına malik olacaqdır. Cənub Qaz Dəhlizinin digər başlıca segmentini isə Trans-Adriatik qaz boru kəməri (TAP) təşkil edəcəkdir. Uzunluğu 871 kilometr olacaq TAP kəməri Türkiyə-Yunanıstan sərhədində TANAP-la birləşəcək, sonra isə Yunanıstan və Albaniya ərazilərindən, Adriatik dənizinin altından keçməklə İtaliyanın cənub sahillərində uzaqacaqdır. Cənub-Şərqi Avropanı təbii qazla təmin edəcək TAP gələcəkdə Xəzər hövzəsində hasil olunan təbii qazın qitənin digər böyük qaz istehlakçılarına ötürülməsi üçün də geniş imkanlar açacaqdır. Kəmərin ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 mlrd. kubmetrdir. Konsorsium kəmərin inşasını iri diametrlili borularla həyata keçirməklə gələcəkdə bu həcmə 2 dəfəyədək artırılması imkanını nəzərdə saxlayır.

SOCAR-ın həyata keçirdiyi neft-qaz layihələri çərçivəsində kəşfiyyat, qazma və hasilat göstəriciləri ilbəl yüksəlir. Artıq inamlı demək olar ki, Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi tam və dönməz şəkildə təmin edilmişdir. Bu gün təbii qaz potensialının artırılması prioritet məsələlərdən biridir. 2010-cu ildə “Ümid”, 2011-ci ildə isə “Abşeron” qaz-kondensat yataqlarının kəşf edilməsi Azərbaycanın enerji potensialını daha da gücləndirmişdir. Digər perspektiv strukturlarda da kəşfiyyat işləri davam etdirilir. Təqdirədir ki, çoxdan işlənən qaz-kondensat yataqlarında da yeni məhsuldar laylar açılır. “Bulla-dəniz” yatağında qazanılmış uğur bir daha nümayiş etdirmişdir ki, köhnə yataqlardan daha səmərəli istifadə edilməsi ölkənin enerji resurslarının yüksəldilməsində mühüm rol oynayır. Həmin yataqda 4

quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulan 6 sayılı yeni stasionar dəniz özülü uğurla istismar edilir.

Emal kompleksində həyata keçirilən işlər həm ölkənin neft məhsullarına olan tələbatının ödənilməsinə, həm də ətraf mühitə mənfi təsirin minimuma endirilməsinə yönəldilmişdir. Şirkətin emal kompleksində 2014-cü ildə açıq rəngli neft məhsullarının çıxımı 65,5%, neftin emal dərinliyi isə 93,2% olmuşdur. Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodunda və "Azərikimya" İstehsalat Birliyində texnoloji qurğuların modernləşdirilməsi, istehsal gücünün artırılması və ekoloji mühitin yaxşılaşdırılması məqsədilə yeni layihələrə start verilmişdir. Mövcud imkanlardan səmərəli istifadə etməklə yanaşı yeni Neft-Qaz Emalı və Neft-Kimya Kompleksinin inşasına hazırlıq gedir. Görülən işlər SOCAR tərəfindən istehsal olunan neft-qaz emalı və neft-kimya məhsullarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi, Bakıda və Sumqayıtda ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması baxımından xüsusi önəm daşıyan bu layihələrin uğurla başa çatacağına əminlik yaradır.

Türkiyənin "Petkim" neft-kimya holdinqinin idarəçiliyi artıq bir neçə ildir ki, SOCAR tərəfindən həyata keçirilir. "Petkim" bu illərdə ümumi məhsul istehsalı, gəlir, mənfəət və ixrac üzrə rekord göstəricilərə nail olub. Holding 2014-cü ili uğurlu nəticələrlə başa vurmuşdur. Şirkətin aktivləri və 45 ölkəyə həyata keçirilən xarici satışların həcmi yüksəlmişdir. Yeni yatırımlar hesabına istehsal gücü 13% artmışdır. 2011-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyənin Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə illik məhsuldarlığı 10 milyon ton təşkil edəcək "STAR" neft emalı zavodunun təməli qoyulmuşdur. Bu, Türkiyədə özəl sektor xətti ilə həyata keçirilən ən böyük investisiya layihəsidir. 2014-cü ildə Avropada "İlin ən yaxşı neft və qaz layihəsi" seçilmiş "STAR" zavodunun istehsala başlaması ilə Türkiyə idxal məhsulları üzrə milyardlarla dollarlıq valyutaya qənaət edəcək, SOCAR isə hazır emal məhsullarının realizə edilməsindən böyük həcmdə əlavə mənfəət götürəcəkdir.

Bu ilin aprel ayında "SOCAR Polymer" MMC ilə İtaliyanın "Maire Tecnimont S.p.A." Mühəndislik Şirkətlər Qrupu arasında Sumqayıt Kimya Texnoparkı layihəsi çərçivəsində Polipropilen zavodunun inşası üzrə əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanmışdır. Layihə çərçivəsində mühəndislik, təchizat, quraşdırma və tikinti işlərinin görülməsi nəzərdə tutulur. İllik gücü 180 min ton təşkil edəcək Polipropilen zavodu mövcud naftanın krekinqi nəticəsində alınan propilenin xammal kimi istifadə edilməsinə imkan verəcəkdir. Azərbaycanda ilk polipropilen zavodu olacaq bu müəssisənin tikilməsi hazırda xarici ölkələrdən idxal edilən polipropilen və yüksək sıxlıqlı polietilenin ölkəmizdə istehsal olunmasına imkan yaradacaqdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı"na əsasən ölkəmizdə müasir beynəlxalq standartlara uyğun azot gübrəsi - karbamid zavodunun inşası uğurla davam etdirilir. Təməli möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənabları tərəfindən qoyulmuş Karbamid Zavodunda sutkada 1200 ton ammoniyak və 2000 ton karbamid istehsal edilməsi nəzərdə tutulur. Əsas xammal kimi təbii qazdan istifadə olunacaqdır. "SamsungEngineeringCo. Ltd." şirkəti ilə imzalanmış müqavilə çərçivəsində zavodun tikintisi 2016-cı ilin sonlarında başa çatdırılmalıdır. Bu layihənin həyata keçirilməsi ilə SOCAR ölkə iqtisadiyyatının əsas sektorlarından olan kənd təsərrüfatının inkişafına ciddi dəstək verəcəkdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi SOCAR-ın tərkibinə daxil edildikdən sonra ölkənin qaz təchizatı sisteminin yenilənməsi, əhalinin və sənayenin fasiləsiz təbii qazla təmin edilməsi istiqamətində böyük həcmdə işlər görülməkdədir. Bakı şəhəri, ətraf qəsəbə və kəndlərin qaz təchizatı sisteminin beynəlxalq tələblər səviyyəsində qurulması istiqamətində işlər sürətlənmişdir. "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən istehlakçıların fasiləsiz və keyfiyyətli təbii qazla təchiz edilməsi, eləcə də abonent bazasının daha da genişləndirilməsi istiqamətində görülmə işlərinin nəticəsi olaraq, ölkə üzrə təbii qazla təmin olunan abonentlərin sayı 1 milyon 757 minə çatmışdır.

Bu gün SOCAR-ın işgüzar imici durmadan yüksəlir, onun beynəlxalq mövqeləri daha da möhkəmlənir. Türkiyə, İsveçrə, Gürcüstan, Ukrayna, Rumıniya və başqa ölkələrdə şirkətin

göstərdiyi uğurlu fəaliyyət tutulan yolun müvəffəqiyyətlə davam edəcəyinə böyük inam yaradır. SOCAR artıq beynəlxalq maliyyə institutlarında öz öhdəliklərinə vaxtında və layiqincə əməl edən qurum kimi yaxşı tanınır. Şirkətin korporativ reytingi dünyanın 3 böyük reyting şirkəti tərəfindən stabil qiymətləndirilmişdir. Mühüm uğurlardan biri yeni maliyyə alətlərindən yararlanmaq, beynəlxalq kapital bazarından sərmayə cəlb etmək məqsədi ilə avrobondların tədavülə buraxılması olmuşdur.

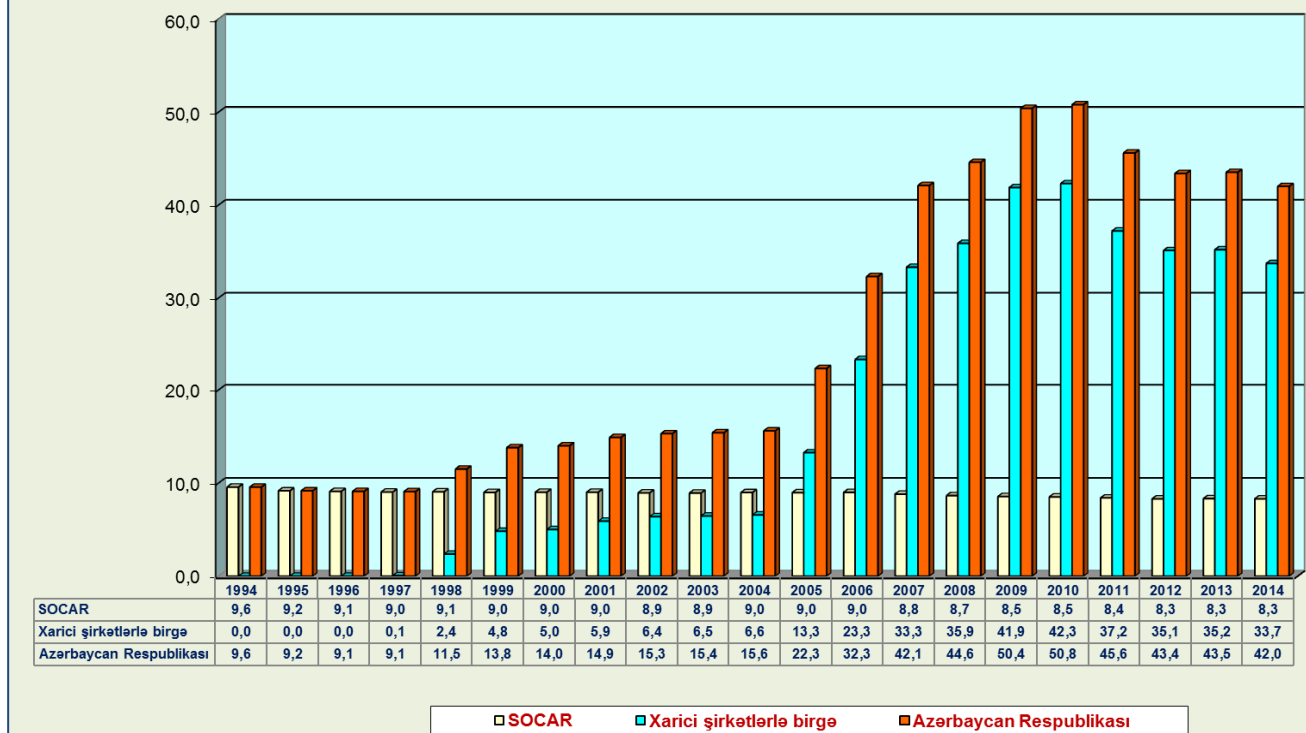
Şirkətdə kadr hazırlığı istiqamətində də davamlı və məqsədyönlü iş aparılır. Hər il onlarla tələbə Şirkətin xarici təqaüd proqramı çərçivəsində dünyanın nüfuzlu ali məktəblərində təhsil almağa göndərilir, təhsilini başa vurub geri dönənlər idarə və müəssisələrimizdə müvafiq işlə təmin olunur. Bununla belə, Şirkətin daim inkişafda olması yeni kadrlara tələbatı durmadan artırır. Bu tələbatın ödənilməsi, beynəlxalq standartlara uyğun ən müasir tədris planları və texnologiyaları əsasında təhsil prosesini təşkil etməklə sənayenin müasir tələblərinə cavab verən yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin yetişdirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə Dövlət Neft Şirkətinin strukturunda təsis olunmuş Bakı Ali Neft Məktəbi qısa müddətdə dünyanın neft-qaz sahəsində aparıcı elm və təhsil mərkəzləri ilə sıx əlaqələr yaratmış və səmərəli əməkdaşlıq qurmuşdur.

Ölkəmizdə ətraf mühit və ekoloji tarazlığın qorunması ilə bağlı genişmiqyaslı dövlət proqramları, iri maliyyə tutumlu layihələr həyata keçirilir. Dövlət Neft Şirkəti bu prosesin öncüllərindəndir. H.Z. Tağıyev adına NQÇİ-nin neftlə çirklənmədən təmizlənmiş 9,3 hektarlıq ərazisində yaradılmış Ekologiya parkı uğurla fəaliyyət göstərir. Park Abşeron yarımadasında ekoloji vəziyyətin normallaşdırılması üçün yaşıllıq zolaqlarının artırılması, buradakı iqlim şəraitinə uyğunlaşa bilən ekzotik ağac-kol və dekorativ bitkilərin becərilməsi, Abşeronun nəslə kəsilmək təhlükəsi olan nadir bitkilərindən ibarət kolleksiyanın yaradılması məqsədlərinə xidmət edir. Parkın enerji təchizatı alternativ enerji mənbələri hesabına ödənilir. Burada hər birinin gücü 10 Kvt/saat olan 4 külək generatoru və ümumi layihə gücü 20 Kvt/saat təşkil edən günəş panelləri quraşdırılıb. Ekologiya parkı gənc nəslin ətraf mühitə qayğıkeş münasibət ruhunda tərbiyə olunmasında mühüm rol oynayır, ekoloji problemlərin hər bir vətəndaş qarşısında birinci dərəcəli sosial vəzifə kimi dayandığını əyani şəkildə təcəssüm etdirir.

SOCAR yüksələn xətt üzrə inkişaf edir, genişlənir, beynəlxalq əhəmiyyətli şirkətə çevrilir. Müasir idarəçilik, təcrübəli və təşəbbüskar kadrlar, dinamik fəaliyyət Dövlət Neft Şirkətini yeni-yeni uğurlara aparır.

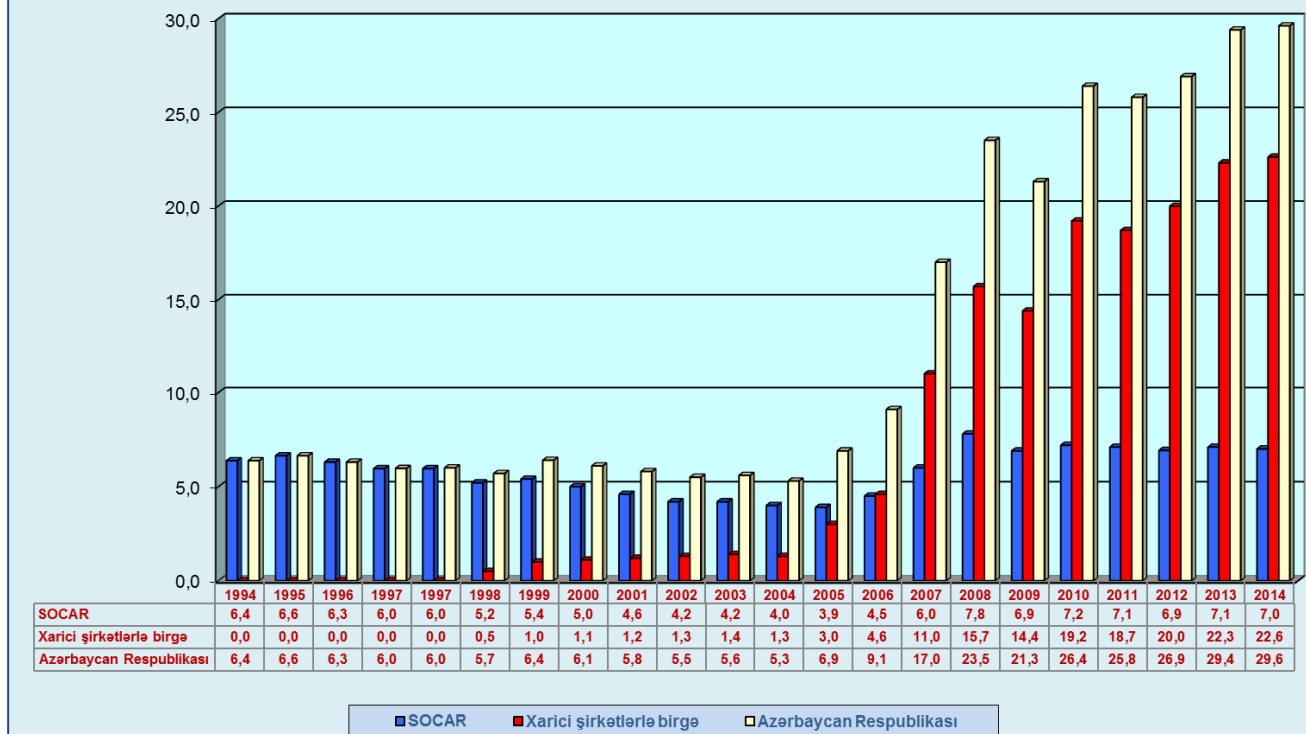
Rövnəq Abdullayev
SOCAR-ın prezidenti

Azərbaycan Respublikası üzrə neft hasilatı (mln.t)

□SOCAR ■Xarici şirkətlərlə birgə ■Azərbaycan Respublikası

Azərbaycan Respublikası üzrə qaz hasilatı (mlrd.m3)

■SOCAR ■Xarici şirkətlərlə birgə □Azərbaycan Respublikası

II. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin təşkilati strukturu

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Dövlət Neft Şirkətinin tərkibinə daxil olan müəssisələr:

SOCAR-ın Şurası	PREZİDENT	SOCAR-ın Baş ofisi
"Azneft" İB		"Azəriqaz" İB
"Azərkimya" İB		"Geofizika və Geologiya" İdarəsi
H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodu		"Azneftyağ" Neft Emalı Zavodu
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu		"Qaz Emalı" Zavodu
"Kompleks Qazma İşləri" Trestı		"Neftqaztikinti" Trestı
"Qaz İxrac" İdarəsi		"Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar" İdarəsi
"Sosial İnkişaf" İdarəsi		"Təhlükəsizlik" İdarəsi
"Neftqazəlmütədqiqatlayihə" institutu		"İnf. Texnologiyaları və Rabitə" İdarəsi
"Neft Kəmərləri" İdarəsi		"Ekologiya" İdarəsi
Sərmayələr İdarəsi		Karbamid Zavodu
Bakı Ali Neft məktəbi		Neft-qaz emalı və neft-kimya kompleksi
Nəqliyyat İdarəsi		Dalğıcı və Qəzaxilətmə İşləri İdarəsi
Əmək şəraiti normalarının işlənməsi İdarəsi*		Fontana qarşı dağmədənxilətmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi*
Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi*		Azərbaycan Neft Təsərrüfatı jurnalı*

* SOCAR-ın birbaşa tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan qurumlar

**III. SOCAR və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə yaradılmış
Birgə Müəssisələr, Əməliyyat Şirkətləri və Alyanslar haqqında**

2014-cü il ərzində SOCAR-ın və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə aşağıdakı birgə layihələr üzrə işlər həyata keçirilmişdir:

Birgə müəssisələr:

I. Neft və qaz hasilatı üzrə:

1. AzGerneft MMC

II. Sığorta işləri üzrə:

1. "Atəşgah" Sığorta Şirkəti

III. Qazma işləri üzrə:

1. Azəri Drilling Kompani MMC
2. Kaspian Drilling Kompani
3. SOCAR-AQŞ MMC
4. SOCAR-Ümid MMC
5. SOCAR-Construction MMC
6. Azərbaycan Rigs MMC

IV. Laboratoriya işləri üzrə:

1. AzLAB MMC

V. Barıt istehsalı, qazma məhlulları istehsalı üzrə:

1. Azəri M.İ. Drilling Fluids BM

VI. Tikinti sahəsində işlər üzrə:

1. Azfen BM
2. Bosşelf MMC
3. Bakı Gəmiqayırma Zavodu
4. Kaspian Şipyard Kompani Limited
5. SOCAR Cape MMC
6. Sarmatia BBBM
7. SOCAR-CNG MMMC

VII. Neft tullantılarının emalı :

1. Ekol Mühəndislik Xidmətləri QSC
2. SOCAR-Bağlan MMC

VIII. İnformasiya sektoru:

1. İnterfaks-Azərbaycan MMC

IX. Geofiziki işlər üzrə:

1. Kaspian Geofizikal Kompani MM
2. SOCAR-Fugro MMC

X. Neft-qaz avadanlıqlarının təchizatı üzrə:

1. Oyl and qaz ProServ MMC
2. SOCAR-KPŞ MMC

XI. Nəqliyyat işləri üzrə:

1. Kross Kaspian and Qaz Locistiks MMC

XII. Neft, qaz emalı və marketinqi işləri üzrə:

1. SOCAR Enerji Georgia MMC
2. SOCAR Petroleum QSC
3. SOCAR Gas Export-İmport Ltd
4. SOCAR-Turkey A.Ş

XIII. Neft ötürmələri sektoru :

1. Carlina Overseas Corporation
2. SOCAR Trading Holding

XIV. Boruların örtüklənməsi işləri üzrə:

1. Caspian Pipe Coatings MMC

XV. Mühəndis-layihə işləri üzrə:

1. SOCAR Foster Viler Mühəndislik Xidmətləri MMC

XVI. Boru kəmərləri sektoru:

1. Cənub Qaz Dəhlizi

XVII. Azot mineral gübrələrin istehsalı üzrə:

1. SOCAR Georgia Investments

XVIII. Neft-kimya məhsullarının istehsalı üzrə:

1. SOCAR Polymer MMC

Alyanslar:

I. Texniki təchizat sektoru:

1. SOCAR-HC (Heavy Crane)

II. Qazma işləri sektoru:

1. SOCAR – Maersk

III. İnformasiya texnologiyaları sektoru:

1. SOCAR-Optilan

IV. Boru kəmərlərinin örtüklənməsi sektoru

1. SOCAR-SCNBV

V. Beynəlxalq yük daşımaları sektoru

1. SOCAR-TGP

Əməliyyat Şirkətləri:

1. Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti

2. BP (Şahdəniz) ƏŞ

3. Salyanoyl ƏŞ

4. Qarasu ƏŞ

5. Qobustan ƏŞ

6. Binəqədioyl ƏŞ

7. Suraxanı ƏŞ

8. Petro-HongKong-Pirsaat Oil Limited ƏŞ

9. Balaxanı ƏŞ

10. Kura Valley ƏŞ

11. Abşeron ƏŞ

12. Şirvan ƏŞ

13. Neftçala ƏŞ

14. Bahar ƏŞ

15. BP Şəfəq Asiman B.V

16. Total E&P Abşeron B.V.

Boru nəqliyyatı üzrə Operator Şirkətlər:

1. BTC Co.

2. Cənubi Qafqaz Boru Xətti

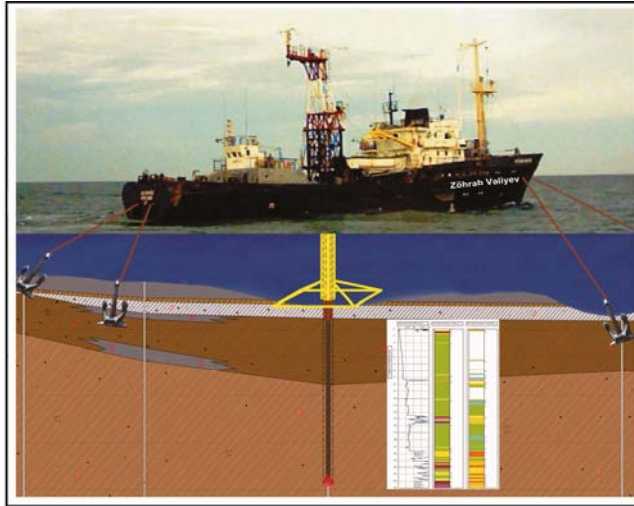
IV. GEOFİZİKİ VƏ GEOLOJİ İŞLƏR

1. Geofiziki işlər.

Geofiziki və mühəndisi-geoloji işlər 2014-cü il ərzində SOCAR-ın Geofizika və geologiya idarəsi tərəfindən dəniz və quru sahələrində yerinə yetirilmişdir.

1.1. Kəşfiyyat geofiziki işlər. İl ərzində GGİ-nin “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən – 145 km² 3D seysmik, 343 xətti km 2D seysmik, 348 xətti km qravimetrik, 343 xətti km maqnitometrik və 34 quyuda 761 metr (2303 f.n.) həcmində mikroseysmik karotaj (MSK) işləri aparılmışdır.

Bu işlərlə yanaşı, ümumilikdə 103 km² həcmində 3D seysmik, 9485 xətti km həcmində 2D seysmik, 34 quyuda 761 metr MSK, 348 xətti km qravimetrik, 343 xətti km maqnitometrik məlumatlar emal olunmuş və 1778 km² həcmində 3D seysmik, 15831 xətti km həcmində 2D seysmik, 583 xətti km qravimetrik, 565 xətti km maqnitometrik məlumatlar interpretasiya olunmuş, 675 profil üzrə 465529 trass rəqəmləşdirilmişdir və 7 sahə üzrə əsas geoloji nəticələr alınaraq hesabatlar hazırlanmışdır.

3D seysmik çöl işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən dənizdə - Abşeron NQR-nin Qoşadaş sahəsində 42 km² və quruda - Gəncə NQR-nin Qazanbulaq-Ziyadxan sahəsində 103 km² həcmində aparılmışdır.

2D seysmik çöl işləri: “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən ümumi dərinlik nöqtəsi üsulu (ÜDNÜ) ilə quruda – “Azneft” İB-nin sifarişi ilə Xəzəryanı-Quba NQR-nin Gədisu-Sitalçay sahəsində 176 xətti km və Qobustan NQR-nin Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində 167 xətti km həcmində yerinə yetirilmişdir.

Qravimetrik işlər: Xəzəryanı-Quba NQR-nin Gədisu-Sitalçay sahəsində 183 xətti km və Qobustan NQR-nin Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində 165 xətti km həcmində aparılmışdır.

Maqnitometrik işlər: Xəzəryanı-Quba NQR-nin Gədisu-Sitalçay sahəsində 173 xətti km və Qobustan NQR-nin Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində 170 xətti km həcmində görülmüşdür.

Mikroseysmik karotaj SOCAR-ın “Sosial inkişaf” idarəsinin sifarişi ilə 34 quyuda 761 metr (2303 f.n.) həcmində aparılmışdır.

1.2. Emal və interpretasiya işləri: Gəncə NQR-nin Qazanbulaq-Ziyadxan sahəsində 103 km² həcmində 3D seysmik məlumatlar, 348 xətti km həcmində qravimetrik və 343 xətti

km həcmində maqnitometrik məlumatlar Xəzəryanı-Quba NQR-nin Gədisu-Sitalçay sahəsində 176 xətti km 2D seysmik və Yevlax-Ağcabədi NQR-də 9309 xətti km həcmində 2D seysmik məlumatlar emal; dənizdə - Neft Daşları-Oğuz sahəsi üzrə 250 km² həcmində 3D seysmik, Babək sahəsi üzrə 622 km² həcmində 3D seysmik (sifarişçi "Azneft" İB), Şəfəq-Asiman sahəsi üzrə 878 km² həcmində 3D seysmik (sifarişçi "BP" şirkəti), Şimali Abşeron-dəniz, Şimali-Qərbi Abşeron keçid və Xəzəryanı-Quba sahil zonası üzrə 14005 xətti km həcmində 2D seysmik (sifarişçi "Statoil" şirkəti) və Hamamdağ-dəniz-Qaradağ-dəniz keçid zonası üzrə 343 xətti km 2D seysmik (sifarişçi "RWE" şirkəti) quruda - Nehrəm-Tumbul sahəsində 28 km² həcmində 3D seysmik, Xəzəryanı-Quba NQR-nin Gədisu-Sitalçay sahəsində 939 xətti km 2D seysmik, Nehrəm-Tumbul sahəsində 12 xətti km həcmində 2D seysmik və Xəzəryanı-Quba NQR üzrə 532 xətti km həcmində 2D seysmik, 583 xətti km qravimetrik və 565 xətti km maqnitometrik məlumatlar interpretasiya (sifarişçi "Azneft" İB) edilmiş; cəmi 675 profil üzrə 465529 trass rəqəmləşdirilmişdir.

Hesabat ilində 7 sahə üzrə - Xəzəryanı-Quba NQR-nin, Tumbul-Nehrəm, Şəfəq-Asiman, Hamamdağ-dəniz-Qaradağ-dəniz keçid zonası və Gədisu-Sitalçay əraziləri üzrə əldə edilmiş kəşfiyyat geofizikası materiallarının emal və interpretasiya işləri başa çatdırılmış və əsas geoloji nəticələr alınmış və hesabat tərtib olunmuşdur.

Xəzəryanı-Quba NQR-nin ərazisində əldə edilən 2D seysmik kəşfiyyat məlumatlarının emal və interpretasiyası nəticəsində tədqiqat ərazinin regional geoloji quruluşu dəqiqləşdirilmiş, geoloji kəsilişin Mezozoy intervalı daxilində müntəzəm izlənən seysmik sərhədlərin mövcudluğu aşkar edilmiş, Mezokaynozoy çöküntülərinə aid on yeddi seysmik horizont korrelyasiya olunmuş və bir sıra horizontlar üzrə struktur xəritələr tərtib edilmişdir; Tumbul-Nehrəm sahəsinin geoloji quruluşu, düz laylarının yatma dərinliyi, yayılma arealı və qalınlığı dəqiqləşdirilmişdir; Şəfəq-Asiman sahəsində aparılan 3D seysmik kəşfiyyat məlumatlarının emal və interpretasiyası nəticəsində tədqiqat sahəsinin geoloji quruluşu dəqiqləşdirilmiş, Qırmakıüstü qumlu – Suraxanı lay dəstəsinin tavanı arası 9 seysmik horizont üzrə struktur xəritələr tərtib olunmuş, bərabər qalınlıqlar xəritələri qurulmuşdur; Hamamdağ-dəniz-Qaradağ-dəniz keçid zonası üzrə əldə edilən 2D seysmik kəşfiyyat məlumatlarının emal və interpretasiyası nəticəsində tədqiqat Qırmakıaltı, Qırmakıüstü qumlu, Fasilə, Balaxanı lay dəstələrinin, Məhsuldar qat və Abşeron çöküntülərinin səthi üzrə struktur xəritələr qurulmuş, tədqiqat sahəsinin sürət xarakteristikası dəqiqləşdirilmiş, neftlilik-qazlılıq perspektivliyi

qiymətləndirilmişdir; Gədisu-Sitalçay sahəsində aparılan 2D seysmik kəşfiyyat məlumatlarının emal və interpretasiyası nəticəsində tədqiqat sahəsinin geoloji quruluşu dəqiqləşdirilmiş, Valanjin və Höteriv çöküntülərinin səthi üzrə struktur xəritələr qurulmuş, müxtəlif istiqamətli və amplitudlu qırılmaların olması müəyyənləşdirilmişdir; Babək sahəsində aparılan 3D seysmik kəşfiyyat məlumatlarının emal və interpretasiyası nəticəsində tədqiqat sahəsi üzrə MQ-nin dabanı-Miosenin yuyulma səthi, Qırmakı lay dəstəsi, VIII (QÜQ), VII (FLD), V (BLD-VIII), MQ-nin tavanı və Abşeron çöküntülərinin daxilindəki horizontlara görə struktur xəritələr tərtib edilmiş, sahənin üçölçülü modeli qurulmuşdur. Babək strukturunun həndəsi parametrləri dəqiqləşdirilmiş, onun uzanma istiqamətində müxtəlif amplitudlu fay və əks fay tipli qırılmalarla mürəkkəbləşdiyi müəyyənləşdirilmişdir; Neft Daşları (cənub-şərq periklinalı)-Oğuz-D-30-Günəşli (qərb periklinalı) sahəsində aparılan 3D seysmik kəşfiyyat məlumatlarının emal və interpretasiyası nəticəsində tədqiqat sahə üzrə MQ-nin altında yatan çöküntülərin səthi, QaLD, QAD, QD, QÜQD, FLD, Balaxanı lay dəstəsinin X və V horizontlarına görə struktur xəritələr tərtib edilmişdir. Oğuz və D-30 strukturlarının müxtəlif horizontlar üzrə tektonik quruluşları, ölçüləri dəqiqləşdirilmiş, strukturların müxtəlif tipli qırılmalarla mürəkkəbləşdiyi göstərilmiş, sahə üzrə kollektor süxurların yayılma arealını və fəza vəziyyətlərini əks etdirən üçölçülü model tərtib olunmuşdur.

Eyni zamanda korporativ məlumatlar bazasının yaradılması qrupu tərəfindən 58 hesabat, 249 xəritə, 758 operator vərəqi, 1210 zaman kəsilişləri rəqəmləşdirilmişdir.

1.3. Mədən geofizika işləri. Hesabat ili ərzində GGİ-nin "Mədəngeofizika İstehsalat Bölümü" tərəfindən, "Azneft" İB-nin, Kompleks Qazma İşləri trestinin, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən əməliyyat şirkətlərin, birgə müəssisələrin və kənar təşkilatların sifarişlərinə əsasən Azərbaycanın quru ərazilərində və Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda qazmada və istismarda olan neft-qaz və həmçinin qeyri neft-qaz quyularında aparılmışdır.

Sifarişlərin ümumi miqdarı 4082 (1014 quyuda) təşkil edir ki, bunlardan 1554-ü (210 quyu) açıq lülədə, 2528-i (1145 quyu) isə kəmərlə buraxılmış quyularda yerinə yetirilmişdir. Karotaj işləri üzrə yerinə yetirilmiş sifarişlərin ümumi miqdarı 2598 (568 quyuda), ölçülmüş diaqramların sayı 8290 olmuşdur.

Perforasiya işləri üzrə 760 quyuda 1124 sifariş yerinə yetirilmiş, 126897 dəlik açılmışdır.

Azərbaycanda (dənizdə və quruda) quyu geofiziki tədqiqat (QGT) və perforasiya (partlayış-atma) işləri 53 sahədə aparılmışdır. Dənizdə 17 sahədə – Ağburun, Atəşgah, Bulladəniz, Çilov adası, Darvin küpəsi, Duvanni-dəniz, Günəşli, Gürgən-dəniz, Neft Daşları, Qərbi Abşeron, Qum-dəniz, Palçıq Pilpələsi, Pirallahı, Səngəçal-dəniz, Şimal-qırışığı, Ümid və 8 Mart; quruda 36 sahədə – Atəşgah, Balaxanı, Bibiheybət, Binəqədi, Buzovna, Candahar, Duvanni, Əmirxanlı, Hövsan, Xıllı, Kürovdağ, Korgöz, Qala, Qalmaz, Qarabağlı, Qaradağ, Qaraçuxur, Quşxana, Lökbatan, Maştağa, Mişovdağ, Muradxanlı, Nardaran, Neftçala, Pirsaat, Puta, Ramanı, Səadan, Siyəzən, Suraxanı, Tumbul, Umbakı, Yasamal, Zağlı Zarat, və Zeyvə qazmada və istismarda olan quyularda yerinə yetirilmişdir.

İl ərzində QGT işlərinə əsasən 7898 lay dəyərləndirilmişdir. Bunlardan 3180 lay sənaye əhəmiyyətli neftli-qazlı, 14 lay qeyri-müəyyən, 4704 lay isə sulu kimi dəyərləndirilmişdir. İl ərzində qiymətləndirilmiş 7898 laydan 255 layda perforasiya işləri aparılmışdır. Neftli-qazlı kimi qiymətləndirilmiş 255 laydan 213-dən neft, 12-dən su, sulu kimi qiymətləndirilmiş 30 laydan 27-dən su, 3-dən isə neft alınmışdır.

Hesabat ili ərzində kompleks geofiziki tədqiqat işləri qazmadan qurtarmış 163 quyuda; yataqların işlənməsinə geofiziki üsullarla nəzarət 378 quyuda (635 sifariş); qaz karotajı və qazmaya geoloji, geokimyəvi, texnoloji nəzarət 26 quyuda aparılmışdır.

2014-cü ildə korporativ məlumatlar bazasının yaradılması məqsədilə idarənin emal və interpretasiya ekspedisiyası tərəfindən 876 quyu üzrə geofiziki materialların 11149723 m həcmində rəqəmləşdirmə, skan köçürmə, PDF formatına çevirmə, 638 quyu üzrə isə inklinometriya materiallarının skan köçürmə, PDF formatına çevirmə və cəmlənməsi işləri yerinə yetirilmişdir.

2. Mühəndis-geoloji işlər.

İl ərzində GGİ-nin “Kompleks Mühəndisi Axtarış İstehsalat Bölümü” tərəfindən – cəmi 12841,5m struktur xəritəalma və mühəndisi-geoloji qazma; 994,5 km fasiləsiz seysmoakustik profillemə (FSAP), 2259,5 km sonar planalma, 1725,6 km hidroqrafiya (batimetriya); 48 km (1,15 km²) həcmində multibimlə (dəniz dibinin 3D formatda ölçüsü) və 3 mövzu üzrə tədqiqat işləri aparılmışdır.

Multibimlə tədqiqatlar “Azneft” İB-nin sifarişilə Bulla dəniz 6 sayılı layihə nöqtəsində 10 km, Neft Daşları 1541a sayılı layihə nöqtəsində 2 km, Neft Daşları 602 a sayılı layihə nöqtəsində 3 km, Darwin bankası 750 və 760 sayılı layihə nöqtəsində 10 km, Ağburun sahəsində 10 km, Günəşli 7 sayılı layihə nöqtəsində 10 km, Dalğıc Qəza Xilasetmə İdarəsinin sifarişilə Dərin Özüllər Zavodunun ərazisində 3km, cəmi– 48 km (1,15km²) həcmində yerinə yetirilmişdir.

Sonar planalma, batimetriya, fasiləsiz seysmik akustik profillemə və multibim işləri “Məmməd Süleymanov” və “Orion-3” gəmilərilə yerinə yetirilmişdir.

Mühəndisi-geoloji qazıma işləri zamanı götürülmüş bütün süxur nümunələrinin fiziki-mexaniki xüsusiyyətləri KMAİB-nin Mərkəzi mühəndisi laboratoriyasında tədqiq olunmuşdur.

Mühəndisi-geoloji qazma işləri, 2014-cü ildə (cəmi 12841,5 m, o cümlədən 6000 m plan üzrə və 6841,5 m isə müqavilələr əsasında) dənizdə (9238,5 m) - “Zöhrab Vəliyev” gəmisi vasitəsilə Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunun Yanan Tava sahəsində 6000 m, Zorat-dəniz sahəsində 2100 m, Ağburun sahəsi 1 sayılı quyunun layihə nöqtəsində 280 m, Bulla-dəniz sahəsində 430 m (sifarişçi “Azneft” İB), Ümid yatağında 210 m (sifarişçi “SOCAR-ÜMİD” MMC), Ələt-Pirsaat sahəsində gəmi yanalma körpüsünün tikinti ərazisində 35 m (sifarişçi “Kompleks qazma işləri” trest), və Xəzər dənizinin Qazaxıstan sektorunun Rakuşeqnaya sahəsində 183,5 m (“Caspian Engeneering Company” MMC); quruda (3605 m) - qazma qurğuları vasitəsilə “Ağ şəhər” layihəsi ərazisində 138 m, (sifarişçi “Ekologiya” İdarəsi), GGİ-nin inzibati binasının yerində 60 m, KMA İB-nin inzibati binasının yerində 40m və “Araz-MTK” tərəfindən tikiləcək yüksək mərtəbəli binaların ərazilərində 3365 m (sifarişçi “Sosial İnkişaf” idarəsi) yerinə yetirilmişdir.

FSAP işləri, cari ildə (cəmi 994,5 km -716,5 km plan üzrə, 278 km müqavilələr əsasında) Yanan tava sahəsində 716,5 km, Zorat-dəniz sahəsində 250 km və Bulla-dəniz sahəsində 28 km aparılmışdır.

Sonar planalma işləri, hesabat ilində (cəmi 2259,5 km-1287 km plan üzrə, 972,5 km müqavilələr əsasında) Yanan Tava sahəsində 1287 km (plan üzrə), Zorat-dəniz sahəsində 273 km, Bulla-dəniz sahəsində 162 km, Neft Daşları sahəsində 28,5 km, Günəşli sahəsində 52 km, Neft Daşları–Günəşli arası sahədə 278 km, Neft daşları–Çilov arası sahədə 14 km, Pirallahı–Dübəndi arası sahədə 33 km və Darwin bankası sahəsində 19 km (sifarişçi “Azneft” İB), Qoşadaş sahəsində 80,5 km (sifarişçi “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü”), Bulla-dəniz yatağında 9 km (sifarişçi “Neftqaztikinti” trest), Dərin Özüllər Zavodunun ərazisində 3,5 km, (sifarişçi Dalğıc Qəza Xilasetmə İdarəsi) və Sanqaçal sahəsində Şirvan gəmisi lövbərinin axtarışı üçün 20 km həcmində (sifarişçi "Xəzərdənizneftdonanma") yerinə yetirilmişdir.

Batimetriya işləri, (cəmi 1725,6 km- 608,7 km plan üzrə, 1116,9 km müqavilələr əsasında) Yanan Tava sahəsində 608,7 km, Zorat-dəniz sahəsində 361 km, Günəşli sahəsində 86 km, Neft Daşları sahəsində 63 km, Neft Daşları-Günəşli arası sahədə 61,5 km, Bulla-dəniz sahəsində 286 km, Qoşadaş sahəsində 126,5 km, Pirallahı-Dübəndi arası sahədə 53 km və Darwin bankası sahəsində 49 km (sifarişçi "Azneft" İB), Ələt-Pirsaat arası sahədə gəmi yanalma körpüsünün tikinti ərazisində 16,4 km (sifarişçi "Kompleks qazma işləri" trest) və Dərin Özüllər Zavodunun ərazisində 14,5 km (sifarişçi Dalğıc Qəza Xilasetmə İdarəsi) həcmində aparılmışdır.

Multibimlə (dəniz dibinin 3D formatda ölçüsü) tədqiqat işləri, cəmi 48 km (1.15 km²) Bulla dəniz sahəsində 10 km, Neft Daşları sahəsində 2 km, Neft Daşları sahəsində 3 km, Darwin bankası sahəsində 10 km, Ağburun sahəsində 10 km, Günəşli sahəsində 10 km (sifarişçi "Azneft" İB) və Dərin Özüllər Zavodunun ərazisində 3 km (sifarişçi Dalğıc Qəza Xilasetmə İdarəsi) həcmində yerinə yetirilmişdir. Sonar planalma, batimetriya, fasiləsiz seysmoakustik profiləmə və multibim işləri "Məmməd Süleymanov" və "Orion-3" gəmilərlə yerinə yetirilmişdir.

Hesabat ilində KMA İB tərəfindən 3 mövzu üzrə tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir. Bunlarla yanaşı il ərzində 137 hesabat, 387 xəritə və 1325 qrafiki material elektron varianta salınaraq korporativ bazaya təhvil verilmişdir.

3. Struktur-axtarış və axtarış-kəşfiyyat qazma işləri.

2014-cü ildə struktur-axtarış və axtarış-kəşfiyyat qazma işləri Azərbaycan Respublikasının quru və dəniz sahələrində (neft və qaz yataqlarında və perspektivli strukturlarda) SOCAR-ın öz daxili imkanları hesabına və xarici şirkətlərlə birlikdə aparılmışdır.

3.1. Struktur-axtarış qazma işləri. 2014-cü ildə «Azneft» İB-nin sifarişi ilə, quruda Eldaroyuğu sahəsində 1000 m həcmində qazma işləri yerinə yetirilmişdir.

Eldaroyuğu 1№-li struktur-axtarış quyusu. Quyunun layihə dərinliyi 2000 m, layihə horizontu Miosen (Üst Sarmat). Quyusu sahənin geoloji quruluşunu, litologiyasını, stratigrafiyasını və neft-qazlılığını dəqiqləşdirmək üçün layihələndirilmişdir. 1 Nöli struktur-axtarış quyusunun qazılmasına 21.10.2014-cü il tarixində başlanılmış və il ərzində 1000 m həcmində qazma işləri görülmüşdür. 1000 m dərinliyə qədər götürülmüş süxur nümunələrinə və aparılmış kompleks mədən-geofiziki tədqiqatların nəticələrinə görə neftlilik-qazlılıq baxımından müsbət səciyyələndirilən intervallar seçilmişdir. Quyusu 2015-ci ilə 1000 m dərinliklə qazma ilə keçmişdir.

3.2. Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri. 2014-cü ildə 5589 m həcmində, o cümlədən SOCAR-ın öz gücü ilə 1628 m, xarici şirkətlərlə birlikdə 3961 m axtarış-kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır. Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri üç sahədə - quruda Tumbul sahəsində (№2, №4), Hövsan yatağında (operator Apşeron ƏŞ №1870), dənizdə Ağburun sahəsində (№1) aparılmışdır.

İl ərzində 3 quyusu qazma ilə başlamış - Tumbul (№4), Ağburun (№1), Hövsan (№1870), 3 quyusu qazmadan qurtarmış - Tumbul (№2, №4), Ağburun (№1), 3 quyusu - Tumbul (№2, №4), Ağburun (№1) tikinti ilə qurtarmışdır. Tumbul (№2, №4) quyuları konservasiyaya qoyulmuş, Ağburun (№1) quyusu geoloji səbəbdən ləğv hazırlanır.

Tumbul 2 №-li kəşfiyyat quyusu. Respublikanın qazla təminatının yaxşılaşdırılması və qaz hasilatının artırılması istiqamətində qəbul edilmiş Tədbirlər Proqramının yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar olaraq Naxçıvan MR-nin Tumbul sahəsində qaz anbarlarının yaradılması məqsədilə axtarış-kəşfiyyat və qazma işləri 2014-cü ildə davam etdirilmişdir.

Quyunun layihə dərinliyi 820 m, layihə horizontu orta Miosenin Konq, Karaqan horizontudur. Qazma işlərinə 01.11.2013-cü il tarixində başlanılmışdır. Quyu 2014-cü ilə 657m dərinliklə qazma ilə keçmişdir. 2014-cü ildə 68 m qazma işləri aparılmışdır və 02.02.2014-cü il tarixində quyudibi 725 m-ə çatdırılmışdır. Bu dərinliyə qədər götürülmüş kern və şlam nümunələrinin "Azlab" MMC və "Geolab" Beynəlxalq Elmi İstehsalat Şirkətinin laboratoriyalarında analizlərinin və quyuda aparılmış mədən geofiziki tədqiqat işlərinin nəticələrinə görə 655-705 m intervalında duz layının tam açıldığı (qonşu 1 nömrəli quyu ilə müqayisə) müəyyənləşdirilmişdir. Quyuda qazma işlərinin 725 m dərinlikdə dayandırılması və Tumbul sahəsində kəşfiyyat dövrü başa çatan müddətə kimi 2 nömrəli quyunun konservasiyaya qoyulması qərara alınmışdır.

Tumbul 4 №-li kəşfiyyat quyusu. Quyunun layihə dərinliyi 750 m, layihə horizontu orta Miosenin Konq, Karaqan horizontudur. Qazma işlərinə 01.03.2014-cü il tarixində başlanılmışdır. İl ərzində 700 m həcmində qazma işləri görülmüşdür. Quyudan götürülmüş kern və şlam nümunələrinin "Azlab" MMC və "Geolab" Beynəlxalq Elmi İstehsalat Şirkətinin laboratoriyalarında analizlərinin və quyuda aparılmış mədən geofiziki tədqiqat işlərinin nəticələrinə görə 610-665 m intervalında duz layının tam açıldığı (qonşu 1 və 2 nömrəli quyularla müqayisə) müəyyənləşdirilmişdir. Quyuda qazma işlərinin 700 m dərinlikdə dayandırılması və Tumbul sahəsində kəşfiyyat dövrü başa çatan müddətə kimi 4 nömrəli quyunun konservasiyaya qoyulması qərara alınmışdır.

Sahədə aparılmış qazma və 3D seysmik tədqiqat işlərinin nəticələrinə görə duz layının sahəvi izlənməyə malik olmasını nəzərə alaraq SOCAR-ın Birinci Vitse-Prezidenti X. B. Yusifzadənin yanında Naxçıvan MR-in Tumbul sahəsində YQA-nın yaradılması mümkünlüyünün yoxlanılması məqsədi ilə aparılmış kəşfiyyat işlərinin vəziyyətinə dair 30 may 2014-cü il tarixində keçirilmiş geoloji-texniki müşavirənin qərarına əsasən 3 və 5 №-li layihə kəşfiyyat quyularının qazılması təxirə salınaraq kəşfiyyat qazması dayandırılmış və "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" institutuna Tumbul sahəsində YQA-nın yaradılmasının texniki-texnoloji və iqtisadi cəhətdən mümkünlüyünə dair təkliflərin hazırlanması tapşırılmışdır.

Ağburun sahəsi 1 №-li axtarış quyusu ("Xəzər-6" üzən qazma qurğusu). Quyunun layihə dərinliyi 1250 m, layihə horizontu Məhsuldar Qatın Qırmakı altı lay dəstəsi, Qazma işlərinə 20.04.2014-cü il tarixində başlanılmışdır. İl ərzində 860m həcmində qazma işləri görülmüşdür. Quyudan götürülmüş kern, şlam nümunələrinə əsasən kəsilişin bostratigrafiyası və litologiyası öyrənilmişdir. Kern və şlam nümunələrinin analizlərinin və quyuda aparılmış mədən geofiziki tədqiqat işlərinin nəticələrinə görə 860m dərinlikdə layihə horizontu tam açıldığı (qonşu 7 və 20 nömrəli quyularla müqayisə) müəyyənləşdirilmişdir. 26.06.2014-cü il tarixində 860m dərinlikdə qazma işləri dayandırılmış və 12.09.2014-cü il tarixində tikinti ilə qurtarmışdır. Mədən geofiziki tədqiqat işlərinin nəticəsinə görə neftlilik-qazlılıq baxımından müsbət səciyyəyəndirilən laylarda sınaq işləri aparılmışdır. Sınaq zamanı müsbət nəticə alınmadığından quyu geoloji səbəbdən ləğv edilmişdir.

Hövsan yatağı 1870 №-li axtarış quyusu. Quyunun layihə dərinliyi 4863 m, layihə horizontu Miosen. Quyunun qazılmasına 30.09.2014-cü il tarixdə başlanılmışdır. İl ərzində 3961 m həcmində qazma işləri həyata keçirilmişdir. Quyu 2015-ci ilə 3961m dərinliklə qazma ilə keçmişdir.

2014-cü ildə SOCAR-ın öz daxili imkanları hesabına və xarici şirkətlərlə birgə aparılmış axtarış-kəşfiyyat qazma işlərinin nəticəsində sahələrin geoloji quruluşu və neft-qazlılıq perspektivliyi öyrənilmişdir.

V. NEFT VƏ QAZ YATAQLARININ İŞLƏNMƏSİ

01.01.2015-ci il tarixinə Azərbaycan Respublikası ərazisində 81 neft-qaz yatağı aşkar edilmişdir. Hazırda 61 yataqdan karbohidrogen hasil edilir, 20 yataq isə bu və ya digər səbəbdən işlənməyə cəlb olunmamış və yaxud işlənməsi dayandırılmışdır. İşlənmədə olan 41 yataq Azərbaycanın quru (o c. 17 yataq "Azneft", 24 yataq MM və ƏŞ-ləri tərəfindən istismar olunur), 20 yataq isə dəniz (o c. 14 yataq "Azneft", 6 yataq - MM və ƏŞ-ləri) ərazisində yerləşir.

01.01.2015-ci il tarixinə Respublika üzrə istismarda olmuş yataqlardan işlənmənin əvvəlindən 1883 mln. ton neft-kondensat və 711,1 mlrd.m³ qaz hasil olunmuşdur, o cümlədən, quruda yerləşən yataqlardan 970 mln. ton neft-kondensat, 138 mlrd. m³ qaz, dəniz yataqlarından 913 mln. ton neft-kondensat, 573,1 mlrd. m³ qaz hasil edilmişdir.

ABƏŞ tərəfindən Günəşli-Çıraq-Azəri yatağında işlənmənin əvvəlindən (1997-ci ildən) 354,3 mln. ton neft, 103,5 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir. 2000-ci ilin may ayından etibarən lay təzyiqlərinin saxlanması məqsədilə yataqda Fasilə lay dəstəsinə su və qaz vurmasına başlanılmış, təsirin əvvəlindən laya 257, 8 mln. m³ su və 54,5 mlrd. m³ qaz vurulmuşdur.

Sah-dəniz yatağında işlənmənin əvvəlindən (2006-ci ildən) 15 mln. ton kondensat və 57,8 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir.

2012-ci ildə Ümid qaz-kondensat yatağı sənaye işlənməsinə daxil edilmişdir. 01.01.2015-ci il tarixə yataqdan 97,6 mln.ton kondensat və 616,6 mln.m³ qaz hasil edilmişdir.

2014-cü il ərzində "Azneft" İB-nin istismar etdiyi yataqlarda 124,7 min m istismar qazması aparılmış, 74 quyu istismara daxil olunmuş (o c. 6 qazvurma quyusu) və bu quyulardan 197 min t neft, 32,6 mln m³ qaz hasil edilmişdir. Quru yataqlarında qazılmış 19 yeni quyudan 4,9 min ton, dəniz yataqlarında qazılmış 55 yeni quyudan isə 191,6 min ton neft hasil olunmuşdur. MM və ƏŞ-lər üzrə köhnə yataqlarda qazmadan istismara 82 quyu daxil edilmişdir.

Son illər aparılan qazma işlərinin nəticələrinin təhlili göstərir ki, yeni quyuların qazılıb istismara verilməsi yataqlar üzrə hasilatın sabitləşməsi və qismən artırılması istiqamətində həyata keçirilən əsas tədbirlərdən biridir. İstismar qazması hesabına işlənmədə olan obyektlərdə quyu şəbəkəsi qismən bərpa edilir, texniki səbəbdən sıradan çıxmış köhnə quyular yeniləri ilə əvəz olunur və yatağın lazımi texnoloji rejimdə istismarı üçün şərait yaranır.

2014-cü ildə işlənmədə olan yataqlarda lay təzyiqinin saxlanması və işlənmə obyektlərin neftveriminin artırılması məqsədilə laylara su ilə təsir prosesi yaxşılaşdırılması, neftvermənin artırılması məqsədilə yeni mütərəqqi üsulların tətbiqi və genişləndirilməsi istiqamətində bir sıra işlər həyata keçirilmişdir.

"Azneft" İB-nin NQÇİ-ləri üzrə yataqların lay təzyiqlərinin düşməsinin qarşısının alınması üçün laylara 3814,2 min m³ su vurulmuş və 107,6 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqlarında laylara süni təsir məqsədilə 3204,1 min m³ su vurulmuş, nəticədə 90,8 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Həmçinin quruda yerləşən yataqlarda laylara süni təsir məqsədilə 610,1 min m³ su vurulmuş, nəticədə 16,8 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. 2014-cü il ərzində "Azneft" İB və MM-lər üzrə su vurulan obyektlərdən 251,6 min ton, o cümlədən dəniz üzrə - 90,8 min ton, quru üzrə - 160,8 min. ton əlavə neft hasil edilmişdir.

Layların neft veriminin artırılmasının digər üsulları vasitəsilə (III təsir üsulları) «Azneft» İB-i üzrə 8,7 min ton (o cümlədən dənizdə 8,3 min ton, quruda 0,4 min ton) əlavə neft hasil edilmişdir.

2014-cü il ərzində «Azneft» İB 730 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bu tədbirlər hesabına 330,6 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqları üzrə 271 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bu tədbirlər hesabına 286,4 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Quruda yerləşən yataqlar üzrə isə 459 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bunun nəticəsində 44,2 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

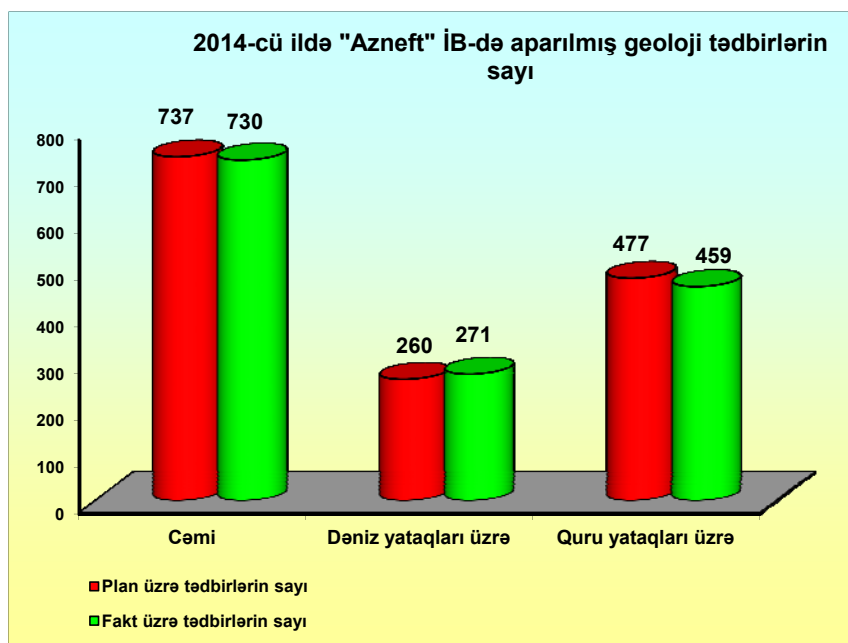

Diagram V.1

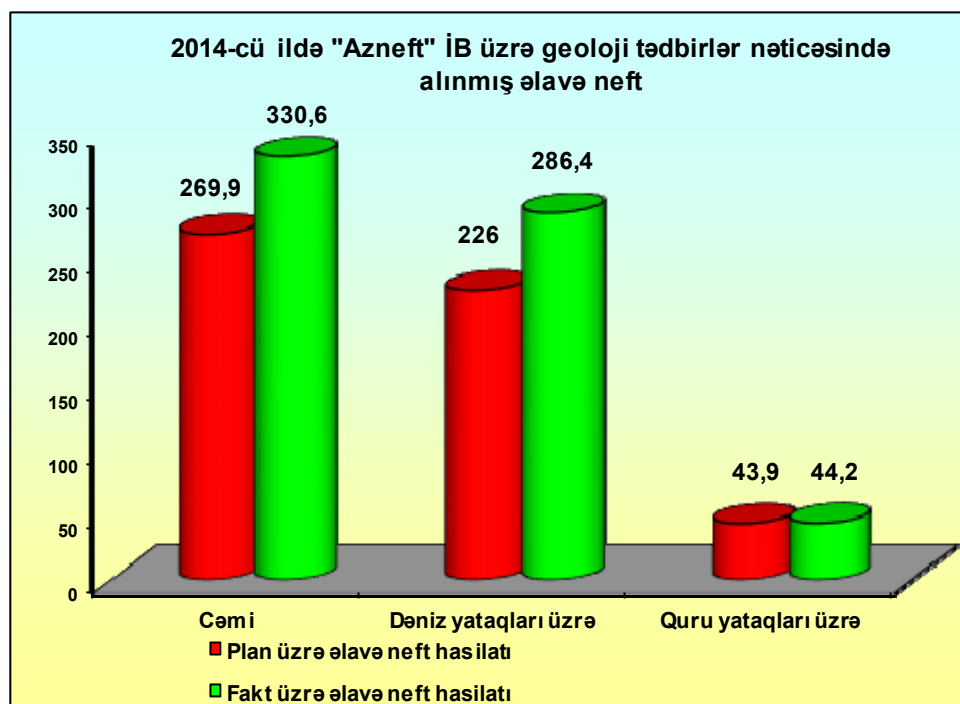

Diagram V.2

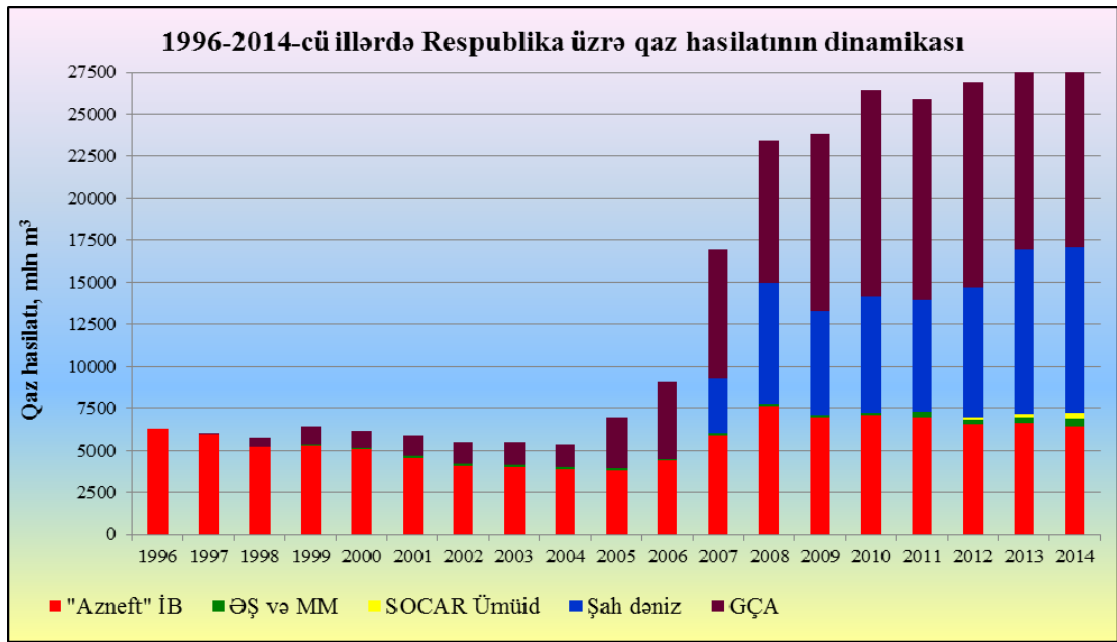
2014-cü il ərzində "Qalmaz" və "Qaradağ" yeraltı qaz anbarlarında 6 qazvurma quyusu qazılıb istismara verilmişdir. Mövsüm ərzində "Qalmaz" yatağına 849 mln m³, "Qaradağ" yatağına 1004 mln m³ qaz vurulmuş (cəmi 1853 mln m³) və qaz anbarları üzrə aktiv qaz həcmi 3229,6 mln m³ çatdırılmışdır.

2014-cü il üzrə nəzərdə tutulmuş plan və tarşırıqlara müvafiq olaraq neft və qaz yataqlarında işlənməyə nəzarət məqsədilə müxtəlif təyinatlı hidrodinamik mədən-geofiziki tədqiqat işləri yerinə yetirilmiş, dərinlikdən və quyulardan su, neft və qaz nümunələri götürülərək laboratoriya şəraitində analiz edilmişdir.

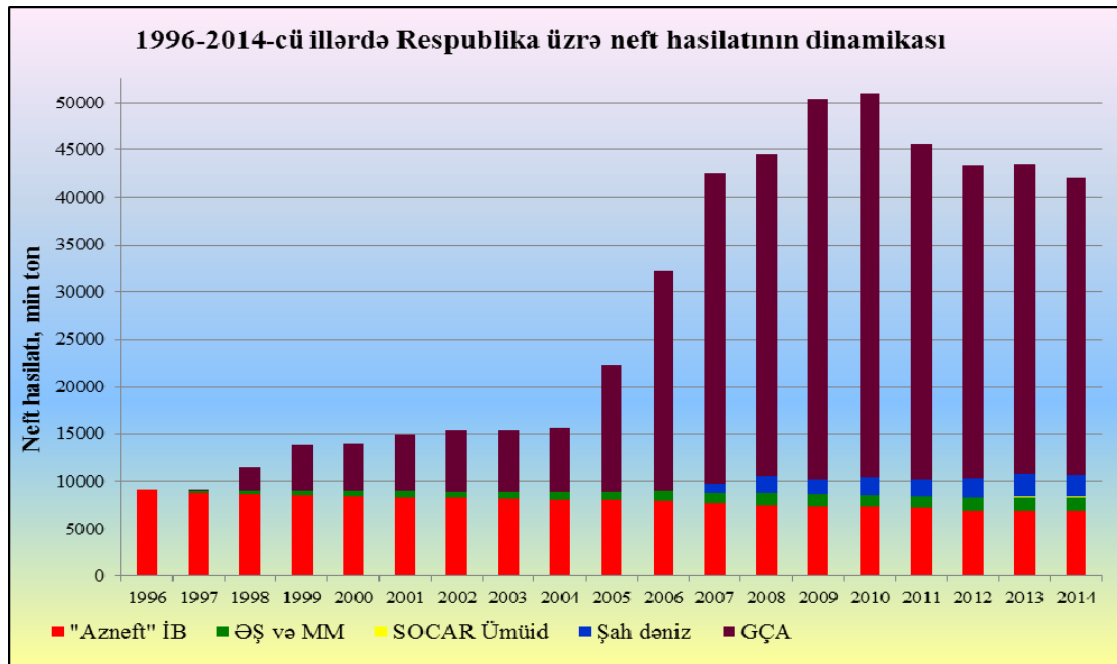
Hesabat ilində 858 quyuda 1308 lay və quyudibi təzyiq, 4371 quyuda 8377 statik və dinamik səviyyə, 6199 quyuda vaxtaşırı olaraq hasilat ölçülmüş, 6251 neft, qaz və su nümunəsinin fiziki-kimyəvi analizi həyata keçirilmişdir. Yataqların işlənməsinə nəzarət məqsədilə 50 quyuda İNNK, 25 quyuda AKS ölçü işləri aparılmış, 13 quyuda axın profili, 18 quyuda sulaşma intervalı, 8 quyuda udulma profili təyin edilmiş, 357 quyuda lay temperaturu ölçülmüş, 48 quyuda isə geofiziki üsulla kəmərin texniki vəziyyəti yoxlanılmışdır. O cümlədən, “Qaradağ” və “Qalmaz” yeraltı qaz anbarlarında 152 quyuda dinamik və statik səviyyə təyin edilmiş, 408 lay və quyudibi təzyiq ölçülmüş və digər tədqiqat işləri aparılmışdır.

SOCAR üzrə neft-qaz hasilatının sabitləşdirilməsi, qismən artırılması və şirkətin istehsal-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədilə perspektiv planda aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur:

- “Günəşli” yatağında 7 №-li DDÖ-nün tikintisinin başa çatdırılması və 20 yeni quyunun qazılması, yataq üzrə suvurma sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- “Çilov” yatağında tikilmiş 112 №-li özüldən qazılmış 112 №-li quyudan nəticələrini nəzərə alaraq əlavə 9 istismar quyusunun qazılması;
- “Neft Daşları” yatağında 1954a, 1637a, 602a №-li özüllərin tikintisinin başa çatdırılması və 34 yeni quyunun qazılması, 8 quyuluq 620 №-li, 14 quyuluq 1541a, №-li, və hər biri 10 yeni quyuluq 331, 1646, 1779, 363, 360, 750 №-li, özüllərin quraşdırılması və bu özüllərdə qazma işlərinə başlanılması;
- “Palçıq pilpiləsi” yatağında 1351, 1352, 1353, 1354, 1355 №-li özüllərin tikintisi və bu özüllərdən 50 istismar quyusunun qazılması;
- “Bulla-dəniz” yatağında 122 №-li özüldə qazma işlərinin başa çatdırılması, 6 №-li özülün tikintisinin başa çatdırılması və bu özüldən 4 istismar quyusunun qazılması;
- “Pirallahı” yatağında 1150 №-li, özüllərin tikintisinin başa çatdırılması və özüldən 16 istismar quyusunun qazılması;
- “Darvin bankası” yatağında 700, 730, 790, 750, 760 №-li, özüllərin tikintisi və bu özüllərdən 66 istismar quyusunun qazılması;
- “Qərbi Abşeron” yatağında 20 №-li özülün tikintisinin başa çatdırılması, 10, 54 №-li, özüllərin tikintisi və bu özüllərin hər birindən 10 yeni quyunun qazılması;
- “Abşeron bankası” yatağında 90 №-li özülün tikintisi və bu özüldən 8 istismar quyusunun qazılması;
- “Ümid” yatağında 1 №-li özüldə qazma işlərinin davam etdirilməsi, 2 №-li özülün tikintisi və bu özüldən 8 istismar quyusunun qazılması;
- “Babək”, “Abşeron”, “Qarabağ” və “Əşrəfi” yataqlarının işlənməyə cəlb edilməsi.

Diaqram V.3

Diaqram V.4

VI. QAZMA

2014-cü ildə SOCAR-ın qazma təşkilatları tərəfindən 144112 metr plana qarşı 127346 metr qazma işi görülmüş, hər iki məqsəd üzrə plan 88,4% yerinə yetirilmişdir. İstismar qazması planı 88,9% yəni, 140339 metr plana qarşı 124718 metr yerinə yetirilmişdir. Tikinti ilə qurtarması planlaşdırılan 92 quyu əvəzinə 76 quyu təhvil verilmiş, bunlardan 73 istismar, 3 kəşfiyyat quyusu olmuşdur. Kəşfiyyat qazması üzrə plan 69,7% yerinə yetirilmişdir, yəni 3773 metr plana qarşı 2628 metr qazma işi görülmüşdür.

Dəniz sahələrində ümumilikdə 95487 metr plana qarşı 81395 metr qazma işi görülməklə plana 85,2% əməl edilmişdir, o cümlədən istismar qazması planı 85,1% yəni, 94627 metr plana qarşı 80535 metr yerinə yetirilmişdir. Tikinti ilə qurtarması planlaşdırılan 46 istismar və 1 kəşfiyyat quyusundan 34 istismar və 1 kəşfiyyat quyusu tikintisi ilə başa çatdırılmışdır. Kəşfiyyat qazması üzrə plan 100% yerinə yetirilmişdir, yəni 860 metr plana qarşı 860 metr qazma işi görülmüşdür.

Quru sahələri üzrə 45951 metr qazma işi (plan 48625 m) aparılmaqla plan 94,5%, o cümlədən istismar qazması üzrə 44183 metr qazma işi (plan 45712 m) aparılmaqla plan 96,7% , kəşfiyyat qazması üzrə isə 1768 metr qazma işi (plan 2913 m) aparmaqla plan 60,7% yerinə yetirilmişdir. 2014-cü ildə cəmi quruda tikinti ilə qurtaran 41 quyu olmuşdur (plan 45), onlardan 39 quyu istismar (plan 42), 2 quyu isə kəşfiyyat quyusu olmuşdur (plan 3).

Dənizdə - Ümid, Günəşli, Çilov, Neft Daşları və Darvin bankası yataqlarında istismar qazması, Bulla-dəniz, Ağburun-dəniz yataqlarında isə kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır.

Quruda – Qalmaz, Qaradağ, Pirallahı, Səadan, Zarat yataqlarında istismar qazması, Tumbul və Eldaroyuğu yatağında isə kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır.

“Kompleks Qazma İşləri” Tresti üzrə nəzərdə tutulan 127122 metr əvəzinə 111106 metr qazma işi görülmüşdür. Hər iki məqsəd üzrə plan 87,4% yerinə yetirilmişdir, istismar qazması planı 87,9 % yerinə yetirmiş, 123349 metr plana qarşı 108478 metr qazma işi aparılmışdır. Kəşfiyyat qazması planı il ərzində 69,7 % yerinə yetirilmişdir. Belə ki, 3773 metr plana qarşı 2628 metr qazma işi aparılmışdır. Trest üzrə tikintisi qurtaran quyular üzrə plan 82,6% yerinə yetirilmişdir, 87 quyu əvəzinə 71 quyu (-16) təhvil verilmişdir. “Neft Daşları” İstehsalat Bölümü üzrə nəzərdə tutulan 36 quyu əvəzinə 26 quyu (-10), Abşeron İstehsalat Bölümü üzrə 23 quyu əvəzinə 21 quyu (-2), Bulla-8 Mart İstehsalat Bölümü üzrə 1 quyu əvəzinə 2 quyu (+1), “Günəşli” İstehsalat Bölümü üzrə 5 quyu əvəzinə 2 quyu (-3), “Qaradağ” İstehsalat Bölümü üzrə 11 quyu əvəzinə 9 quyu (-2), “Siyəzən” İstehsalat Bölümü üzrə isə planlaşdırıldığı kimi 11 quyu istismara təhvil verilmişdir.

SOCAR-AQŞ MMC 2014-cü ildə qazma gedişi planını 95,6% yerinə yetirmişdir. 16990 metr əvəzinə faktiki 16240 metr həcmində qazma işi aparılmış, tikintisi ilə qurtarması planlaşdırılan 5 quyu istismara təhvil verilmişdir.

2014-cü ildə SOCAR-da qazma işlərinin inkişafına dair texniki vasitələrin müasirləşdirilməsi, yeni və müasir texnologiyalardan istifadə edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir.

Quruda Qaradağ yatağından, Eldaroyuğu yatağındakı 1 nömrəli quyuda, dənizdə Neft-Daşları yatağındakı 2585 sayılı özöldən qazılan quyularda və Bulla-dəniz 124 nömrəli kəşfiyyat quyusunda qazma işləri yeni müasir, ABŞ və Çin şirkətlərinin istehsalı olan qazma qurğuları və avadanlıqlarla aparılmışdır. Həmin avadanlıqların istifadəsi qazma işlərinin keyfiyyətinin, texniki-iqtisadi göstəricilərinin artırılmasına müsbət təsir göstərmişdir.

Xəzər dənizinin dərin sahələrində kəşfiyyat və qazma işləri aparılması məqsədi ilə yeni, dünya standartlarına tam cavab verən DSS 38E yarım dalmalı üzən qazma qurğusunun qəbul olunmuş layihəsi üzrə tikinti işləri davam etdirilmişdir. Bundan başqa əsaslı təmir olunmuş Xəzər-6 özünəməxsus üzən qazma qurğusu vasitəsi ilə Ağburun sahəsində axtarış – kəşfiyyat işləri aparılmışdır.

SOCAR tərəfindən dəniz və quru sahələrində dərin neft və qaz quyularının qazılmasında uzun müddət istifadə olunmuş qazma qurğularının dünya standartlarına cavab verən müasir qazma qurğuları ilə əvəz olunması prosesi davam etdirilmişdir. 2014-cü ildə bu məqsədlə qazma işləri üçün Çin şirkətinin istehsalı olan 2 ədəd ZJ-50 DZM və 2 ədəd ZJ-40 CZ müasir qazma qurğusu, 3 dəst Qazma nasosu PZ-11 (PZL-11), 2 dəst Top Drayver PTD 500 ton və 2 dəst Top Drayver PTD 350 tonluq alınmışdır. Belə yeni qurğuların alınmasının davamlı həyata keçirilməsi planlaşdırılır. Dəniz sahələrində də qazma işlərinin davamı üçün 2 ədəd ZJ-50 qurğusunun Günəşli sahəsində tikilməsi nəzərdə tutulan 7 və 17 sayılı özüllərin modulunda quraşdırılması işi aparılır. Eləcə də Bulla-dəniz sahəsindəki karbohidrogen ehtiyatlarının tam istismarının təmin olunması üçün 6 sayılı özüldən qazılacaq quyuların qazılmasının ZJ-70 tipli qazma qurğusu ilə həyata keçirilməsi üçün quraşdırma işləri aparılır. SOCAR tərəfindən 2013-cü ildən başlayaraq köhnəlmiş qazma qurğuları parkının dəyişdirilməsinə başlanmış və 2013-2014-cü illərdə ümumilikdə 8 ədəd (4 ədəd ZJ-50, 2 ədəd ZJ-70 və 2 ədəd ZJ-40) müasir qazma qurğusu alınmışdır.

Quyularda yeni və müasir texnologiyaların istifadəsi (yüksək hidromonitor effektiv PDC, eləcə də bisentrik baltalar, quyudibi motorlar, MWD cihazlar, stabilizatorlar, YASSlar, qalın divarlı qazma boruları, polimer və karbohidrogen əsaslı qazma məhlullarının tətbiqi və s.) qazmanın sürətinin artması, istehsal prosesində risk və qəzaların qarşısını alınması baxımından əhəmiyyətli olmuşdur.

Quyuların qazılmasında, quyunun parametrlərinə daimi nəzarət etmək məqsədi ilə MWD cihazlarından istifadə öz müsbət nəticəsini vermişdir. Belə ki, bu cür yeni texnologiyalardan istifadə edən mütəxəssislərimiz Pirallahı sahəsində ilk dəfə olaraq 1211 nömrəli horizontal quyunun dünya standartları səviyyəsində süzgəc endirməklə tamamlanması ilə quyunun istismara təhvil verilməsinə nail olmuşlar.

SOCAR tərəfindən quyuların qazılmasına texnoloji nəzarətin artırılması, qazma rejimi parametrlərini birbaşa vizual nəzarətdə saxlanmasını həyata keçirmək məqsədi ilə bir sıra proqram paketləri alınaraq istehsalat obyektlərində istifadəyə verilmişdir. Bu işə quyuların qazılmasına öz müsbət təsirini göstərməkdədir.

SOCAR üzrə 2015-ci ildə 138569 metr qazma işləri görülməsi və bunun müqabilində 93 quyunun təhvil verilməsi proqnozlaşdırılmışdır.

SOCAR-ın istehsalat-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dair qazma sahəsi üzrə təkliflər:

Qazma işlərinin təhlükəsiz və səmərəli həyata keçirilməsi üçün, qazma işlərinin beynəlxalq standartlara uyğun təşkili, müasir texnika və texnologiyaların geniş istifadəsi vacibdir.

Qarşıdakı məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi planlaşdırılmışdır:

- Quyuların qazılmasının keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması üçün yeni müasir mobil qazma qurğularının tətbiqini genişləndirməli.
- Qazma avadanlıqları parkı müasir tələblərə uyğun yeniləndirilməli;

- Daha yeni texnika və texnologiyalardan istifadə etməklə səriştəli xidmət göstərən subpodratçıların xidmətlərindən istifadə edərək qazma göstəricilərinin yaxşılaşdırmasına nail olmalı.
- İllik neft və qaz hasilatının sabit saxlanması üçün Bulla-dəniz, Günəşli, Neft Daşları, Banka darvin və Çilov yataqlarındakı mövcud dəniz qazma qurğuları vasitəsilə, eləcə də tikilməsi nəzərdə tutulan yeni özüllərdən istismar quyularının qazılmasını davam etdirilməli;
- Qazma işlərinin aparılması zamanı ekoloji təmizliyin qorunub-saxlanması, eləcə də layların çirklənməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə istifadə olunan yeni növ məhlulların tətbiqi;
- İstismar kəmərinin perforasiyası üçün müasir, layın çirklənməsini azaldan perforatorlardan istifadə və bu işlərin duzlu məhlullarda aparılması;
- Quyuların istismar kəməri və perforasiya ilə tamamlanmasına alternativ texnologiyaların- süzgəc borunun, yaxud süzgəc - arxasına çınqıl pərçimlənməsi, genişlənen süzgəcin endirilməsi ilə tamamlamaya və seçilmiş hər bir metoda uyğun sementləmə aparılmasına nail olmaq;
- Bulla-dəniz və Eldaroyuğu strukturunda axtarış-kəşfiyyat işlərini davam etdirmək, Babək strukturu üzrə isə hazırlıq işlərinə başlamaq;
- İxtisas səviyyələrinin artırılması məqsədi ilə mütəxəssislərimiz üçün yerinə yetirilən, eləcə də yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan işlərdə effektivliyin və keyfiyyətin artırılması məqsədilə şirkət daxili müzakirə və seminarların təşkili, həmçinin xarici şirkətlərlə və beynəlxalq qurumlarda keçirilən seminar və konfranslarda iştirakının təmini.

VII. NEFT-QAZ HASILATI

2014-cü ildə ölkədə 42,0 mln ton neft və 29,6 mlrd kub metr qaz hasil olunmuşdur. 2013-cü il ilə müqayisədə neft hasilatı 1,5 mln ton az, qaz hasilatı isə 0,2 mlrd kub metr çox olmuşdur.

SOCAR-ın istismar etdiyi neft və qaz yataqlarından 2014-cü ildə 8320,4 min ton neft (kondensatla birlikdə), 7222,8 mln m³ qaz hasil edilmişdir.

SOCAR üzrə neft hasilatı

Cədvəl VII.1 (min ton)

	2014-cü il				2013-cü il faktiki	2014/2013 müqayisədə +/-
	proqnoz	faktiki	+/-	faiz		
SOCAR	8300,0	8320,4	20,4	100,2	8314,9	5,5
- "Azneft" İB	6810,0	6817,1	7,1	100,1	6808,0	9,1
- ƏŞ/ MM	1442,0	1448,4	6,4	100,4	1477,1	-28,7
- SOCAR Ümid MMC	48,0	54,9	6,9	114,4	29,8	25,1

2014-cü ildə SOCAR-ın istismar etdiyi yataqlardan 8320,4 min ton neft hasil edilmişdir ki, nəticədə proqnoz 20,4 min ton çox olmaqla- 100,2 % yerinə yetirilmişdir. 2013-cü il ilə müqayisədə 2013-cü ildə 5,5 min ton çox neft hasil edilmişdir.

2014-cü ildə AÇG yatağından – 31377,8 min ton, Şah dəniz üzrə 2324,5 min ton kondensat hasil edilmişdir.

SOCAR üzrə qaz hasilatı

Cədvəl VII.2 (milyon m³)

	2014-cü il				2013-cü il faktiki	2014/2013 müqayisədə; +/-
	proqnoz	faktiki	+/-	faiz		
SOCAR	7010,0	7222,8	212,8	103,0	7140,1	82,7
- "Azneft" İB	6140,0	6399,3	259,3	104,2	6573,2	-173,9
- ƏŞ/ MM	535,0	466,3	-68,7	87,2	383,8	82,5
- Socar Ümid MMC	335,0	357,2	22,2	106,6	183,1	174,1

2014-cü ildə SOCAR üzrə **qaz hasilatı** proqnozu 103,0% yerinə yetirilərək 7222,8 mln m³ olmuşdur. Bu da 2013-cü il ilə müqayisədə 82,7 mln. m³ çoxdur.

Hesabat dövründə SOCAR tərəfindən AÇG-dən 2776,5 mln.m³, Şahdəniz yatağından isə 3153,4 mln.m³ qaz qəbul edilmişdir.

2014-cü ildə hasil edilmiş neftin 95,9%-i keçici fond quyularının, 3,4%-i yeni quyuların, 0,7%-i isə fəaliyyətsiz fondan alınan quyuların payına düşür:

Cədvəl VII.3

	Neft hasilatı, min ton	o cümlədən:					
		Keçici fond quyuları üzrə		Fəaliyyətsiz fondan alınan quyular üzrə		Yeni quyular üzrə	
		Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %
SOCAR	8318,2 *	7979,6	95,9	55,5	0,7	283,1	3,4
- "Azneft" İB	6814,9	6577,5	96,5	37,4	0,5	200,0	2,9
- ƏŞ/MM	1448,4	1379,3	95,2	18,1	1,2	51,0	3,5
- SOCAR Ümid MMC	54,9	22,8	41,5			32,1	58,5

* Yeraltı Qaz Anbarından (YQA) alınan 2,2 min ton kondensat əlavə olunur.

Ümumi neft hasilatının 19,1%-i fontan, 60,2%-i qazlift, 20,7%-i dərinlik nasosu üsulunun payına düşür:

Cədvəl VII.4

	Neft hasilatı, min ton	o cümlədən:					
		Fontan		Qazlift (erlift)		Dərinlik nasosları və svablama	
		Hasilat min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %
SOCAR	8318,2*	1584,8	19,1	5007,8	60,2	1725,6	20,7
- "Azneft" İB	6814,9	1480,9	21,7	4871,6	71,5	462,4	6,8
- ƏŞ/MM	1448,4	48,5	3,3	136,2	9,4	1263,7	87,2
- SOCAR Ümid MMC	54,9	54,9	100,0				

* YQA-dan alınan 2,2 min ton kondensat əlavə olunur.

01.01.2015-ci il tarixinə SOCAR üzrə quyu fondu aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir: istismarda olan quyu fondu 8769 quyu (o c. 184 qaz quyusu), fəaliyyətdə olan quyu fondu 6560 quyu (o c. 119 qaz quyusu) təşkil etmişdir:

Cədvəl VII.5

	İstismar quyu fondu		Fəaliyyətdə olan quyu fondu		Fəaliyyətsiz quyu fondu		Qazmadan sonra mənimşəmədə olan quyular	
	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2014	01.01.2015
SOCAR	9142	8769	6842	6560	2265	2197	35	33
"Azneft" İB	3744	3342	3303	3068	421	256	20	18
ƏŞ/MM-lər	5397	5425	3538	3490	1844	1920	15	15
- SOCAR Ümid MMC	1	2	1	2				
YQA	158	161	148	151	10	21	0	1

SOCAR üzrə neft və qaz hasilatı sahəsində 2014-cü ildə aşağıdakı kompleks tədbirlər işlənilib həyata keçirilmişdir:

Yataqların işlənmə layihələrinin optimallaşdırılması və qalıq neft-qaz ehtiyatları baxımından perspektivli sahələrin intensiv işlənməyə cəlb edilməsi məqsədilə əlavə tədqiqatlar aparılmış, neft-qaz ehtiyatları yenidən hesablanmış, yeni hidrotexniki qurğuların tikintisi hesabına infrastruktur genişləndirilmişdir.

"8 Mart" yatağının karbohidrogen ehtiyatları yenidən hesablanmış, "Neft Daşları" yatağının ehtiyatlarının son hesabatı əsasında işlənmə layihəsi tərtib olunmuş, "Bibiheybət", "Lökbatan-Putu-Quşxana", "Günəşli", "Neft Daşları", "Darvin küpəsi", "Səngəçal-dəniz-Duvannı-dəniz-Xərə-Zirə adası", "Ələt-dəniz", "Bulla-dəniz" yataqlarının karbohidrogen ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi yekunlaşdırılmış, "Pirallahı" yatağının ehtiyatlarının hesablanması və dəniz akvatoriyasında yerləşən perspektiv strukturların ehtiyatlarının hesablanması işləri davam etdirilir. Bu işlərin 2015-ci ildə yekunlaşması nəzərdə tutulur.

2014-cü il ərzində "Azneft" İB-nin istismar etdiyi yataqlarda 121,9 min metr istismar qazması aparılmış, 74 quyu istismara daxil edilmiş və bu quyulardan 196,5 min ton neft, 32,6 mln m³ qaz hasil edilmişdir. Quru yataqlarında qazılmış 19 yeni quyudan 4,9 min ton, dəniz yataqlarında qazılmış 55 yeni quyudan isə 191,7 min ton neft hasil edilmişdir.

"Günəşli" yatağında 10,11, 13, 14 №-li dərin dəniz özüllərində (DDÖ) aparılmış qazma işləri nəticəsində 7 quyu istismara verilmiş və bu quyulardan 107 min ton neft hasil edilmişdir.

"Neft Daşları" yatağında 1887, 2521, 2585, 2150 stasionar dəniz özüllərində (SDÖ) və 418a №-li meydançada qazma işlərinin müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi nəticəsində 18 quyu istismara verilmiş və bu quyulardan 51,5 min ton neft hasil edilmişdir.

“Pirallahı” yatağında 1140 №-li meydançadan 16 quyu qazılıb istismara verilmiş və bu quyudan 10,8 min ton neft hasil edilmişdir.

“Darvin küpəsi” yatağında tikintisi başa çatmış 620, 670, və 720 №-li SDÖ-də aparılmış qazma işləri nəticəsində 14 (SDÖ-720 – 6 quyu, SDÖ-670 - 4, SDÖ-620 - 4) quyu istismara verilmiş və bu quyulardan 19,3 min ton neft hasil edilmişdir.

“Qərbi Abşeron” yatağında mövcud obyektlərin təmir-bərpası və yeni obyektlərin tikintisi nəticəsində neft hasilatının artırılmasına nail olunmuş, 10 ədəd quyunun qazılması üçün 10 №-li SDÖ, 10 quyunun qazılması üçün 54 №-li SDÖ-nün tikintisinə 2015-ci ildə başlamaq planlaşdırılıb. “Darvin bankası” yatağında 700 №-li özülün tikintisi davam etdirilir.

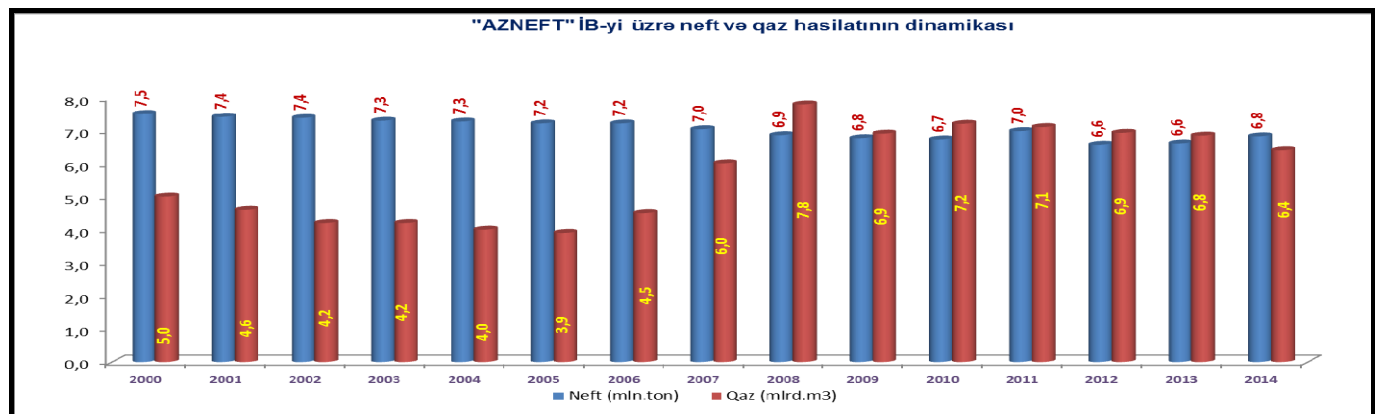
“Bulla-dəniz” yatağında 3 qaz-kondensat quyusunun qazılması üçün nəzərdə tutulan 122 №-li SDÖ tikintisi başa çatdırıldıqdan sonra ilk 124 sayılı quyunun qazılmasına başlanılmışdır. Hazırda 4 qaz-kondensat quyusunun qazılması üçün nəzərdə tutulan 6 sayılı SDÖ-nün tikintisi davam etdirilərək 2015-ci ildə ilk yeni quyunun qazılmasına başlanılacaqdır.

Ə.C.Əmirov adına NQÇİ-də 1 quyu qazılıb istismara verilmiş və bu quyudan 0,7 min ton neft hasil edilmişdir.

“Siyəzəneft” NQÇİ-nin Səadan və Candahar-Zarat sahələrində 11 quyu qazılıb istismara verilmiş və bu quyulardan 3,4 min ton neft hasil edilmişdir.

Qaz anbarlarının istismarı idarəsinin (QAİİ) “Qalmaz” və “Qaradağ” yeraltı qaz anbarları sahəsində 6 quyu qazılıb istismara verilmiş, bu quyulardan 4-ü qazvurmaya və qazgötürməyə cəlb edilmişdir.

“Azneft” İB üzrə yataqlarda lay təzyiqlərinin düşməsinin qarşısının alınması məqsədilə il ərzində laylara 3814,2 min m³ su vurulmuş və 107,7 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqlarında laylara süni təsir məqsədilə 3204,1 min m³ su vurulmuş, nəticədə 90,8 min ton əlavə neft hasil edilmiş, quruda yerləşən yataqlarda laylara 610,1 min m³ su vurulmuş, nəticədə 16,8 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

Diaqram VII.1

Layların neft veriminin artırılmasının digər üsulları vasitəsilə (III təsir üsulları) «Azneft» İB üzrə 8,7 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

2014-cü il ərzində «Azneft» İB üzrə 730 geoloji tədbir həyata keçirilmiş və bu tədbirlər hesabına 330,6 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

Neftqazçıxarma proseslərini texnoloji və iqtisadi cəhətdən optimallaşdırmaq məqsədilə elmi-tədqiqat, layihə-konstruktor işləri genişləndirilmiş, müasir texnika və texnologiyalar sınaqdan keçirilərək istehsalatda tətbiq olunmuşdur, o cümlədən, müxtəlif konstruksiyalı dərinlik nasosların, kimyəvi kompozisiyaların, nanotexnologiyaların, yeni təmir və istismar avadanlıqlarının tətbiqindən müsbət nəticələr alınmışdır.

“Gunəşli” yatağında 4 №-li dərin dəniz özülündə yüksək təzyiqli qazlift kompressor stansiyasının inşası başa çatdırılmış və obyekt istismara təhvil götürülmüşdür ki, bu da qazlift quyularının işçi agentə olan tələbatını fasiləsiz təmin edəcək, daha yüksək təzyiq hesabına əlavə neft hasil edilməsi imkanlarını yaradacaqdır.

"Neft Daşları" yatağında əlavə olaraq ümumilikdə 60 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulan 1954A, 602A, 1637A, 620A, 1541A meydançalarının tikintisinin başa çatdırılması və 2015-ci ildə 16 quyu qazılıb istismara verilməklə 22 min ton neft hasil edilməsi proqnozlaşdırılır.

"Neft Daşları" NQÇİ-də alçaq təzyiqli səmt qazların yığılması üçün meydançalarda vakuum kompressorlarının quraşdırılması işləri davam etdirilmiş, ümumi kompressorların sayı 80-a çatdırılaraq, gündəlik orta hesabla 1,1 mln. m³ qazın yığılıb sistmə qaytarılmasına və ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına nail olunmuşdur.

QAİ-in Qaradağ sahəsində köhnə və təzə QPM-ni birləşdirmək məqsədilə uzunluğu 2000 m olan 426x26 mm xətt çəkilmiş, 2 ədəd toztutucu və 12,5 m³ yeraltı drenaj tutumu quraşdırılmışdır. Obyekt tərkibində yeni separatorlar, 12 quyuluq manifold sistemi quraşdırılmışdır.

Qaradağ köhnə QPM-də 5 quyu üçün 13400 metr şleyf xətti çəkilmiş, 4 m³ şam separatoru və D=600 mm tədqiqat separatoru quraşdırılmış və mövcud sistemlə əlaqəndirilmiş, 5 ədəd manifold sistemi mövcud 426x26 mm xəttə qoşulmuş, tikintisi başa çatmış metanol nasosxanasında 5 ədəd dozator nasosu quraşdırılmışdır.

Uzun müddət işlənmədə olan yataqların bərpası istiqamətində layihə və tikinti işləri genişləndirilmiş, "Pirallahı", "Bibiheybət" və s. yataqlarda neft-qaz yığım-nəql sistemlərinin optimallaşdırılması və lay sularının utilizasiyası məqsədilə yenidənqurma işləri aparılmışdır.

VIII. QAZIN YIĞILMASI VƏ NƏQLİ

Qazın yığılması və nəqli sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- “Nəft Daşları” NQÇİ-də alçaq təzyiqli qazların yığılması üçün meydançalarda quraşdırılmış 80 ədəd NQK tipli vakuum kompressorları vasitəsi ilə quyulardan gündəlik 1,0 - 1,1 mln m³ səmt qazı yığılaraq sistemə qaytarılır.
- “28 May” NQÇİ-də DDÖ-4 qazlıft kompressor stansiyasının tikintisi başa çatmışdır.
- “Ümid” yatağında hasil olunan qazın sahələ təhvilə nəqli davam edir.
- Quruda yerləşən NQÇİ-lərdə qazın yığılması və nəqli sahəsində işlər davam etdirilir.
- Yeraltı qaz anbarlarına qazın vurulması və götürülməsi üçün tələb olunan bütün işlər yerinə yetirilmişdir.
- 2014-cü ildə Qaz emalı zavodunun çıxışından, birbaşa NQÇİ, MM, ƏŞ-lərdən və Səngəçal Baş Qurğularından (AÇG və Şahdəniz) cəmi 12216,1 mln m³ qaz təhvil verilmişdir.
- 2014-cü ildə respublika daxilində 10095,5 mln m³ qaz satılmışdır, o cümlədən 5285,8 mln m³ “Azərenerji” ASC-yə, 2473,6 mln m³ əhali istehlakçılara, 1677,7 mln m³ sənaye müəssisələrinə, 339,4 mln m³ kommunal-büdcə təşkilatlarına və 319,0 mln m³ “Naxçıvanqaz” İB-yə.
- 2014-cü ildə 1418,7 mln m³ qaz ixrac edilmişdir, o cümlədən 1211,9 mln m³ Gürcüstana, 206,8 mln m³ Rusiyaya. Bundan başqa, Naxçıvan MR-nın təbii qazla təmin edilməsi üçün İran İR-na 398,5 mln m³ mübadilə qazı nəql edilmişdir.
- Payız-qış mövsümündə istehlakçıların fasiləsiz təbii qazla təmin edilməsi və yaz-yay mövsümündə artıq qaz həcmlərinin idarə olunması müvafiq olaraq qazın YQA-lardan götürülməsi və YQA-lara vurulması ilə tənzimlənir.
- 2014-cü ildə Qaradağ və Qalmaz YQA-lardan 2483,6 mln m³ qaz götürülmüş, 1853,1 mln m³ qaz vurulmuşdur.

2014-cü ildə qaz-nəql sistemində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- Mühüm dövlət əhəmiyyətli strateji obyekt olan Mingəçevir şəhərində yerləşən “Azərbaycan” İstilik Elektrik Stansiyasının, eyni zamanda qərb regionlarının qaz təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə D1020 mm-lik “Qazıməmməd-Qazax” I xətt magistral qaz kəmərinin layihə əsasında 0-210-cu km hissəsinin yenidən qurulması işlərinə başlanmışdır. 114-138-ci km-lər arası D_ş 1020 mm-lik 24000 p/m hissəsi yenidən qurularaq, mövcud kəməre birləşdirilmişdir. Digər sahələrdə isə “Nəftqaztikinti” trestindən işlər davam etdirilir.
- “Qazıməmməd-Qazax” II xətt magistral qaz kəmərinin D1020 mm-lik 270-273,5-ci km-lər arası L=3425 p/m hissəsi yeni boru kəməri çəkilməklə əsaslı təmir olunmuş və istismara verilmişdir. Bu hissədə borunun texniki vəziyyəti qeyri-qənaətbəxş olduğundan tez-tez qaz sızmaları baş verirdi.
- Strateji obyekt olan Mingəçevir AzİES-in fasiləsiz, etibarlı və təhlükəsiz qaz təchizatı üçün yeni çəkilmiş D720 mm-lik L=12000 p/m Mingəçevir QPS qol qaz kəməri 210-cu km-də D1220 mm-lik “Qazıməmməd-Qazax” II xətt MQK-nə birləşdirilərək istismara verilmişdir.
- D 720 mm-lik “Mingəçevir” QPS -“Mingəçevir AzİES” qaz kəməri L=5526 p/m yenidən qurularaq istismara verilmişdir.
- D159 mm-lik “28 May (Aran)” QPS qaz kəməri qolunun 2154 p/m hissəsi yeraltı çəkilərək əsaslı təmir edilmişdir.

- Qərb rayonlarının, o cümlədən Balakən rayonun qaz təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə D_ş 325 mm-lik Yevlax–Balakən MQK-nin 114-154.4 km-lər arası D_ş 300 mm-lik 14 812 p/m hissəsi yenidən qurularaq mövcud kəməre qoşulmuşdur.
- Ucar-Zərdab qaz kəməri qolunun 2960 p/m hissəsi D325 mm-lik borularla yenidən qurularaq istismarda olan mövcud kəməre qoşulmuşdur.
- Ağdam MQKS-ə məxsus D720 mm-lik “Yevlax-Naxçıvan” magistral qaz kəmərinin 26-48 km hissəsinin əsaslı təmiri obyekt üzrə D325 mm-lik 8259 p/m yeraltı boru kəməri çəkilməmiş və istismara verilmişdir.
- Xaçmaz rayonunun və Xaçmaz Modul ES-nin qaz təchizatını yaxşılaşdırmaq məqsədilə 6564 p/m D 530 mm olan yeni qol qaz kəməri çəkilərək istismara verilmişdir.
- Diametri 219 mm olan Yalama-Xudat qolunun 5000 m hissəsi yenidən tikilərək istismara verilmişdir.
- “30-cu sahə QPS-Qazanlar QPS” magistral qaz kəmərinin tikintisi obyektində 5300 p/m 325x8 mm-lik polad boru çəkilmiş və istismara verilmişdir.
- Bakı Olimpiya stadionunun inşası ilə əlaqədar Nərimanov rayonunun qaz təchizatı üçün yeni QTM və D 530 mm-lik qaz kəmərinin tikintisi obyektində 1200 p/m yeraltı boru kəməri çəkilmişdir və istismara verilmişdir.
- Abşeron MQKS-ə məxsus D530 mm-lik “1 sayılı QNAS-Qaraçuxur QPS” qaz kəmərinin 4500 p/m hissəsi əsaslı təmir edilmiş və istismara verilmişdir.
- D530 mm-lik “Sumqayıt-Yaşma” magistral qaz kəmərinin 0-14 km hissəsinin 315 mm-lik polietilen borularla əvəzlənməsi işləri başa çatdırılmışdır, ümumi 14280 p/m PE boru çəkilmişdir və istismara verilmişdir.
- D700/500 mm-lik “Qum adası-Bayramzadə İEM” magistral qaz kəmərinin əsaslı təmiri obyektində 3822 p/m D 530 mm-lik boru kəməri çəkilərək istismara verilmişdir.
- D325 mm-lik “Pirallahı-Qala” magistral qaz kəmərinin əsaslı təmiri obyektində 8850 p/m boru kəməri çəkilərək istismara verilmişdir.
- D225 mm-lik PE “Zabrar-1” QPS qaz kəməri qolunun 2573 p/m hissəsi D219 mm-lik polad boru ilə əvəz olunmaqla əsaslı təmir olunmuşdur və istismara verilmişdir.
- Hacıqabul MQKS-in balansında olan D720 mm-lik “Qalmaz Qazıməmməd” II xətt magistral qaz kəmərinin 40-42 km hissəsində 1214 p/m boru xətti çəkilərək istismara verilmişdir.
- “Qobustan-Şirvan magistral qaz kəmərinin əsaslı təmiri obyektində isə D325 mm-lik 22053 p/m boru kəməri çəkilərək istismara verilmişdir.
- D159 mm-lik “Kəndoba QPS” qaz kəməri qolunun əsaslı təmiri obyektində 1785 p/m yeraltı boru kəməri çəkilmişdir.
- Astara MQKS-in balansında olan “Azadkənd-İmişli” magistral qaz kəmərinin 22-46-cı km-lərdə əsaslı təmir işləri aparılmış, müvafiq qaydada D 530 mm-lik 8189 p/m boru kəmərləri əvəzlənmişdir və 62-99 –cu km-lər arası D 325 mm-lik 3185 p/m boru kəmərləri çəkilərək istismara verilmişdir. Obyektde işlər davam etdirilir.
- Təbii qazın uçotunun daha dəqiq aparılması üçün “Astara-Qazıməmməd” magistral qaz kəmərinin 174-cü km-də Azadkənd , “Altıağac-Ağsu” magistral qaz kəmərinin 43-cü km-də Çuxuryurd, “Qazıməmməd-Qazax” I xətt magistral qaz kəmərinin 201-ci km-dən qoşulmuş Cırdaxan, “Qazıməmməd-Qazax” magistral qaz kəməri üzərində “Qarayazı”, Qaramusalı” və “Qaraməryam” sahələrarası qaz ölçü qovşaqları normativ texniki sənədlərin tələblərinə uyğun yenidən qurularaq istismara verilmişdir.

- 25 ədəd Qaz paylayıcı stansiyada operatorlar üçün vaqon-evlər quraşdırılmış və 23 qaz paylayıcı stansiyada operator binaları əsaslı təmir olunmuş və əraziləri abadlaşdırılmışdır.
- Qazın keyfiyyət göstəricilərinə əhəmiyyət verərək qazpaylayıcı stansiyalarda 17 ədəd qaz qızdırıcı sobalar quraşdırılmışdır.
- Astara MQKS-nin tabeliyində olan “Ovçubərə” və “Xırmandalı” Qaz paylayıcı stansiyalarında Türkiyənin “Fioqaz” şirkəti tərəfindən avtomatik idarə olunan, yeni, modul tipli qaz paylayıcı stansiyalar quraşdırılmış və istismara verilmişdir.
- 2014-cü ilin əsaslı təmir proqramına əsasən yeni 18 ədəd katod mühafizə qurğuları və 5 ədəd drenaj qurğusu quraşdırılmışdır.
- Qazın fiziki-kimyəvi xassələrinin təyin edilməsi məqsədilə “Qaz İxrac” İdarəsinə məxsus MQKS-lərin xidməti ərazilərində, o cümlədən Dövlətlərarası qazölçmə stansiyalarında, “Azərenerji” ASC-nin elektrik stansiyalarında və magistrallararası qazölçmə məntəqələrində cəmi 18 ədəd axın qaz xromatoqrafları quraşdırılmış, o cümlədən 2013-cü ildə 9 ədəd, 2014-cü ildə 6 ədəd istismara verilmiş və “Azneft” İB-nin təhvil nöqtələrində quraşdırılmış 3 ədəd cari ilin əvvəlində istismara verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Beləliklə, 2014-cü ildə magistral qaz kəmərləri sahəsi üzrə quraşdırılmış yeni qaz kəmərlərinin uzunluğu 50,6 km, əsaslı təmir edilmiş qaz kəmərlərinin uzunluğu 98,1 km-dir. 2014-cü ildə yeni quraşdırılmış qazpaylayıcı və tənzimləyici məntəqələrin sayı 5 ədəd, əsaslı təmir edilmiş qazpaylayıcı və tənzimləyici məntəqələrin sayı 24 ədəddir.

2014-cü ildə qaz təchizatı sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- “Azəriqaz” İB üzrə 2014-cü ildə cəmi 353,9 km qaz kəmərləri əsaslı təmir edilmişdir, o cümlədən Bakı şəhərinin qaz təchizatı şəbəkəsində - 190,3 km, regionların qaz təchizatı şəbəkəsində - 163,6 km qaz kəməri.
- 2014-cü ildə cəmi 1436,6 km uzunluğunda yeni qaz kəmərləri quraşdırılmışdır, o cümlədən Bakı şəhərinin qaz təchizatı şəbəkəsində - 149,6 km, regionların qaz təchizatı şəbəkəsində - 1287,0 km qaz kəməri.
- Əhali abunəçilərinin mənzillərində hesabat ilində cəmi 183671 ədəd məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəz olunmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 67502 ədəd, regionlarda - 116169 ədəd. Ümumən respublika üzrə təbii qazla təmin olunan əhali abunəçilərində sayğaclaşma səviyyəsi 99,99 faizə çatdırılmışdır.
- Əhali abunəçilərində 97748 ədəd “smart-kart” tipli məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəz olunmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 66600 ədəd, regionlarda - 31148 ədəd.

- "Azəriqaz" İB tərəfindən 2014-cü ildə 58 yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılaraq təbii qaz verilmişdir.
- 2014-cü ildə qazla təmin olunmuş yeni əhali abunəçilərinin sayı 84757 abunəçi olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 32560 abunəçi, regionlarda - 52197 abunəçi.
- 01.01.2015-ci il tarixinə təbii qazdan istifadə edən əhali abunəçilərinin sayı 1710004 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 721674 abunəçi, regionlarda - 988330 abunəçi.
- 01.01.2015-ci il tarixinə sayğaclaşdırılmış əhali abunəçilərinin sayı 1709983 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 721674 abunəçi, regionlarda 988309 abunəçi.
- 01.01.2015-ci il tarixinə "smart-kart" sayğacı ilə təmin olunmuş əhali abunəçilərinin sayı 894643 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 664752 abunəçi, regionlarda 229891 abunəçi.

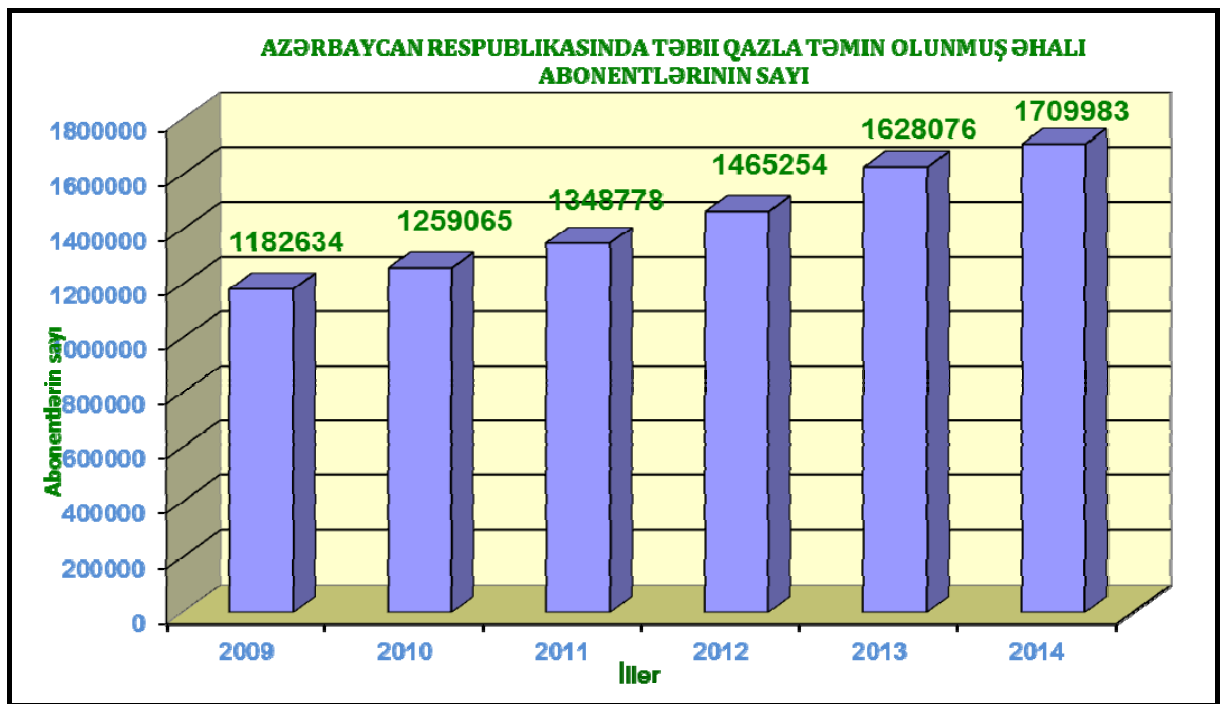

Diagram VIII.1

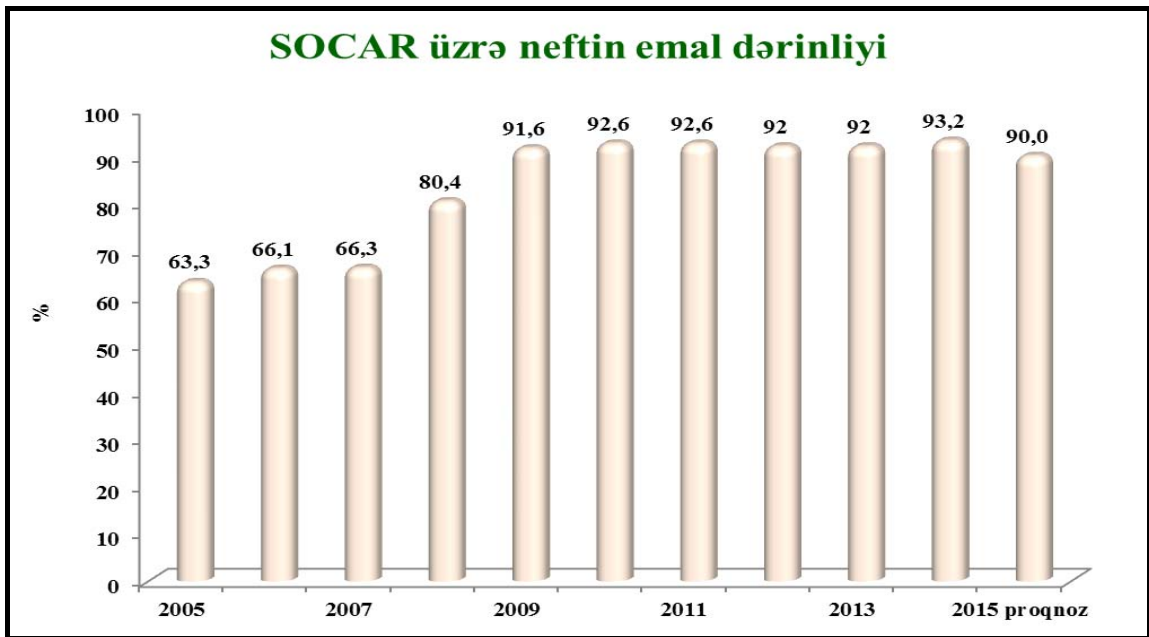
IX. NEFTİN EMALI

Neft emalı. Hər il olduğu kimi 2014-cü ildə də Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) neft emalı kompleksinin əməkçiləri ölkəmizin neft məhsullarına olan tələbatını və şirkətin neft məhsullarının ixrac olunması ilə əlaqədar öhdəliklərini yerinə yetirməsi üçün uğurla çalışmışlar. SOCAR-ın Emal kompleksinin neft emalı zavodlarında 2014-cü ildə 6740,5 min ton xam neft emal olunmuşdur. Hesabat ilində emal olunmuş xammaldan 1238,3 min ton avtomobil benzini, 709,0 min ton reaktiv mühərrik yanacağı, 2264,9 min ton dizel yanacağı, 184,2 min ton maye qazlar, 262,9 min ton bitum, 260,1 min ton koks və sair məhsullar istehsal edilmişdir. 2014-cü ildə həyata keçirilmiş tədbirlərin nəticəsində neft emalının dərinliyi 93,2% təşkil etmişdir (cədvəl 1).

2013-2014-cü illərdə neftin emalı və neft məhsullarının istehsalı

Cədvəl IX.1 (min ton)

	2014-cü il			2013-cü il	
	Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Neft emalı - cəmi	6700,0	6740,5	100,6	6533,0	103,2
o c., Heydər Əliyev ad. BNEZ	4600,0	4738,2	103,0	4241,3	111,7
"Azərneftyağ" NEZ	2100,0	2002,3	95,3	2291,7	87,4
Benzinlər - cəmi	1595,5	1442,3	90,4	1514,5	95,2
o c. avtomobil benzini	1477,9	1238,3	83,8	1407,1	88,0
ondan A-95	240,0	25,7	10,7	160,9	15,9
A-92	1228,9	1206,3	98,2	1234,9	97,7
A-80	9,0	6,3	70,0	11,3	55,8
kimya üçün benzin fraksiyası	117,6	204,0	173,5	107,4	189,9
Reaktiv mühərrik yanacağı	654,2	709,0	108,4	703,2	100,8
Dizel yanacağı	2293,3	2264,9	98,8	2307,5	98,2
Açıq rəngli məhsullar	4543,0	4416,2	97,2	4525,2	97,6
Maye qazlar, cəmi	266,3	184,2	69,2	244,0	75,5
Təmizlənmiş quru qaz	100,0	57,2	57,2	52,5	108,9
Mühərrik yanacağı DT	347,5	106,1	30,5	187,9	56,5
Sürtkü yağları	67,4	53,1	78,8	46,6	113,9
Soba mazutu	230,3	205,4	89,2	268,0	76,6
Neft bitumu	296,5	262,9	88,7	312,7	84,1
Neft koksu	234,5	260,1	110,9	223,0	116,6
Emal dərinliyi, %	92,7	93,2	100,5	92,1	101,2

Diaqram IX.1

İl ərzində istehsal olunmuş neft məhsullarının 65%-i daxili bazara, qalan 35%-i isə ixrac olunmuşdur. İxrac olunmuş məhsulların 60%-ni dizel və neft koksu təşkil edib.

Neft məhsullarının istehsalı emal zavodlarında istismar edilən texnoloji qurğuların xammal ilə yüklənməsindən asılılığını nəzərə alaraq həmin məlumatlar cədvəl 2-də nəzərdən keçirilmişdir.

SOCAR-ın emal kompleksində texnoloji qurğuların xammal ilə yüklənməsi
haqqında məlumat

Cədvəl IX.2 (min ton)

Qurğular	2014-cü il			2013-cü il	
	Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
BNEZ-də:					
İlkin emal qurğusu (21)	4628,00	4746,09	102,6	4256,19	111,5
<i>o c. mazut</i>	0,00	7,89		14,91	52,9
Katalitik riforminq qurğusu	729,00	589,12	80,8	539,07	109,3
Tədrici koklaşma qurğusu	1202,68	1333,88	110,9	1239,26	107,6
Katalitik krekinq qurğusu	1896,27	1593,56	84,0	1996,46	79,8
Hidrotəmizləmə bölməsi	2491,30	2147,11	86,2	2214,84	96,9
"Azərneftyağ" NEZ-də:					
İlkin emal qurğusu (202)	1000,00	1136,78	113,7	1258,15	90,4
<i>o c. mazut</i>	-	26,30		24,49	107,4
İlkin emal qurğusu (305)	1100,00	891,80	81,1	1058,01	84,3
Bitum istehsalı qurğusu	297,99	264,02	88,6	314,09	84,1
Hidrotəmizləmə qurğusu	827,05	225,27	27,2	323,26	69,7

Bəzi texnoloji qurğularda emal proqnozunun tam icra olunmamasının səbəbi texnoloji qurğularda planla nəzərdə tutulmayan əsaslı təmir işlərinin aparılması ilə əlaqədar olmuşdur.

Zavodlarda xammalın səmərəli emal olunmasını və məqsədli məhsullara xammalın sərfini xarakterizə edən göstəricilərdən olan, texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri haqqında məlumatlar 3 N-li cədvəldə nəzərdən keçirilmişdir.

Texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri haqqında məlumat (%)

Cədvəl IX.3

Texnoloji qurğular	2014-cü il			2013-cü il	
	proqnoz	fakt	fərq	fakt	fərq
İlkin emal qurğusu (21)	46,3	45,1	-1,2	45,7	-0,6
Katalitik riforminq qurğusu	83,0	83,0	0,0	83,0	0,0
Tədrici kokslaşma qurğusu	68,5	67,7	-0,8	64,8	2,9
Katalitik krekinq qurğusu	58,0	56,0	-2,0	56,9	-0,9
İlkin emal qurğusu (202)	52,4	54,8	2,4	54,8	0,0
İlkin emal qurğusu (305)	52,5	50,7	-1,8	52,7	-2,0
Bitum istehsalı qurğusu	99,5	99,5	0,0	99,5	0,0

Cədvəldən görünür ki, 2014-cü ildə katalitik riforminq, bitum istehsalı və 202 N-li ilkin emal qurğularından başqa, bütün texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri üzrə plan yerinə yetirilməmişdir. Hesabat dövründə məqsədli məhsulların istehsalı 21 N-li ilkin emal qurğusunda 1,2%, tədrici kokslaşma qurğusunda 0,8%, katalitik krekinq qurğusunda isə 2,0%, 305 N-li ilkin emal qurğusunda 1,8% kəsirlə icra edilmişdir.

Neft və neft məhsullarının itkiləri haqqında. Neft emalı kompleksində istismar edilən hər bir texnoloji qurğunun layihə və reqlament sənədlərində həmin proses zamanı əmələ gələn itki normaları haqqında məlumatlar göstərilir. Buna görə zavodlarda itkilər emal qurğularında reqlamentə görə nəzərdə tutulmuş itki normalarından və emal olunmuş xammalın həcmindən asılı olaraq formalaşır. Zavodların kollektivi itkilərin aşağı salınması istiqamətində ardıcıl iş aparmışlar. Bunun nəticəsində 2014-cü ildə Heydər Əliyev adına BNEZ-də neft və neft məhsullarının itkiləri faktiki emal olunmuş xammal üçün normalarla gözlənilən miqdardan 1,7 min ton və yaxud 0,03%, "Azərneftyağ" NEZ-də isə 5,3 min ton və yaxud 0,26% aşağı olmuşdur. Bütün neft emalı kompleksində itkilərin ümumi miqdarı proqnoz normaları ilə faktiki emal üçün gözlənilən miqdardan 7,0 min ton az olmuşdur.

Katalizator və reagentlərin sərfi haqqında. Zavodlarda istismar edilən texnoloji qurğularda hər bir prosesin reqlamentə uyğun normal fəaliyyəti üçün müxtəlif katalizator və reagentlərdən istifadə olunur. Hesabat ilində neft emalı zavodlarında 2,6 min ton müxtəlif katalizator və reagentlərə qənaət olunmuşdur ki, bunun 2,0 min tonu sulfat turşusunun və qumbrinin payına düşüb.

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi haqqında. Neft məhsullarının istehsalına aid olan xərclərin formalaşmasında yanacaq və enerji resurslarının sərfinin xüsusi əhəmiyyət daşımasını nəzərə alaraq, hesabat ilində onların sərfi ilə əlaqədar məlumatlar nəzərdən keçirilmişdir (cədvəl 4).

2014-cü ildə neft emalı kompleksində yanacaq, istilik və elektrik enerjisinin sərfi haqqında

Cədvəl IX.4

Göstəricilər	Ölçü vahidi	Norma üzrə sərf	Faktiki sərf	Qənaət (-) artıq sərf (+)
Heydər Əliyev adına BNEZ				
Yanacaq	tşyan*	575384	563883	-11501
Elektrik enerjisi	min kvtsaat	442784	364371	-78413
İstilik enerjisi	Hkal	535082	406559	-128523
<i>o.c. Utilizator qazanları</i>	—		380474	
<i>S-2 sobasından</i>	—		26085	
Aznefryağ NEZ				
Yanacaq	tşyan	74036	66848	-7188
Elektrik enerjisi	min kvtsaat	96023	59609	-36414
İstilik enerjisi	Hkal	432216	295912	-136304
CƏMİ				
Yanacaq	tşyan	649420	630731	-18689
Elektrik enerjisi	min kvtsaat	538807	423980	-114827
İstilik enerjisi	Hkal	967298	702471	-264827

*tşyan – ton şərti yanacaq

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi ilə bağlı məlumatların təhlili göstərir ki, bütün növ enerji resurslarından qənaətlə istifadə olunmuşdur. Neft emalı zavodlarında enerji resurslarının aşağı salınması istiqamətində aparılmış müxtəlif təşkilatı-texniki tədbirlər nəticəsində 18,7 min ton şərti yanacaq texnoloji yanacağa, 114,8 milyon kvT/saat elektrik enerjisinə və 264,8 min Hkal istilik enerjisinə qənaət edilmişdir.

Qazın emalı və qaz emalından alınan məhsullar. 2014-cü ildə Qaz emalı zavodu üzrə təbii qazın emalı və hazır məhsulların istehsalı üzrə əsas göstəricilər aşağıdakı kimi olmuşdur (cədvəl 5).

2014-cü ildə Qaz emalı zavodunda təbii qazın emalı və hazır məhsulların istehsalı haqqında məlumat

Cədvəl IX.5

Məhsulların adı	Ölçü vahidi	2014-cü il			2013-cü il	
		Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Təbii qaz	mln m ³	4100,00	3655,32	89,2	3768,83	97,0
Təmizlənmiş təbii qaz	mln m ³	4022,80	3611,63	89,8	3703,00	97,5
Texniki butan	min ton	26,20	17,75	67,7	18,67	95,1
Qaz benzini (nafta)	min ton	28,00	28,77	102,8	31,05	92,7

Məlumatlardan görünür ki, hesabat ilində zavodda faktiki olaraq 3655,32 mln m³ qaz emal olunaraq proqnoz göstəricilərinə 89,2% əməl edilmişdir. Emal proqnozuna kəsrlə əməl olunması "Azneft" İB tərəfindən zavoda təhvil verilən qazın həcmnin proqnoza nisbətən az olması ilə əlaqədar olub. Bu göstərici 2013-cü ilin müvafiq göstəricisinə nisbətən 97,0% təşkil

edib. 2014-cü il ərzində zavodda 3611,63 mln m³ təmizlənmiş təbii qazla yanaşı 17,75 min ton texniki butan və 28,77 min ton qaz benzini istehsal edilmişdir.

İstehsal edilmiş qaz benzininin bütün həcmi təkrar emal məqsədi ilə xammal kimi Azneft İB-nə, texniki butanın 75,7%-i xammal kimi Azərikimya İB-nə 24,3%-i isə daxili bazarda satışa yönəldilmişdir.

Neft-kimya məhsullarının istehsalı. “Azərikimya” İstehsalat Birliyi 2014-cü ili, emal müəssisələrində istehsalat fəaliyyətinin stabiləşdirilməsinin, xammal, material və texniki təminatın səviyyəsinin yüksəldilməsinin nəticəsi olaraq 2013-cü il ilə müqayisədə aşağıdakı texniki iqtisadi göstəricilərlə başa çatdırmışdır (cədvəl 6).

2014-cü ildə Azərikimya İB-nin bəzi əsas göstəriciləri

Cədvəl IX.6

Məhsulların adı	Ölçü vahidi	2014-cü il			2013-cü il	
		Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Xammal	ton	383000	373355,1	97,5	287263	130
Polietilen	ton	91125	101035,5	110,9	76186,4	132,6
Etilen	ton	93492	104041,5	111,3	78468,9	132,6
Propilen	ton	96848	56493	58,3	40848	138,3
BBF	ton	41870	30164	72	24815	121,6
Maye piroliz qətranı	ton	54359	71770	132	55385	129,6
Ağır piroliz qətranı	ton	8880	18723,3	210,8	15295,1	122,4
Saf İPS	ton	15000	10570,3	70,5	13825,6	76,5
Ümumi məhsul istehsalının cəmi	ton	418975	405423,9	96,8	320176,8	126,6
Əmtəəlik məhsul istehsalının cəmi	ton	295997	280366	94,7	215381,4	130,2
Əmtəəlik məhsul istehsalının cəmi	min manat	180419,9	181347,6	100,5	138809,0	130,6

2014-cü ildə “Azərikimya” İB-də 373,35 min ton neft-kimya xammalı emal olunaraq 104,0 min ton etilen, 56,5 min ton propilen və 120,6 min ton digər qiymətli piroliz məhsulları istehsal etmişlər. EP-300 piroliz qurğusunda olefinlərin faktiki çıxım faizi 43,0% təşkil etmişdir. İl ərzində istehsal olunmuş polietilenin miqdarı 101,0 min ton təşkil edib. Baxılan dövrdə xammalın emalı və əsas məhsulların istehsalı keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 30-32% artmışdır.

2014-cü ildə “Azərikimya” İB-də istifadə olunmuş yanacaq, istilik və elektrik enerjisi haqqında məlumatlar aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir (cədvəl 7).

Azərikimya İB-də yanacaq, istilik və elektrik enerjisinin sərfi

Cədvəl IX.7

S/s	Enerji daşıyıcıları	Ölçü vahidi	Norma üzrə sərf	Faktiki sərf	(-qənaət) (+izafi sərf)
1	Yanacaq - cəmi o cümlədən: təbii qaz metan-hidrogen fraksiyası	t.ş.y	425154 265422 159732	384273 230698 153575	- 40881 - 34724 - 6157
2	Elektrik enerjisi	min kVts	235925,3	234680,8	-1244,5
3	İstilik enerjisi	hkal	2008494	1633598	-374896
4	Texniki Ceyranbatan suyu	min m ³	5929,3	4582,48	-1346,82

Cədvəldən görüldüyü kimi, hesabat ilində “Azərikimya” İB-nin emal müəssisələrində bütün enerjidaşıyıcılarından qənaətlə istifadə edilmişdir.

2014-cü ildə istehsal olunmuş neft-kimya məhsullarının 9,6% respublika daxilinə, 90,4% isə ixrac olunmuşdur.

X. MAYA DƏYƏRİ

Dövlət Neft Şirkətinin əsas son məhsulları neft, qaz və neft məhsullarıdır. Neft məhsullarının maya dəyərini 85-90%-ni xam neftin alınmasına çəkilən xərclər təşkil edir. Buna görə də neftin və qazın maya dəyərini təhlili böyük əhəmiyyət kəsb edir. Maya dəyəri yalnız Şirkətin tərkibində olan neftqazçıxarma idarələri üzrə araşdırılır.

2014-cü ildə 1 ton neftin istehsal maya dəyəri 91,63 manat təşkil etmiş və keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,33 manat və ya 1,4% azalmışdır.

Şirkət üzrə neft hasilatına çəkilən faktiki xərclər aşağıdakı cədvəldə verilir.

Cədvəl X.1

Xərc maddələri	Ölçü vahidi	2014	Xüsusi çəkisi	2013	Xüsusi çəkisi
Istifadə edilmiş material və komponentlər	min manat	35491	5,4	41431	6,2
Yanacaq xərcləri	-"	1435	0,2	1987	0,3
Elektrik enerjisi	-"	8496	1,3	8488	1,3
Əmək haqqı xərcləri	-"	108130	16,4	117782	17,7
Sosial sığorta və pensiya fondu xərcləri	-"	21060	3,2	22654	3,4
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	-"	102474	15,6	91548	13,8
Əsaslı təmir xərcləri	-"	85116	12,9	94872	14,3
Əsas vəsaitlərə texniki xidmət xərcləri	-"	13968	2,1	12484	1,9
Nəqliyyat və nəqliyyat vasitələrinin istismarı	-"	110795	16,8	103272	15,5
Mühafizə xərcləri	-"	14289	2,2	14411	2,2
Mədən vergisi	-"	75369	11,4	75264	11,3
Digər vergilər	-"	29408	4,5	26179	3,9
Digər xidmətlər	-"	34555	5,2	40080	6,0
Digər xərclər	-"	17767	2,7	15276	2,3
Cəmi istehsal xərcləri	-"	658353	100	665728	100
Əmtəlik məhsula çəkilən xərclər	-"	621491		630151	
Əmtəlik məhsul	ton	6782935		6778929	
1 ton neftin istehsal maya dəyəri	manat	91,63		92,96	
NQÇI-lərin inzibati xərcləri		32206		32611	
Daxili dövriyyə və qalığın dəyişməsinin dəyərləndirilməsi	min manat	4656		2966	

Şirkət üzrə neftin hasilatına çəkilən cəmi istehsal xərclərinin tərkibində material və komponent xərclərinin xüsusi çəkisi - 5,4%, əmək haqqı – 16,4%, sosial ehtiyaclara ayırmalar – 3,2%, amortizasiya ayırmaları – 15,6%, təmir xərcləri 12,9%, texniki xidmət xərcləri – 2,1%, nəqliyyat xərcləri- 16,8%, mədən vergisi -11,4% və s. təşkil edir.

2014-cü ildə 1000 m³ qazın faktiki istehsal maya dəyəri 37,19 manat təşkil etmişdir ki, bu da keçən illə müqayisədə 3,71 manat və ya 11,1% artmışdır.

Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən faktiki xərclər aşağıdakı cədvəldə verilir.

Cədvəl X.2

	Ölçü vahidi	2014	Xüsusi çəkisi	2013	Xüsusi çəkisi
Istifadə edilmiş material və komponentlər	min manat	9728	4,0	11356	5,0
Yanacaq xərcləri	-"	378	0,2	524	0,2
Elektrik enerjisi	-"	796	0,3	795	0,4
Əmək haqqı xərcləri	-"	25738	10,6	25388	11,2
Sosial sığorta və pensiya fondu xərcləri	-"	5164	2,1	5555	2,5
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	-"	71499	29,4	60901	26,9
Əsaslı təmir xərcləri	-"	25286	10,4	26755	11,8
Əsas vəsaitlərə texniki xidmət xərcləri	-"	4766	2,0	1299	0,6
Nəqliyyat və nəqliyyat vasitələrinin istismarı	-"	39978	16,5	33558	14,8
Mühafizə xərcləri	-"	3398	1,4	3427	1,5

Mədən vergisi	-"-	37402	15,4	38482	17
Digər vergilər	-"-	8217	3,4	7315	3,2
Digər xidmətlər	-"-	6987	2,9	8104	3,6
Digər xərclər	-"-	3472	1,4	2976	1,3
Cəmi istehsal xərcləri	-"-	242809	100	226435	100
Əmtəəlik məhsula çəkilən xərclər	-"-	208052		195236	
Əmtəəlik məhsul	min m ³	5593939		5831635	
1000m³ qazın istehsal maya dəyəri	manat	37,19		33,48	
NQÇİ-lərin inzibati xərcləri		27376		26498	
Daxili dövriyyə və qalıqın dəyişməsinin dəyərləndirilməsi	min manat	7381		4701	

Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən cəmi xərclərin tərkibində material və komponent xərclərinin xüsusi çəkisi - 4,0%, əmək haqqı – 10,6%, sosial sığortalara ayırmalar – 2,1%, amortizasiya ayırmaları – 29,4%, təmir xərcləri 10,4%, texniki xidmət xərcləri – 2,0%, nəqliyyat xərcləri – 16,5%, mədən vergisi – 15,4% və s. təşkil edir.

Şirkət üzrə 1000 m³ əmtəəlik qazın maya dəyəri 2013-cü illə müqayisədə 3,71 manat(11,1%) artmışdır. Bununla əlaqədar olaraq, cədvəl üzrə əmtəəlik məhsul vahidinin maya dəyərinin (mədən vergisiz) göstəricisini müqayisə edək.

Cədvəl X.3

	Ümumi məhsulun istehsal maya dəyəri (mədən vergisiz), manat		2013-cü ilə nisbətən	
	2014-cü il	2013-cü il	%	+,-
1. Neft, 1 ton	80,51	81,85	-1,6	-1,34
2. Qaz,1000m ³	30,51	26,88	13,5	3,63

Cədvəldən göründüyü kimi Şirkət üzrə neftin maya dəyəri azalmış, qazın maya dəyəri isə artmışdır. Qazın maya dəyərinin artması keçən ilə nisbətən əsas vəsaitlərin amortizasiyası, nəqliyyat və nəqliyyat vasitələrinin istismarı və digər xərclərin artması hesabına baş vermişdir. Belə ki, əsas vəsaitlərin amortizasiyası - 10598 min manat (17,4%), nəqliyyat və nəqliyyat vasitələrinin istismarı xərcləri-6420 min manat (19,1%), digər xərclər üzrə - 496 min manat (16.,7%), artmışdır. Təhlil nəticəsində aydın olur ki, qazın maya dəyərinin artması səbəbi kimi istehsalatla bağlı zəruri xərclərin artımını göstərmək olar.

XI. PERSONAL VƏ ƏMƏK HAQQI

Personal və əmək haqqı şöbəsi (bundan sonra Şöbə) SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda əməyin (işin, idarəetmənin) təşkili, ödənilməsi və normalaşdırılması ilə bağlı rəhbər sənədlərin hazırlanması, bu sənədlərin əmək qanunvericiliyinin müvafiq müddələrinin tətbiqinin təşkili və nəzarət edilməsini əhatə edir. Şöbə yuxarıda qeyd olunan fəaliyyət istiqamətləri üzrə işlərin təşkili ilə əlaqədar mövcud qanunvericiliyi və digər şirkətdaxili normativ sənədləri rəhbər tutur və bu işlərin icrasının təmin edilməsi üçün mövcud qayda və prosedurlara riayət edilməklə araşdırmalar aparır, nəticəsi barədə müvafiq rəy və təkliflər verir.

Bununla yanaşı şöbənin iş planında nəzərdə tutulmayan, lakin səlahiyyətlərinə aid olan digər məsələlərin icrasını təmin edir. Belə ki, SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumların, eləcə də bu qurumlarda çalışan işçilərin əmək şəraiti şərtləri ilə bağlı çoxsaylı müraciətlərinə baxılır və müvafiq qaydada icrası təmin edilir.

Şöbənin səlahiyyətlərinə aid işlərə bir qayda olaraq SOCAR-ın müvafiq əmri ilə yaradılmış "Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiya"nın Əsasnaməsinə əsasən Komissiyada baxılır və müvafiq qaydada rəsmiləşdirilir.

Eyni zamanda Şöbənin fəaliyyət istiqamətlərinə aid olan və SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarında tətbiqi nəzərdə tutulan, müasir tələblərə cavab verən yeni əməyin təşkili və ödənilməsi metodlarının öyrənilməsi və tətbiqi ilə bağlı işlərin yerinə yetirilməsi həyata keçirilir. SOCAR-ın 21.11.2012-ci il tarixli 164 nömrəli əmri ilə yaradılmış "Layihə qrupu"nın Əməyin təşkili və normalaşdırılması üzrə şirkətdaxili normativ sənədlərin hazırlanması işlərinin təşkili və icrasını təmin edir.

Beləliklə, Şöbənin 2014-cü iş ilində fəaliyyətinin ümumilikdə aşağıda göstərilən rəqəmlərlə ifadəsi belədir:

2014-cü il ərzində şöbəyə 1773 sənəd daxil olmuşdur. Daxil olmuş sənədlər şöbədə müvafiq qaydada baxıldıqdan sonra aidiyyəti üzrə icrası təmin olunmuşdur.

Daxil olmuş sənədlərdən 504-ü təyinatı üzrə şöbə tərəfindən müvafiq araşdırmalar aparıldıqdan sonra "Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarda əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun və gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiya"sına təqdim edilmişdir. Onlardan 240-ı Şirkətin tərkibinə daxil olan qurumların ştat cədvəllərinə dəyişikliklər edilməsi, təşkilati strukturlarının təsdiq edilməsi və işçilərin optimal sayına yenidən baxılması, 66-ı SOCAR-da işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması, 13-ü "ARDNŞ-nin müəssisə və təşkilatlarının üçüncü şəxslərlə bağladığı müqavilələrdə nəzərdə tutulan öhdəliklərin icrasında iştirak edən işçilərinə əlavə əmək haqqının verilməsi Qaydaları"nın tətbiq edilməsi, 65-i Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələrin, Ortaq neft şirkətlərinin, Nümayəndəliklərin illik saxlanma xərcləri smetalarının və büdcə xərclərinin təsdiq edilməsi, 30-u Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələrdə çalışan işçilərə "aparıcı, məsul işçilərə və səlahiyyətə görə əlavə ödəniş"lərin təyin edilməsi, 21-i "SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında müəyyən edilmiş əmək şəraiti ağır və zərərli peşə və vəzifələrin Siyahısı"nın təsdiq edilməsi, 19-u SOCAR-ın nümayəndəliklərinin ştat cədvəllərinə və həmin nümayəndəliklərdə çalışan işçilərə təyin olunmuş əlavə ödənişlərin məbləğlərinə yenidən baxılması, 16-ı Baş ofisin şöbələrinin Əsasnamələrinin və işçilərin vəzifə təlimatlarının təsdiq olunması, 7-i işçilərin iş vaxtından artıq vaxtda işlərə cəlb olunmaları, 3-ü

mükafatlandırma haqqında, 6-ı “ARDNŞ-də işçilərin əməyinin ödənilməsi haqqında” Əsasnamənin 6-cı əlavəsinin qeyd hissəsində nəzərdə tutulan əlavə ödənişlərin təyin edilməsi haqqında və 18-i digər məsələlərlə əlaqədar olmuşdur.

Komissiyanın iclaslarında yuxarıda qeyd olunanlardan 443 müraciətə müsbət, 26 müraciətə mənfi, 35 müraciətə Komissiya tərəfindən düzəlişlər edilməklə razılıq verilmiş və ya müəssisələrin öz səlahiyyətinə aid olduğundan məsələyə baxılması müəssisənin rəhbərliyinə həvalə edilmişdir.

Daxil olmuş digər 1614 müraciətlər və hesabat xarakterli sənədlər də aidiyyəti üzrə baxılmış və müvafiq qaydada icra olunmuşdur.

2014-cü ildə SOCAR-da çalışan işçilərin orta siyahı sayı 56460 nəfər təşkil etmiş və bu da 2013-cü il ilə (65568 nəfər) müqayisədə 9108 nəfər azalmışdır.

2014-cü ildə Şirkət üzrə işçilərin orta siyahı sayının 9108 nəfər (14 %) azalmasının əsas səbəbləri aşağıda qeyd edilmiş əməllərin və Əmr-qərarların icrası ilə əlaqədardır:

- SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nın 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli “ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması barədə” əmr-qərarına əsasən Şirkət üzrə 2683 nəfər işçiyə 7527310 manat, o cümlədən 449 -nəfər təqaüdüçüyə 1621800 manat məbləğində orta aylıq əmək haqqının 5 misli miqdarında birdəfəlik işdənçıxma müavinəti verilmişdir.
- SOCAR-ın 30.12.2013-cü il tarixli SOCAR/13-1000/01/SM-05-000036 nömrəli əmri ilə Xəzər Dəniz Neft Donanmasının SOCAR-ın strukturundan çıxarılması;
- SOCAR-ın 27.12.2013-cü il tarixli SOCAR/13-1000/01/SM-05-000034 nömrəli “Kompleks qazma işləri” trestinin srtukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında” əmrinə əsasən srtuktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 22.09.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000095 nömrəli əmri ilə Tamponaj və Layların Neftverimin Artırılması İdarəsinin “Azneft” İstehsalat Birliyinin təşkilati strukturundan çıxarılması;
- SOCAR-ın 21.01.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-0000834 nömrəli, SOCAR-ın 21.04.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000045 nömrəli, SOCAR-ın 25.04.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000047 nömrəli, SOCAR-ın 21.05.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000059 nömrəli, SOCAR-ın 12.06.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000066 nömrəli, SOCAR-ın 23.06.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000073 nömrəli əməllərinə əsasən “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi üzrə müvafiq srtuktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 27 dekabr 2013-cü il tarixli 13-10/01/SM-05-000032 nömrəli “Neft Kəmərləri” İdarəsinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında” əmrinə əsasən mqvafiq struktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 16.05.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/01/SM-04-000057 nömrəli və 10.10.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/SM-04-000101 nömrəli “Azərikimya” İstehsalat Birliyinin “Kimyalayihə” institutunun və Anbar təsərrüfatının ləğv edilməsi, eyni zamanda İstehsalat Birliyi üzrə aparılan digər struktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 31.07.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000089 nömrəli “Neftqaztikinti” trestinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında” əmrinə əsasən müvafiq srtuktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 20.02.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/01/SM-04-000057 nömrəli “Neftçi İdman Sağlamlıq Mərkəzinin ləğv edilməsi” haqqında əməllərinə əsasən müvafiq struktur dəyişikliklərinin aparılması.

SOCAR-ın 01.11.2013-cü il tarixli 160 nömrəli əmri ilə Mədəni Kütləvi Tədbirlər, İstirahətin Təşkili və Təsərrüfat Departamentinin ləğv edilməsi.

SOCAR-ın və ANQSİHİRK-nın 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli "ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması" haqqında Əmr-qərarın icrası ilə əlaqədar 2014-cü il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında işçilərin sayının optimallaşdırılması ilə bağlı mütəmadi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

2014-cü ildə işçilərin orta siyahı sayının 2013-ci ilə nisbətən azalması (9108 nəfər) müəssisələr üzrə aşağıdakı kimi olmuşdur:

- SOCAR-ın strukturunda fəaliyyət göstərən Xəzər Dəniz Neft Donanmasının şirkətin strukturundan çıxarılması - 4170 nəfər;
- "Azneft" İstehsalat Birliyi üzrə - 599 nəfər;
- "Azərikimya" İstehsalat Birliyi üzrə - 557 nəfər;
- "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə - 1356 nəfər;
- Geofizika və geologiya İdarəsi üzrə - 332 nəfər;
- Neft Kəmərləri İdarəsi üzrə - 170 nəfər;
- H.Əliyev adına neft emalı zavodu üzrə - 138 nəfər;
- "Azərneftyağ" neft emalı zavodu üzrə - 135 nəfər;
- Sosial İnkişaf İdarəsi üzrə - 954 nəfər;
- Təhlükəsizlik İdarəsi üzrə - 1700 nəfər;
- "Neftqaztikinti" trestı üzrə - 428 nəfər;
- "Kompleks qazma işləri" trestı üzrə - 1045 nəfər;
- "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutu üzrə - 87 nəfər;
- **Digər müəssisələr üzrə - 103 nəfər.**

SOCAR-ın 17.01.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/01/SM-04-000003 nömrəli "Nəqliyyatın idarəetmə strukturunun yenidən təşkil olunması haqqında" əmrinin icrası ilə əlaqədar SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda fəaliyyət göstərən nəqliyyat sahələri (işçilərlə birlikdə) yeni yaradılmış Nəqliyyat İdarəsinə verilmişdir.

Nəqliyyat İdarəsi üzrə işçilərin orta siyahı sayı 2169 nəfər artırılaraq 5432 nəfər təşkil etmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlar üzrə hesablanmış əmək haqqı və ona bərabər tutulan digər ödənişlər barədə hesabatlar əsasında əmək haqqının strukturu araşdırılır və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Hesabat dövründə SOCAR üzrə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlər 597,62 mln manat olmuşdur ki, bu da 2013-cü il ilə (660,39 mln man.) müqayisədə 62,76 mln manat və ya 10 % azdır.

2014-cü ildə işçilərə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlərin tərkibində vəzifə (tarif) maaşlarının məbləği 324,2 mln manat və ya əmək haqqı fondunda xüsusi çəkisi 54,24% təşkil etmişdir.

Şirkət üzrə işçilərin orta aylıq əmək haqqı 882,08 manat təşkil etmişdir. 2013-cü il ilə (839,32 man.) müqayisədə 42,76 manat və ya 5% artmışdır.

Şirkətin strukturunda fəaliyyət göstərən qurumlardan daxil olan iş vaxtından istifadə balansının vəziyyəti haqqında məlumatlar təhlil edilir və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Belə ki, 2014-cü ildə mümkün olan maksimal iş vaxtı fondu 11501347 adam/gün təşkil edir və bunun 94%-dən və ya 10843455 adam/günündən səmərəli istifadə edilmişdir. Bir nəfərə düşən orta aylıq iş vaxtı 16 adam/gün. İş vaxtından artıq işlənmiş iş saatları - cəmi 1434197 adam(saat) təşkil etmişdir. 1 nəfərə düşən iş vaxtından artıq iş 3,5 adam/gün təşkil edir.

Müəssisə və təşkilatlarda müvafiq qaydada aparılmış iş yerlərinin attestasiyasının nəticələri şəbədə araşdırıldıqdan sonra baxılmaq üçün Mərkəzi Attestasiya Komissiyasına təqdim edilmiş və Komissiyanın qərarına əsasən aidiyyəti tədbirlərin görülməsi üçün zəruri sənədləşmə işlərinin aparılması təmin edilmişdir.

Əlverişsiz iqlim şəraiti olan iş yerlərinin siyahısının və buna uyğun mövcud qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tarif(vəzifə) maaşlarına artım əmsallarının müəyyən edilməsi və rəsmiləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Müəssisə və təşkilatlarda çalışan işçilərin tarif(vəzifə) maaşlarına müəyyən edilmiş artımların, o cümlədən əlverişsiz iqlim şəraitinə görə, ağır və zərərli istehsalat amillərinə görə müəyyən edilmiş artımların düzgün tətbiq edilməsi ilə əlaqədar icraçılara müvafiq metodiki göstərişlər verilmiş və nəzarət edilmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda işçilərin əməyinin ödənilməsinin mövcud qanunvericiliyə və şirkətdaxili normativ sənədlərə uyğunluğunun müəyyən edilməsi ilə əlaqədar monitorinqlər aparılmış və işçilərə əmək haqlarının düzgün hesablanmasına ümumi nəzarət həyata keçirilmişdir.

XII. MEXANİKA VƏ ENERGETİKA

2014-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində neft və qaz yataqların kəşfiyyatı, işlənməsi, neftin hasilatı, emalı, saxlanması, nəqli, paylanması və istifadəsi üzrə struktur vahidlərində energetika və mexanika xidmətlərinə texniki və metodiki rəhbərlik etməklə, dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsində SOCAR-ın Baş ofisinin Mexanika və energetika şöbəsi yaxından iştirak etmişdir.

SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında elektrik təchizatının fasiləsiz-etibarlı təmini məqsədi ilə istifadədə olan elektrik qurğu və avadanlıqların istismar müddətinin və təmirlər arası vaxtın uzadılması ilə əlaqədar müəyyən işlərin görülməsində nəzarəti artırmış və müvafiq qurumlara texniki rəhbərlik etmişdir.

2014-2015-ci illərin payız-qış mövsümünə hazırlıq tədbirlərinin yerinə yetirilməsində, enerji qurğularının mexaniki və energetik avadanlıqlarının, həmçinin elektrik ötürücü xətlərinin (EÖX) əsaslı və cari təmir işlərinin vaxtılı-vaxtında keyfiyyətlə aparılması ilə əlaqədar müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsində iştirak etmişdir.

Mexanika və energetika təsərrüfatında manca naq dəzgahlarının, nasos qurğularının və idarə etmə bloklarının elektrik qurğu və avadanlıqlarının cari təmirinin nəzərdə tutulmuş plan-qrafik üzrə aparılması və elektrik mühərriklərinin tələb olunan gücə uyğun yenisi ilə əvəz edilməsi işlərinin həyata keçirilməsi təmin edilmişdir.

Yeni qazma quyularının işə salınması üçün elektrik enerji təchizatı vaxtında təmin olunmuş və qazmadan çıxan yeni quyularda quyuağzı avadanlıqlarının quraşdırılması həyata keçirilmişdir.

Görölmüş tədbirlər nəticəsində elektrik təchizatında güc çatışmamazlığı problemlərinin aradan qaldırılmasına və güc ehtiyatının artırılmasına nail olunmuş və enerjinin keyfiyyətinin artırılması ilə avadanlıqların vaxtından qabaq sıradan çıxması hallarına yol verilməmişdir. Müəssisələrin və idarələrin balansında istifadədə olan qurğu və avadanlıqların təhlükəsiz və etibarlı istismarının təmini məqsədi ilə müəssisələr üzrə nəzərdə tutulmuş aşağıdakı işlər, planlı şəkildə həyata keçirilmişdir;

2014-cü ildə neft və qaz hasilatı, təhvili və digər göstəricilər üzrə Dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi və onların səviyyəsinin stabilləşdirilməsi və qismən artırılması məqsədilə İB-nin neftqazçıxarma obyektlərinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchizatının etibarlılığının artırılması üçün ayrı-ayrı idarələrin elektrik təsərrüfatlarında aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir; "Neft Daşları"nda Qaz Turbin Elektrik stansiyasında (QTES) zavod sayı AOQ143011 olan qazturbogenerator Ukrayna respublikasında əsaslı təmir üçün zavoda göndərilmişdir.

"Neft Daşları" NQÇİ-nin və "28 May" NQÇİ-nin "Neft Daşları" ərazisində olan bütün elektrik işlədicilərini qidalandıran yüksək gərginlikli kabel xətləri Yeni QTES-in 6 kV-luq paylayıcı qurğusuna qoşularaq enerji təminatının Yeni QTES vasitəsilə təmin olunması işi yerinə yetirilmişdir.

Yeni QTES-nin meydançasında 6/35 kV-luq Yeni Qapalı yarımstansiya istismara buraxılaraq, "Çilov" adasının enerji təminatı Yeni QTES vasitəsilə təmin olunmuşdur. - QTES-48 də 2 ədəd utilizator su qızdırıcısı dəyişdirilmişdir.

1100 saylı meydançada 4 ədəd, 1201 saylı meydançada 2 ədəd alçaq təzyiqli qazın yığıcı sistemi üzrə kompressor qurğuları əlavə quraşdırılaraq istismara verilmiş, 1887 saylı stasionar dəniz özöldə (SDÖ) 5 ədəd yeni müasir tipli kompressor qurğuları, 1887-2585 saylı özüllər və 619-2150 saylı özüllər arası 2-ci sualtı kabel xətti istismara verilmişdir.

28 May NQÇİ-nin "Çilov" adasında yeni 35/6 kV-luq yarımstansiya və "Neft Daşları" - "Çilov" adası arası 35 kV-luq (23,4 km) sualtı kabel xətti quraşdırılmış və istismara verilmişdir.

“Neft Daşları”nda olan QTES-48 ilə dərindən dəniz özülü-2 (DDÖ) arası 3 sayılı 35 kV-luq, DDÖ-5-2, DDÖ-8-19 arası qəzalılı 6 kV- luq sualtı kabel xəttləri təmir olunub istismara verilmiş, DDÖ-6 və DDÖ-8-də elektrik təchizatının əsaslı təmiri işləri tamamlanmış, DDÖ-4-də QLKS-nin tikintisi obyektində yeni 6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğulardan (PQ) və DDÖ-2-4 Qaz Lift kompressor stansiyası (QLKS) arası 6 kV-luq yeni 3 km kabel xətti quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

“Abşeronneft” NQÇİ üzrə 1 sayılı neftqazçıxarma stansiyası (NQÇS) ərazisində 17 km “Hava elektrik ötürücü xətləri özünüdaşıyan izoləedilmiş naqıl (SİP kabel) xətləri ilə əvəz olunmuş, 8 və 9 sayılı y/st tikilib, elektrik avadanlıqları quraşdırılmış, y/st-lardan qidalanan meydança üstü kabel xəttləri çəkilib istismara verilmişdir.

340 və 670 sayılı SDÖ-lər arası 420 metr məsafədə sualtı kabel qoyulub. 500 metr XLPE 1x95 mm² markalı meydança üstü kabel yeni qoyulmuş sualtı kabel xəttinə birləşdirilmiş, 670 sayılı SDÖ-də daxili imkanlar hesabına 1 ədəd TM-630 kVA güc transformatoru quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

340 və 720 sayılı SDÖ-lər arası 780 metr məsafədə sualtı kabel quraşdırılıb istismara verilmişdir. 720 sayılı SDÖ-də daxili imkanlar hesabına 1 ədəd TM-320 kVA güc transformatoru quraşdırılaraq istismara verilmişdir. Bütün bunlarla yanaşı 670 sayılı SDÖ-də 1 ədəd 630 kVA, 720 sayılı SDÖ-də 1 ədəd 320 kVA güc transformatorları quraşdırılmış və meydança üstü kabel xətləri ilə elektrik avadanlıqları istismara verilmişdir.

N.Nərimanov adına NQÇİ-üzrə estakadayanı meydança (EYM)-171 və EYM-407, EYM-407 və EYM-482 arası 6 kV-luq kabel elektrik veriliş xətti, 111 sayılı PQ- ilə 12 sayılı PQ (NYM-1); 12 sayılı PQ (NYM-1) ilə 110 sayılı PQ; 26 sayılı PQ-ilə 28 sayılı PQ arası, 34 sayılı EYM ilə 441 sayılı EYM arası ümumi uzunluğu 13,2 km olan 6 kV-luq sualtı kabel elektrik veriliş xətti çəkilmiş, 607 sayılı EYM-də yeni 6/0,4 kV-luq PQ tikilib istifadəyə verilmişdir.

“NQÇİ-nin mövcud” Qradir qurğunun və nasosxanın yenidən qurulması obyektinin layihəsi üzrə 6/0,4kV-luq transformator məntəqəsi tikilib istismara buraxılmışdır. 2000 metr 0,4 kV-luq Hava elektrik veriliş xətti (HEVX) yenisi ilə əvəz olunmuş və 3 km sualtı kabel və 6 km 6 kv-luq kabel elektrik veriliş xətti və 2 km 0,4 kv-luq kabel elektrik xətti təmir olunmuşdur.

Ə.Əmirov adına NQÇİ-üzrə elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaq məqsədi ilə 2,5 km uzunluğunda 0,4 ; 6 kV-luq Hava elektrik ötürücü xətləri (HEÖX) təmir edilmiş, 2 km uzunluğunda 0,4 kV-luq kabel birləşmələri və KEÖX-ləri yeni kabellərlə əvəz edilmiş, 4 sayılı NQÇS-nin yeni tikilmiş NYM-nin elektrik təchizatı quraşdırılaraq başa çatdırılmışdır.

Qalmaz sahəsində elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaq məqsədi ilə 2,5 km uzunluğunda 6 kV-luq HEÖX-i quraşdırılıb istismara verilmişdir.

Y/st-81 - PQ-855 arası 6 kV-luq HEÖX-nin 1 km uzunluğunda qəzalılı vəziyyətdə olan hissəsi əsaslı təmir edilmiş, 810 sayılı 6 kV-luq PQ-nin 4 ədəd yuvasında güc avadanlıqları quraşdırılaraq istifadəyə verilmişdir.

“2kV-luq elektrik şəbəkəsindən 6kVluq elektrik şəbəkəsinə keçid” obyektinin layihəsi üzrə 9 ədəd y/stansiyada tikinti-quraşdırma işləri başa çatdırılmış 4 ədəd y/st-da avadanlıqlar quraşdırılmış, 5 ədəd y/st-nin daxilinə avadanlıqlar yığılmış, 70 km uzunluğunda kabel xətləri çəkilmişdir.

“Siyəzəneft” NQÇİ üzrə- Zağlı sahəsində (3 N-li NQÇS) quyuları qidalandıran 0,4 və 6 kV HEÖX-nin meşə massivindən keçməsi enerji təchizatında problemlər yaradır. Buna görə də hesabat dövründə 3360 metr 0,4 kV, 5660 metr 6 və 35 kV-luq HEÖX meşə massivindən təmizlənmişdir. 35 kV-luq Zağlı-Zeyvə HEÖX-nin istismara yararsız 500 metr hissəsi əsaslı

təmir olmuşdur. Zarat 35/6 KV y/st-da 2-ci 2500 KVA 35/6 KV-luq güc transformatoru quraşdırılaraq işə buraxılmışdır.

H.Z. Tağıyev adına NQÇİ üzrə - 1515 sayılı 2-ci lülə qazma quyusunda elektrik avadanlıqları quraşdırılmışdır, 4 dirək arası, 0,4 kV-luq elektrik hava xətti çəkilmiş və 1 №-li NQÇS-də lay sularının utilizasiyası üçün 4 dirək arası 6 kV-luq hava elektrik ötürücü xətti çəkilmişdir və 250 kVA Kompleks transformator məntəqəsi (KTM) quraşdırılmışdır.

1369 sayılı 2-ci lülə qazma quyusunun işə salınması üçün 9 dirək arası 6 kV-luq hava elektrik ötürücü xətti çəkilmişdir, 250 kVA KTM və 200 kVt 6 kV-luq elektrik mühərriki və 1507 sayılı 2-ci lülə qazma quyusunun işə salınması üçün 10 dirək arası 2 kV-luq hava elektrik ötürücü xətti çəkilmişdir, 160 kVA KTM, 0,4 kV-luq elektrik avadanlıqları işə buraxılmışdır.

Lay sularının utilizasiyası üçün 1 N-li NQÇS-nin NYM-də 2 ədəd ötürücü nasosun elektrik avadanlıqları quraşdırılmış və Zirə sahəsində 7 sayılı quyu üçün 250 kVA KTM quraşdırılmışdır, 5 dirək arası 6 kV-luq və 4 dirək arası 0,4 kV-luq hava elektrik ötürücü xətti çəkilmişdir. Neft nasosxanasında 2 ədəd 18,5 kVt elektrik mühərriki quraşdırılmış və 70 m kabel xətti çəkilmiş, Maştağa y/st-dan 16 və 17 sayılı k/st-na gələn 1, 4, 6 sayılı 6 kV-luq hava elektrik ötürücü xətləri əsaslı təmir olunmuşdur.

“Bibiheybətneft” NQÇİ-üzrə 41 sayılı paylayıcı qurğu və 250 kVA transformator məntəqəsi (KTM) istifadəyə verilmişdir. Bu PQ-dən qidalanan 21 ədəd neft quyularına gedən 0,4 kV hava elektrik veriliş xətləri kabel xətləri ilə əvəz olunmuşdur.

Ərazidə aparılan dövlət tədbiri ilə əladədar 11 ədəd neft quyusunu qidalandırmaq üçün Yarımstansiya 102-PQ 21 xəttinə 400 kVA KTM quraşdırılmış və istifadəyə verilmişdir.

Ümumilikdə 2014-cü ildə 5000 metr 0.4 kV-luq və 1786 metr (PQ 17 - PQ 94 arası 568 metr, PQ 17 - PQ 104 arası 648 metr, Y/st 109- KTM 250 kVa arası 570 metr) 6 kV-luq kabel xətti çəkilmişdir.

Muradxanlı İNM-üzrə M-77 sayılı quyuya 6kV-luq HX-i çəkildi və 100/6/0.4 kV-luq KTY/st-ya quraşdırılmış və istismara verilmiş, 110 kV-luq Sabirabad-Muradxanlı HEÖX-də 4445 ədəd çirkli və nasaz izolyator yuyularaq təmizlənmiş və yeni izolyatorlarla əvəzləndirilmişdir.

İdarənin öz gücü ilə 500 metr 6 kV Elektrik hava xətləri (EHX) tarımlanmış, elektrik təchizatında problemlər yaradan 110,35 və 6kV-luq EHX-nin 110kV-luq - 2000 m, 35 kV-luq - 5000 m və 6 kV-luq - 1000 m hissələri ağaclardan təmizlənmişdir.

35/6 kV və 6/0,4 kV-luq Y/st-yalar planlı xəbərdaredici təmir (PXT) qrafikləri üzrə elektrik avadanlıqlarının profilaktik təmir, sazlama işləri görülmüş və rele mühafizəsi yoxlanılmışdır.

Neft-mədən sahələrinin xüsusilə NYM-nin işıqlanma sisteminin yaxşılaşdırılması məqsədilə 5 ədəd müasir tipli proyektor qoyulmuşdur.

Qaz Anbarlarının İstismarı İdarəsi üzrə Qalmaz yeni 35/6 kV-luq yarımstansiyadan idarəetmə otağına qədər kabel estakadasının tikintisi layihəsi tamamlanaraq istismara buraxılmışdır.

Qalmaz sahəsində elektrik təchizatının etibarlılığının artırılması məqsədilə köhnə 35 kV-luq HEVX-ti Qalmaz yeni 35/6 kV-luq yarımstansiya ilə əlaqələndirilmiş və elektrik enerjisinin hesabatının aparılması məqsədilə sayğac quraşdırılmışdır.

Qaradağ sahəsi üzrə 2 sayılı Kompresor stansiyasının (KS) yenidən qurulması layihəsi üzrə işlər tamamlanmış və istismara buraxılmışdır, Qaradağ 1 sayılı KS-nin qaz soyutma sistemində yerləşən 6 ədəd 37 kVt-luq elektrik mühərrikin güc, nəzarət kabelləri və idarəetmə düymələri dəyişdirilmişdir.

NKİ-nin struktur vahidlərində Daşgil və Sumqayıt Neftin nəqli stansiyasının (NNS) elektrik təchizatını təmin edən 35/6 kV-luq alçaldıcı transformator yarımstansiyasının yenidən qurulması işləri tamamlanmışdır.

Dübəndi İB üzrə 29 sayılı nasosxanada 6 kV-luq elektrik mühərrikləri üçün güc kabel xətti çəkilmişdir. 54 sayılı nasosxanada 6 sayılı özüldə 6 kv-luq 630 kVt-luq elektrik mühərriki quraşdırılmış, 432 sayılı yarımstansiyadan 29 sayılı yarımstansiyaya gələn 6 kV-luq kabellər təmir olunmuş, 10 ədəd birləşdirici muftalar quraşdırılmışdır; 54 sayılı yarımstansiyada 12 ədəd sonluq muftalar quraşdırılmışdır.

Heydər Əliyev adına BNEZ-da 1Nəli sahənin elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaq məqsədilə PQ 1-də 6 ədəd vakuüm açarları quraşdırılmış, 35/6 kv-luq 35 sayılı Ramanı y/st-dan həmin y/st-nı qidalandıran üçün yeni 2 dövrəli 6 kV-luq hava xətti çəkilmiş və istismara verilmişdir.

2Nəli istehsalatda PQ 63-ün 0,4 KV tərəfindən utilizasiya bölməsində nasosların elektrik mühərriki qidalandıran üçün 350 metr AVBbŞV 3x70+1x35 güc kabeli və 350 metr KVbŞV 7x2,5 nəzarət kabeli quraşdırılmışdır.

4Nəli istehsalatda PQ-39-da 2 ədəd yüksək gərginlik yuvası quraşdırılmış, vakuüm açarı yığılmış, sınaq sazlama işləri aparılmışdır. 43 Nəli tədrisi koklaşma qurğusunun N322/1,2 nasoslarının elektrik sxemlərinə müasir, yumşaq iş buraxma qurğusu quraşdırılaraq istismara verilmişdir. PQ 38-dən yeni quraşdırılan nasosun elektrik mühərriki qidalandıran və idarə etmək üçün estakadada 260 m güc və 260 m nəzarət kabeli quraşdırılmışdır. PQ 38-ə idarəetmə gərginliyi üçün 1200 m güc kabeli quraşdırılmışdır PQ-38-dən TM-41-ə estakadada 0.4 kV-luq 250 m kabel xətti quraşdırılmışdır.

5Nəli istehsalatda PQ 7-də PK-102/E hidrogen kompressorunu qidalandıran yuvada yağ açarı vakuüm açarı ilə əvəz olunmuş, sınaq sazlama işlərindən sonra istismara buraxılmışdır.

7 Nəli istehsalatın kerosin doldurma estakadası sahəsində yeni quraşdırılmış elektrik mühərriki qidalandıran və idarə etmək üçün Kompleks transformator yarımstansiyası (KTY)-56-dan 280 m güc və 280 m nəzarət kabeli estakadada quraşdırılmışdır.

2014-cü ildə "Azərenerji" ASC və "Bakielektrikşəbəkə" ASC tərəfindən elektrik təchizatına alınmış texniki şərtlərin icrası olaraq Salyan QİS-də 100 kVa, 10/0,4 kV-luq transformatorun quraşdırılması üçün texniki şərtin tələblərinə uyğun işlər tamamlanmış, N.Nərimanov QPM-də isə kabel xəttinin yol keçidi üçün polietilen gilza çəkilmiş və hal-hazırda işlər davam etdirilir.

2014-cü ildə "Azəriqaz" İB-nin sahələrinin elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə 20 ədəd gücü 10kVa-dan 66kVa-ya qədər olan MOSA tipli dizel generatorlar alınmış və sahələrin balansına verilmişdir.

"Azəriqaz" İB-nin sahələrinin balansında olan 164 ədəd ADD tipli, 3 ədəd AREL tipli, 5 ədəd BBП 10/10 və ПКСД-5,25Д tipli hava kompressoru, 5 ədəd Kama tipli, 4 ədəd MAQRU tipli, 66 ədəd Honda tipli qaynaq aqreqlərinə, 4 ədəd stasionar dizel generatorları, 42 ədəd Vanquard tipli işıq generatorlarına təftiş, sazlama və texniki xidmət göstərilmişdir.

"Azəriqaz" İB-nin sahələrinin balansında olan 17 ədəd ADD tipli, 1 ədəd MAQRU tipli, 13 ədəd Honda tipli qaynaq aqreqlər və 1 ədəd Vanquard tipli işıq generatorlarına 3 ədəd gücü 4,5kVa-7,5kVa-ya qədər olan işıq generatorlar təmir olunmuşdur, 20 ədəd dizel generatoru, o cümlədən:

"Kompleks qazma işləri" tresti üzrə istehsalat bölümlərinin elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaq məqsədilə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

“Qaradağ-Qalmaz” istehsalat bölümünün Qaradağ sahəsi 482, 483 sayılı və “Pirallahı” sahəsi 1211 sayılı quyularda etibarlı və normal elektrik enerjisi ilə təmin etmək məqsədilə CAT 3512 tipli 1200 kVt-lıq əsas dizel-generatorlar və CAT 3406 tipli 400 kVt-lıq köməkçi generatorlar quraşdırılmışdır.

Qazma obyektlərini elektrik enerjisi ilə təmin edən elektrik ötürücü xəttində (EÖX) profilaktiki təmir işləri görülmüşdür; 6/0,4 kV yarımstansiyalarda rele mühafizə sistemləri sazlanmış, PQ-lərdə vakuum açarlarının sazlanması, torpaqlanma müqavimətinin ölçülməsi və təmiri olmuşdur.

Bölmələrin energetik təsərrüfatlarının payız-qış mövsümünə hazırlıq məqsədilə nəzərdə tutulmuş yarım stansiyaların (y/st), PQ damlarının örtülməsi, qapı pəncərələrin təmiri, 6-0,4 kV-luq elektrik ötürücü xətlərin, əsas energetik avadanlıqların təmiri, ehtiyat gərginliyin avtomatik qoşulması (AVR), yüksək gərginlikli avadanlıq və xətlərin mühafizə sxemlərinin yoxlanılması, sazlanması kimi tədbirlərin yerinə yetirilmişdir.

“Azərikimya” İB-nin “EP” zavodunun elektrik təsərrüfatında təmir işləri aparılmış və elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması üçün bir sıra müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

“Etilen-Polietilen” zavodunun “Etilen” istehsalatı üzrə 435 ədəd elektrik mühərriki, 100 ədəd elektrik siyirtməsi və 22 ədəd işıqlanma xətti cari təmir olunmuşdur. Polietilen” istehsalatı üzrə 11 №-li “Sintez” sahəində 140 ədəd elektrik mühərriki, 90 ədəd elektrik siyirtməsi və 30 ədəd işıqlanma xətti cari təmir olunmuşdur.

L-38 y/stansiyasında №1, №2 40 Mva-lıq transformatorlar və 110 və 6kV-luq açarlar təftiş olunmuş, rele mühafizə sistemi yoxlamış, L-44 y/stansiyasında 6 kV giriş açarları cari təmir olunmuş, L-44^{II} 1000 kVA güc transformatoru təftiş olunmuşdur.

MPM-3 y/stansiyasında iki ədəd 63 MVA güc transformatoru və giriş açarları təftiş olunmuşdur.

Etilen-polietilen” zavodunun “etilen” istehsalatı üzrə elektrik enerjisinin etibarlı və fasiləsiz işini təmin etmək məqsədilə bu sahələri elektrik enerjisi ilə təmin edən L-44 yarımstansiyasında 4 dəst yağ açarları vakuum açarları ilə əvəz olunmuşdur. Bunun nəticəsində L-44 yarımstansiyasının elektrik təchizatının dayanıqlığı və qəza halları zamanı elektrik mühafizə sxemlərinin selektivliyi və etibarlılığı artırılmışdır.

“Qaz İxrac” İdarəsinə məxsus Magistral qaz kəmərlər stansiyalarının (MQKS) balansında olan 110/6 kV, 35/10 kV, 10/6/0,4 kV-luq y/st-ların dayanıqlı enerji təminatı məqsədilə paylayıcı quruluşlarında aşağıda qeyd olunan sayda təftiş işləri aparılmış təmir, sazlama, tənzimləmə işləri görülmüşdür.

“Qaz İxrac” İdarəsinə məxsus MQKS-lərin elektrik enerji təchizatının daimi və dayanıqlı təchizatı üçün 770 kVA, 630 kVA gücündə dizel generatorları təftiş olunaraq saz vəziyyətə gətirilmiş, 1100 kVA, 75 kVA və 8 ədəd 10 kVa gücündə dizel generatorları, 6 ədəd 300 kVa gücündə UPS qurğuları təftiş olunaraq işçi vəziyyətinə gətirilmişdir.

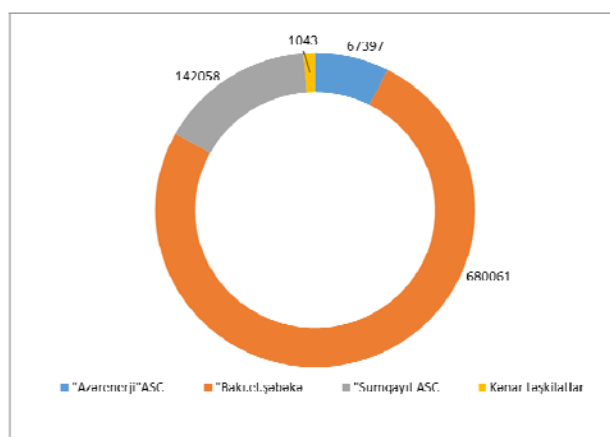
Elektrik enerjisindən səmərəli istifadə barədə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmiş, texnoloji qurğuların daha optimal iş rejimlərinə uyğun variantlar seçilməklə istismarda olan elektrik avadanlıqları nisbətən kiçik güclü avadanlıqlarla əvəz edilmiş və balansdan kənar təşkilatlara verilən obyektlərin sərf etdikləri enerji də nəzərə alınarsa, elektrik enerjisinin istehlakı, 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 18127 min kVt.saat azalmışdır.

2014-cü ilin yanvar-:-dekabr ayları ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları enerji təchizatı müəssisələrindən, cəmi 890559 min kVt.saat elektrik enerjisi almışdır.

O cümlədən, “Azərenerji” ASC-dən 67397 min kVt.saat, “Bakielektrikşəbəkə” ASC-dən 680061min kVt.saat, “Sumqayıtelektrikşəbəkə” ASC-dən 142058min kVt.saat və digər idarələrdən1043 min kVt.saat elektrik enerjisi alınmışdır. (Diaqram 1)

2014 cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində kənarından alınan elektrik enerjisi haqqında

“Azərenerji” ASC-dən	67397 min.kVt.s.
“Bakielektrikşəbəkə” ASC-dən	680061 min.kVt.s.
“Sumqayıtelektrikşəbəkə” ASC-dən	142058 min.kVt.s.
Kənar təşkilatlar	1043 min.kVt.s.

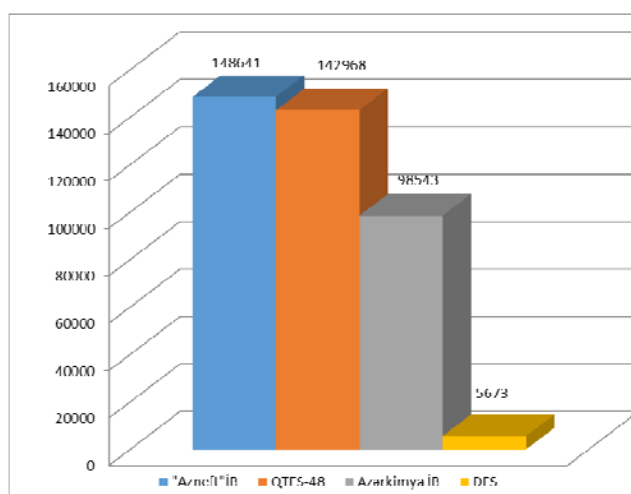

Diaqram XII.1

2014-ci ilin yanvar -:- dekabr aylarında “Azərikimya” İB-də 98543min kVt.saat, “Azneft”İB -148641 min kVt.saat (o cümlədən, QTES-48 142968 min kVt.saat; DES- 5673min kVt.saat) elektrik enerjisi hasil edilmişdir. (Diaqram 2)

2014-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında istehsal edilən elektrik enerjisi haqqında

“Azneft” İB	148641 min.kVt.s.
QTES-48	142968 min.kVt.s.
“Azərikimya” İB	98543 min.kVt.s.
DES	5673 min.kVt.s.

Diaqram XII.2

2014-ci il ərzində SOCAR-ın struktur tərkibində olan müəssisə və təşkilatlarında istehsalata 1132427 min kVt.saat elektrik enerjisi sərf olunmuşdur. Eyni zamanda 4973 min

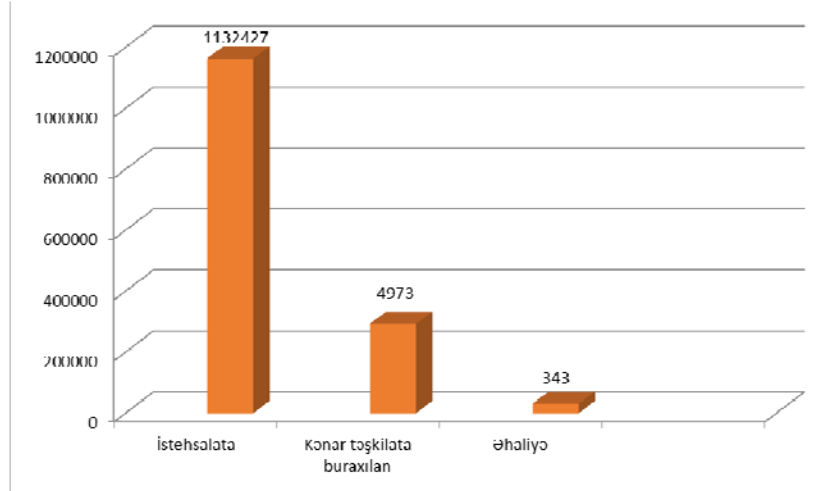
kVt.saat elektrik enerjisi kənar təşkilatlara və 343 min kVt.saat elektrik enerjisi isə Çilov adasında yaşayan əhaliyə müvafiq qaydada satılmışdır. (Diaqram 3)

2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarının istehsal etdiyi elektrik enerjisinin sərfi haqqında

İstehsalata 1132427 min.kVt.s.

Kənar təşkilata buraxılan 4973 min.kVt.s.

Əhaliyə 343 min.kVt.s.

Diaqram XII.3

Enerji resurslarından səmərəli istifadə tədbirlərinin həyata keçirilməsi və elektrik enerjisinin qeyri qanuni sərfinin qarşısının alınması ilə əlaqədar müvafiq işlərin görülməsinə nəzarət daimi olaraq aparılmışdır.

Enerji təchizatı müəssisələrinin elektrik sistem və şəbəkələrində baş vermiş qəzalara görə SOCAR-ın müəssisələrinin, idarə və təşkilatlarının elektrik təchizatında fasilələrə təsadüf olunsa da, mədəndaxili elektrik şəbəkəsinə xidmət heyətinin təqsiri ucbatından boş dayanmalara yol verilməmişdir.

2014-cü ildə elektrik qurğu və avadanlıqlarında 2712115 manat həcmində sınaq-sazlama işləri, 924181 manat həcmində elektrik avadanlıqlarının və 2072541 manat həcmində qazma və neft-mədən avadanlıqlarının əsaslı təmir işləri həyata keçirilmiş və iş saatları uzadılaraq istismara qaytarılmışdır.

“28 May” NQÇİ-nin 2 sayılı SKS-də 4 ədəd Centaur-40 tipli qazturbın mühərriki və 1 ədəd C-306 tipli mərkəzdənqaçma kompressor əsaslı təmir olunaraq quraşdırılmış və istismara buraxılmışdır.

2014-cü il ərzində “Azneft” İB-nin idarə və müəssisələri 2 dəst Kamaz şassis üzərində UNB 160x40 aqreqatı, 1 ədəd VN 120/80 tipli nasos qurğusu, 2-dəst VU 0,6/13M1, PV 3091-7,5-500 tipli kompressor, 1 dəst NSP 125x400 dizel nasos aqreqatı, 1 dəst UPT-50 (traktor bazasında), 1 dəst UP100x125 “Ruslan” markalı qaldırıcı, 10 ədəd AF80/50/70, 6 ədəd AF80/65/35, 21 ədəd AF65/35 və 31 ədəd AF65/21 tipli fontan armaturu, 228 ədəd ZMQ 80x70, ZMQ50x70, ZMQ65x35 və ZMQ 80x35 tipli siyirtmələr, 4 ədəd manifold alınmışdır. Mənəvi və fiziki cəhətdən köhnəlmiş avadanlıqların yeniləri ilə əvəz olunması sahəsində də işlər davam etdirilmişdir. Belə ki, 9 ədəd HAK 300 tipli, 1 ədəd HAK 250 tipli Türkiyə istehsalı olan yükqaldırma kranları və 8 ədəd Koreya istehsalı olan 42 yerlik xilasedici qayıqlar quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

2014-cü ildə istehsalata yararsız qurğu və avadanlıqların balansdan silinməsindən 60 min 459 ton qara və 322 ton əlvan metal qırıntı və tullantılarının tədarük olunaraq, təhvil verilməsi üzrə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi təmin olunmuşdur.

2014-cü ildə qazma, nef-mədən avadanlıqlarının və texnoloji qurğuların istismarında vaxtından qabaq sıradan çıxma və ehtiyat hissələrinin çatışmamazlığından boşdayanma hallarına yol verilməmişdir.

Yanğından mühafizə sahəsində də müəyyən işlər görülmüşdür. "Vixr" tipli yanğınsöndürən gəmilərin nəzərdə tutulan neft-qaz yataqlarında daim növbə çəkməsinə nail olunmuşdur. İdarə və müəssisələr ilkin yanğınsöndürmə vasitələri və köpük əmələ gətirən maye ilə təmin edilmiş, 1 dəst "Straj" tipli proqramla idarə edilən yanğınsöndürən robot alınmış, quraşdırılaraq müəssisələrdə istismara verilmişdir.

DDÖ-lərin əksəriyyətində suçiləmə sistemləri, dairəvi yanğınsöndürmə su xətləri, yanğınsöndürmə dayaqları, dalma nasoslarının şaxtaları və gəmi yanalma meydançaları təmir edilmişdir. Manifold sistemlərinin, alçaq və yüksək təzyiqli separatorlarının yeniləri ilə əvəz olunması sahəsində böyük həcmli işlər görülmüşdür.

Qazma işlərinin sürətli və keyfiyyətli yerinə yetirilməsinin təmin olunması üçün 2014-cü ildə 1 dəst ZJ70DZM, 2 dəst ZJ40 və 2 dəst ZJ50 tipli qazma qurğusu, 6 dəst 3NB-1600F qazma nasosu, 9 dəst DOOSAN PU 180Tİ dizel mühərriki, 1 dəst MRB2-80x35, 2 dəst MB-2Ux250, MB-2Ux350 manifoldları, 2 dəst KPB-3M, 1 dəst KP12-3U dönmə kranları, 4 dəst Mİ-WACO gil məhlulunun təmizlənməsi sistemi, 1 dəst ZJ70D bucurqadı, 1 dəst 500 tonluq 800HP AKER Top Drayveri, 18 dəst NJ-1 məhlul qarışdırıcısı, 4 dəst 4"-13 5/8" hidravliki açar stansiyası alınmış və quraşdırılaraq istismara buraxılmışdır.

Qazmadan çıxan neft və qaz quyuları quyuağzı avadanlıqla vaxtında təmin edilmişdir ki, bu da neft-qaz hasilatına öz müsbət təsirini göstərmişdir.

"Nef Kəmərləri İdarəsi"nin Daşgil NNS-də yanğından mühafizəyə xidmət edəcək 5 ədəd 1D200x90 tipli mərkəzdənqaçma nasosları quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

Bununla yanaşı 2015-ci ildə elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması sahəsində aşağıdakı müvafiq tədbirlərin görülməsi vacib hesab olunur:

Mövcud QTES-dən 2 ədəd 6/35 kV 10000 kVA-lıq güc transformatorlarının demontaj olunaraq yeni QTES-nin ərazisində quraşdırmaqla "28 May" NQÇİ-nin özüllərinin enerji təchizatının yeni QTES vasitəsilə təmin olunması, 4 saylı Qazturbogeneratorun təmirdən alınmış yeni Qazturbogenerator ilə əvəz olunması;

"Çilov" adasının və "Çilov" adası sahəsində 95 saylı SDÖ-nün, elektrik təchizatının yenidən qurulması. "Çilov" adası ətrafı 123, 80, 95 saylı dəniz özüllərində su altı kabellərin və "Günəşli" yatağındakı 3,10,11 və 13 saylı DDÖ-lərdə elektrik təchizatının əsaslı təmiri;

"Abşeronneft" NQÇİ-nin "Darvin bankası" yatağında 620 saylı SDP-də Sifariş № 10579 yeni tikilib istismara qəbul olunmuş 6 kv-luq PQ-yə 3 ədəd 6 kv sualtı kabellərin köçürülməsini təşkil edib, 340, 660, 600 saylı SDÖ-lərin dairəvi iki xəttli elektrik enerji təchizatının etibarlılığını təmin etmək;

"Abşeronneft" NQÇİ-nin elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə 2, 3, 4, 5, 6 və 401 saylı y/st binalarının və avadanlıqlarının yenidən quraşdırılması layihəsi üzrə yeni tikilmiş və avadanlıqları quraşdırılmış 6 saylı PQ-yə sahildən 403 saylı 35/6 kV-luq baş y/st-dən estakada üstü kabellərin çəkilməsini təşkil etmək, gərginliyin verilməsini təmin edib, işlədiciləri 1100, 1120, 890 saylı SDÖ-lərə çıxış sualtı kabel xəttlərinin qoşulmasını, istismara verilməsini təmin etmək;

Dənizdə “Şimal qırışığı” yatağında (Sifariş №-10401) 1100 sayılı SDÖ-nün qazmadan sonra abadlaşdırılması layihəsi üzrə quraşdırılmış yeni 630 kVa 6/0,4 kV KTM və ondan qidalanan 8 panelli 0,4 kV-luq Paylayıcı şitə gərginliyin verilməsini və onlardan qidalanacaq meydança üstü işlədicilərin qoşulmasını təmin etmək;

N.Nərimanov adına NQÇİ-nin “Daşgil” Magistral paylayıcı məntəqə (MPM)-də yanğınsöndürmə sisteminin yenidən qurulması layihəsi üzrə elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması işlərinin tamamlanması, “Daşgil” MPM-də yeni neftvurma nasosxanasının tikintisi obyektinə üzrə elektrik quraşdırma işlərinin başa çatdırılması və Estakada və EYM-lərin mövcud vəziyyəti ilə əlaqədar NQÇİ-nin elektrik təchizatı sxeminin yenidən qurulması və mərhələlərlə icra olunması işləri;

Ə.Əmirov adına “NQÇİ-nin 2 KV-luq elektrik şəbəkəsindən 6 kV-luq elektrik şəbəkəsinə keçid” obyektinə layihəsi üzrə elektrik avadanlıqlarının quraşdırılıb başa çatdırılması, 1 və 3 sayılı NQÇS-nin 1-ci sahəsinin elektrik təchizatının yenidən qurulması, 2,36 km uzunluğunda HEÖX-nin əsaslı təmiri işləri “Umbakı” sahəsində qəzalı vəziyyətdə olan 520 sayılı y/st-nin əvəzinə yeni quraşdırılmış 6kV-luq PQ-nin istismara buraxılması işləri;

“Siyəzənneft” NQÇİ-də elektrik şəbəkəsinin və 35/6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğuların yenidən qurulması” layihəsinin həyata keçirilməsi və Zağlı sahəsində HEÖX-lərinin mühafizə zonasının ağaclardan təmizlənməsi işlərinin davam etdirilməsi planlaşdırılır;

H.Z.Tağıyev adına NQÇİ-nin 2 sayılı NQÇS-də 995, 743,1156 sayılı quyulara 12 dirək arası yeni 0,4 kv-luq və 5 ədəd 2-ci lülə qazma qurğusuna hava elektrik ötürücü xətlərinin çəkilməsi və elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması, 16 sayılı kompressor stansiyasında 1 ədəd 1000 kva transformatorun quraşdırılması, Y/st 484-dən - TM 2-ə, Y/st 484-dən - PQ- 845-ə və Y/st 484-dən - PQ-844-ə gedən 2 kv-luq hava elektrik ötürücü xəttinin əsaslı təmiri, 3 sayılı NQÇS-də 1370 sayılı quyuya 0,4 kv-luq hava elektrik ötürücü xəttinin çəkilməsi, Qala sahəsinin 2 kV-luq şəbəkədən 6 kV-luq şəbəkəyə keçirilməsi;

Bütün NQÇİ-lərin 35/6 kV və 6/0,4 kV-luq yarımstansiyalarında rele mühafizəsi sxemləri, neft mədənlərində isə mancanaq dəzgahlarının idarəetmə bloklarında rele mühafizəsi, idarəetmə və avtomatika sxemləri sazlanmış və təmir olunmuş, fazaya nəzarət qurğuları quraşdırılmışdır;

“Kompleks qazma işləri” trestinin qazma obyektlərində elektrik enerjisinin daha səmərəli və itkisiz istifadə olunması məqsədilə yeni texnologiyalar əsasında Çin xalq respublikasının istehsalı olan ZJ-40, ZJ-50 və ZJ-70 tipli elektron sistemli qazma qurğularının quraşdırılması;

DDÖ-lərdə və mediançalarda yükqaldırma kranlarının və xilasetmə qayıqlarının daha etibarlı istismarı sahəsində işlərin davam etdirilməsi;

Heydər Əliyev Adına Neft Emalı Zavodunda istismar olunan 31 sayılı katalitik riforminq qurğusunun DR-211÷214 sobaları arasındakı transfer xətlərində və sobalarda yaranmış problemlərin aradan qaldırılması;

“Neft Kəmərləri” İdarəsinin Qaradağ NKİ-nin Puta Neftin nəqli stansiyasında (NNS) yeni quraşdırılmış dairəvi su və köpüklə yanğınsöndürmə sisteminin işə buraxılmasının təmin olunması. “Daşgil” NNS-nin yanğınsöndürmə sisteminin yenidən qurulması layihəsinin işlənməsi və tikinti-quraşdırma işlərinə başlanılması;

Müəssisələrdə yanacaq-sürtkü materiallarına və neft-mədən avadanlıqlarına tələb olunan ehtiyat hissələrinə qənaət edilməsi;

Qazma və neft-mədən avadanlıqlarının əsaslı təmirinin daxili imkanlar hesabına təmin edilməsi;

İstehsalata yararsız mənəvi və fiziki cəhətdən köhnəlmiş avadanlıqların balansdan silinərək, qara və əlvan metal qırıntısı kimi tədarük edilməsi və təhvil verilməsi;

İdarə və müəssisələrdə istismar olunan avadanlıqlara PXQ-lər üzrə texniki xidmət göstərilməsinə nəzarətin gücləndirilməsi;

H.Əliyev adına Bakı NEZ üzrə 4 nömrəli istehsalatın N322/1,2 hidrokəsici nasosları üçün rəvan işə salma qurğusunun və 12 nömrəli sexdə Azot kompressoru üçün elektrik güc avadanlıqlarının kabel xətlərinin quraşdırılması və istifadəyə verilməsi;

Qazma obyektlərini fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz etmək məqsədilə energetik avadanlığın il ərzində nəzərdə tutulmuş plan-profilaktik təmir (PPT) işlərinin tam yerinə yetirilməsi;

İstehsalat bölümlərinin qazma qurğularında elektrik lampalarını imkan olan yerlərdə DRL, LB, LD və spiral tipli lampalarla əvəz etmək, gündüz vaxtı işıqların söndürülməsi, gecə vaxtı vacib lazım olan yerlərdə yandırılması, fasilə zamanı iş yerlərində qaynaq aparatlarının söndürülməsi;

Siyəzən 35/10 kV-luq Y/St-də yenidənqurma işlərini yekunlaşdırmaq, 20 ədəd QPS, AQPS və EKM-lərdə layihə üzrə elektrik təchizatının yenidən qurulması işlərin görülməsi və enerji təchizatının yaxşılaşdırılması.

XIII. KAPITAL QOYULUŞU

Əsaslı tikinti

SOCAR üzrə 2014-cü ildə neft sənayesinin istehsal və sosial bazasının inkişafı, neft və qaz hasilatı səviyyəsinin saxlanması və artırılması, neftçilərin iş və məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə 1368195,4 min manat həcmində kapital qoyuluşunun və 355562,2 min manatlıq əsaslı təmir işlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Proqramda həm respublika iqtisadiyyatının, həm də neft sənayesinin dinamik inkişafına yönəlmiş çox mühüm əhəmiyyətə malik layihələr nəzərdə tutulmuşdur. Onların sırasına böyük həcmdə vəsait qoyuluşu tələb edən və ölkə əhalisinin, eləcə də sənayenin təbii qaz yanacağına olan tələbatının yaxşılaşdırılmasında mühüm rol oynayacaq yeni neft və qaz quyularının qazılması üçün dərin dəniz özülünün, stasionar dəniz platformalarının tikintisi və mövcudlarının genişləndirilməsi, neft və qaz quyularının qazılması, emal müəssisələrində, magistral və məhlədaxili qaz nəqli sahəsində fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəlmiş quruların və boru kəmərlərinin yenidən qurulması və təmiri kimi layihələri aid etmək olar

Hesabat ili ərzində şirkət üzrə kapital qoyuluşu proqramı 1368195,4 min manat, o cümlədən qazma üzrə 396030,2 min manat, tikinti üzrə 832174,9 min manat, quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 165035,5 min manat, geoloji axtarış işləri üzrə 2600,0 min manat planlaşdırılmışdır.

Faktiki əsaslı vəsait qoyuluşu 1127417,3 min manat (82,4%) yerinə yetirilmişdir. O cümlədən, qazma üzrə 319714,9 min manat (80,7%), tikinti üzrə 638764,9 min manat (76,8 %), quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 197656,6 min manat (119,8%), geoloji axtarış işləri 25432,5 min manat (9,8 d.) yerinə yetirilmişdir.

Əsaslı vəsait qoyuluşununun strukturuna daxil olan əsas göstəricilərinin 2013-cü illə müqayisəsi

Cədvəl XIII.1 (min manat)

	2014-cü il			2013-cü il		
	plan	fakt	%	plan	fakt	%
Kapital qoyuluşu	1368195,4	1127417,3	82,4	1271508,5	1294201,3	101,8
o cümlədən:						
Qazma	396030,2	319714,9	80,7	294143,3	381287,1	129,6
- kəşfiyyat	17693,4	10620,8	60,0	33591,3	54830,3	163,2
- istismar	378336,8	309094,1	81,7	260552,0	326456,8	125,3
Geoloji axtarış işləri	2600,0	25432,5	9,8 d	2600,0	8829,2	339,6
Tikinti	832174,9	638764,9	76,8	841983,5	741675,3	88,1

Quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar	165035,5	197656,6	119,8	132781,7	162409,7	122,3
Qeyri-sənaye tikintisi üzrə kapital qoyuluşu	46171,6	32591,5	70,6	82724,3	50701,4	61,3
o cümlədən:						
- yaşayış tikintisi	12000,0	8,2	0,1	76239,3	45058,1	59,1
- kommunal tikintisi						
- xalq təhsili	27037,3	30160,4	111,6	14000,0	17175,8	122,7
- səhiyyə tikintisi	7134,3	2422,9	34,0	54274,3	27472,1	50,6
- mədəniyyət				1000,0	3244,2	324,4

2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisələri üzrə kapital qoyuluşunun yerinə yetirilməsi aşağıdakı kimidir:

Cədvəl XIII.2 (min manat)

No	Müəssisələrin adı	Plan	Fakt	%
1	"Azneft" İB	830000,0	784763,0	94,5
2	"Azəriqaz" İB	56923,1	36797,7	64,6
3	"Azərikimya" İB	8605,9	1047,0	12,2
4	"Azərneftyağ" Neft Emalı Zavodu	5087,4	7691,5	151,2
5	H.Əliyev ad. Bakı Neft Emalı Zavodu	28677,7	25366,2	88,5
6	Qaz Emalı Zavodu	2562,0	1096,1	42,8
7	"Neft Kəmərləri" İdarəsi	3947,0	6134,5	155,4
8	H.Əliyev ad. Bakı Dərin Özüllər Zavodu	2160,0	1598,1	74,0
9	Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	415,2	53,6	12,9
10	Geofizika və Geologiya İdarəsi	12026,4	9344,0	77,7
11	Sosial İnkişaf İdarəsi	216821,6	106302,1	49,0
12	Sərmayələr İdarəsi	33,9	1,7	5,0
13	Təhlükəsizlik İdarəsi	48,3	-	
14	Ekologiya İdarəsi	25084,7	3117,3	12,4
15	Qaz İxrac İdarəsi	70488,0	40777,4	57,9
16	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	5197,4	2565,2	49,4
17	"Neftqaztikinti" Trestı	20383,0	18420,8	90,4
18	"Neftqazəlmətdiqatlayihə" İnstitutu	7300,0	3895,6	53,4
19	"Kompleks Qazma İşləri" Trestı	48023,6	54797,4	114,1
20	"Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma" idarəsi	-	1594,8	
21	"Dağlıc və Qəza-xilasətmə İşləri" İdarəsi	-	339,8	
22	Nəqliyyat İdarəsi	24410,2	21713,5	89,0

Hesabat ilində SOCAR üzrə əsas fondların təhvil göstəricilərinin 2013-cü illə müqayisəsi

Cədvəl XIII.3 (min manat)

	2014-cü il			2013-ci il		
	plan	fakt	%	plan	fakt	%
Əsas fondların təhvili	2030673,3	1167854,3	57,5	1715996,2	1045081,2	60,9
o cümlədən:						
- qazma	322960,1	270909,5	83,9	323636,1	393328,2	121,5
- tikinti	1570322,9	753439,8	48,0	1256985,4	487568,8	38,8
- avadanlıq	137390,3	143505,0	104,5	135374,7	164184,2	121,3

Cədvəldən görüldüyü kimi, 2014-cü ildə SOCAR üzrə əsas fondların təhvili 1167854,3 min manat olmuşdur. Bu da 2013-cü ildən 122773,1 min manat çoxdur. Qazma üzrə əsas fondların təhvili 270909,5 min manat olmuşdur. Bu da 2013-cü ilə nisbətən 122418,7 min

manat azdur. Tikinti üzrə əsas fondlar 753439,8 min manat təhvil verilmişdir, bu da 2013-ci ildən 265871,0 min manat çoxdur.

SOCAR təşkilatları üzrə 2014-cü ildə cəmi əsas fondların təhvil göstəriciləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Cədvəl XIII.4 (min manat)

№	Müəssisələrin adı	Plan	Fakt	%
1	“Azneft” İB	1108682,9	783387,8	70,7
2	“Azəriqaz” İB	252823,1	223796,0	88,5
3	“Azərikimya” İB	7830,9	830,3	10,6
4	“Azərneftyağ” Neft Emalı Zavodu	20109,3	4424,0	22,0
5	H.Əliyev ad. Bakı Neft Emalı Zavodu	13663,3	19332,2	141,5
6	Qaz Emalı Zavodu	1321,2	81,0	6,1
7	“Neft Kəmərləri” İdarəsi	4975,0	7423,1	149,2
8	H.Əliyev ad. Bakı Dərin Özüllər Zavodu	3320,0	1,0	0,03
9	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	415,2	53,6	12,9
10	Geofizika və Geologiya İdarəsi	12078,0	9199,5	76,2
11	Sosial İnkişaf İdarəsi	481333,2	6859,9	1,4
12	Sərmayələr İdarəsi	33,9	1,7	5,0
13	Təhlükəsizlik İdarəsi	48,3		
14	Ekologiya İdarəsi	2093,0	10868,3	5,2 d
15	Qaz İxrac İdarəsi	21707,1	5364,4	24,7
16	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	5197,4	2060,0	39,6
17	“Neftqaztikinti” Trest	15781,8	12413,7	78,7
18	“Neftqazəlimtədqıqatlayihə” İnstitutu	13680,0	2701,4	19,7
19	“Kompleks Qazma İşləri” Trest	46091,0	58023,6	125,9
20	“Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma” idarəsi		1168,7	
21	“Dalğıc və Qəza-xilasetmə İşləri” İdarəsi		210,6	
22	Nəqliyyat İdarəsi	19488,7	19653,5	100,8

SOCAR üzrə 2014-cü ildə 3276 m² yaşayış binası təhvil verilmişdir. 2013-ci ildə bu göstərici 3868 m² olmuşdur.

Əsaslı təmir

Hesabat ili ərzində şirkət üzrə əsaslı təmir proqramı 355562,7 min manat planlaşdırılmışdır. Faktiki əsaslı təmir proqramı 324099,34 min manat (91,1%) yerinə yetirilmişdir.

2014-cü ildə SOCAR-ın strukturuna daxil olan təşkilatlar üzrə əsas fondların əsaslı təmiri işlərinin yerinə yetirilməsi aşağıdakı cədvəldə verilir:

Cədvəl XIII.5

№	Sifarişçi müəssisələrin adları	2014-cü il üzrə plan	2014-cü ildə faktiki yerinə yetirilmişdir	%	Fərq +, -
1	Azneft İB	77175	100679,8	130,4%	23504,8
2	Azəriqaz İB	36379,8	11529,5	31,6%	-24850,3
3	Azərikimya İB	2446,5	0	0%	-2446,5
4	H.Əliyev ad. BNEZ	9000	4509,4	50,1%	-4490,6
5	Azərneftyağ NEZ	7000	4347,2	62,1%	-2652,8
6	Qaz Emalı zavodu	2200	1369,7	62,25%	-830,3
7	H.Əliyev ad. BDÖZ	500	99,04	19,8%	-400,9
8	Neft Kəmərləri İdarəsi	7000	6494,5	92,7%	-505,5+
9	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	840	729,4	86,8%	-110,6
10	Geofizika və Geologiya İdarəsi	302,4	44,6	14,7%	-257,8
11	Sosial İnkişaf İdarəsi	159938	165455,2	103,4%	5517,2
	o cümlədən:				
	SOCAR-ın obyektləri üzrə		395,03		

	Regionlar üzrə yerinə yetirilmiş əsaslı təmir işləri		1874		
	Bakı ş. İcra Hakimiyyətinin məktubuna əsasən		159603,8		
12	Təhlükəsizlik İdarəsi	0	0	0%	0
13	Informasiya Texnoloqiyaları və Rabitə İdarəsi	800	365,5	45,6%	-434,5
14	Ekologiya İdarəsi	200	0	0%	-200
15	Qaz İxrac İdarəsi	45000	25040,2	55,6%	-19959,8
16	Neftqaztikinti Trestı	1500	2150,9	143%	650,9
17	Kompleks Qazma İşləri Trestı	1725	219,2	12,7%	-1505,8
18	Xəzər Dəniz Neft Donanması	500	0	0%	-500
19	Neftqazəlmətətiqatlayihə İnstitutu	1500	165,2	11,01%	-1334,8
20	Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	50	351,8	7 dəfə	301
21	Nəqliyyat İdarəsi	1506	548,2	36,4%	-957,8
	Cəmi:	355562,7	324099,34	91,1%	-31463,4

XIV. MADDİ-TEXNİKİ TƏCHİZAT

Şirkətin müəssisələrinin anbarlarında olan material ehtiyatlarının qalıqlarının məqsədyönlü istifadə edilməsini, qalıq əmələ gətirən material ehtiyatların alınmasına yol verilməməsini və ayrılmış maliyyə vəsaitinə uyğun ən zəruri material ehtiyatlarının alınmasını təmin etmək məqsədilə mütəmadi olaraq anbar qalıqları barədə təqdim olunmuş aylıq hesabatlar əsasında yerlərdə anbarlara nəzarət edilmişdir.

Aylıq hesablara əsasən, SOCAR-ın struktur bölmələri üzrə ümumi 01.01.2014-cü ilə qalıq **544749682** manat olmuşdur. 01.01.2015-ci ilə qalıq isə **454555823** manatdır.

O cümlədən:

Cədvəl XIV.1 (min manat)

Struktur bölmələrinin adı	01.01.2014-cü ilə qalıq	01.01.2015-ci ilə qalıq
"Azneft" İstehsalat Birliyi	197036,51	130890,4
Kompleks Qazma İşləri Tresti	117179,54	146843,94
"Azərneftyağ" Neft Emalı zavodu	4105	3599,7
H.Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu	26768,6	18127,8
Ekologiya İdarəsi	2634,12	2232,18
Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	613,9	276,8
"Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutu	49,04	8,76
Azərikimya İB	4604,51	2684,15
Dalğıcı və Qəza Xilasetmə İşləri İdarəsi	1985,835	1982,294
Sosial İnkişaf İdarəsi	14420,000	11959,000
"Geofizika və geologiya" İdarəsi	1509,370	487,375
"İnformasiya texnologiyaları və rabitə" İdarəsi üzrə	9499,180	9507,080
Təhlükəsizlik İdarəsi	178,200	109,000
"Neft kəmərləri" İdarəsi	3294,480	3086,990
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər zavodu	3386,960	1382,920
"Neftqaztikinti" tresti	101426,969	67346,606
"Azəriqaz" İB	43973,790	41262,880
Qaz emalı zavodu	3303,980	3204,240
"Qaz ixrac" İdarəsi	2215,968	4216,708
Nəqliyyat İdarəsi	6563,730	5347,000
Cəmi SOCAR üzrə:	544749, 682	454555,823

Rəqəmlərdən göründüyü kimi, ümumi SOCAR üzrə anbar qalığında artım olmamışdır. Lakin ayrı-ayrı idarələr üzrə baxıldıqda, Kompleks Qazma İşləri trestinin anbar qalığında artım nəzərə çarpır. Artıma səbəb, "Ümüd" yatağında qazılacaq quyular üçün alınmış boru və avadanlıqlardır. "Ümüd" yatağında qazma işləri digər müəssisəyə həvalə olunduğu üçün boru və avadanlıqlar anbarda qalmışdır. Həmin boru və avadanlıqların növbəti qazılacaq quyularda istifadə edilməsi nəzərdə tutulub.

Ümumiyyətlə, SOCAR-ın struktur bölmələri tərəfindən təqdim olunmuş arayışlara əsasən 2014-cü ildə material ehtiyatlarının alınmasına **925018,152 manat** sərf edilmişdir.

O cümlədən:

Cədvəl XIV.2 (min manat)

Struktur bölmələrinin adı	İl ərzində material ehtiyatlarına sərf edilən məbləğ
"Azneft" İB	259615,76
Kompleks Qazma İşləri Tresti	159396,3
H.Əliyev adına BNEZ	34235,6
Azərneftyağ NEZ	6786,9
"Azərikimya" İB	15930,37
Neftqazəlmütədqiqatlayihə İnstitutu	3585,04
Ekologiya İdarəsi	1976,35
Dalğıcı və Qəza Xilasetmə İşləri İdarəsi	728,813
Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	223,4
Sosial İnkişaf İdarəsi	8977,0
"Geofizika və geologiya" İdarəsi	19612,465
"İnformasiya texnologiyaları və rabitə" İdarəsi üzrə	24346,550
Təhlükəsizlik İdarəsi	71,800
"Neft kəmərləri" İdarəsi	3729,360
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər zavodu	129,520
"Neftqaztikinti" tresti	315026,004
"Azəriqaz" İB	40427,700
Qaz emalı zavodu	2457,970
"Qaz ixrac" İdarəsi	16634,200
Nəqliyyat İdarəsi	11127,050
SOCAR üzrə cəmi:	925018,152

SOCAR-ın satınalmalarının davamlı inkişafı və material ehtiyatlarına ayrılan xərclərin minimuma endirilməsi, ayrılmış vəsaitin qənaətlə və səmərəli istifadəsini təmin etmək üçün bir sıra təkliflərlə çıxış etmək olar:

1. Eyni adlı avadanlıq və materiallara mərkəzləşdirilmiş satınalınmanın keçirilməsi;
2. İllik, yarımillik müqavilələrin imzalanması;
3. Birbaşa istehsalçı şirkətlərin satınalma proseduruna cəlb olunması;
4. Satınalma zamanı qalib şirkətlərə əvvəlcədən müəyyən avansların (10-15%) ödənilməsini təmin etmək;
5. SOCAR daxilində təchizatla birgə işləyən logistika idarəsinin yaradılması və bunun qarşılığında zavodlarla birbaşa işləmək imkanı əldə edilməsi;
6. Satınalma prosedurunda iştirak edən şirkətlər üçün reytingin tətbiq edilməsi.

XV. ELM VƏ TEXNİKA

SOCAR-da elm və texnika sahəsinə SOCAR-ın Geologiya, geofizika və yataqların işlənməsi üzrə Birinci vitse-prezidenti, akademik X.Yusifzadə rəhbərlik edir. Bu işin əsas icraçısı SOCAR-ın Elm və texnika şöbəsidir ki, SOCAR-ın müəssisələri üzrə elmi-tədqiqat işlərinin Tematik planının tərtibi, elmi-texniki müqavilələrin bağlanmasına və yerinə yetirilməsinə nəzarət edilməsi, Şirkətin İllik hesabatının tərtibi və çap olunması, sərgi, konfrans və simpoziumların təşkil olunması, keçirilməsi və iştirak edilməsi, həmçinin yeni texnika və texnologiyaların, ixtira və patentlərin araşdırılması, Şirkətin müəssisələrində tətbiq edilməsinin təşkil edilməsi bu şöbə tərəfindən yerinə yetirilir.

SOCAR-da çalışan mütəxəssislərin 250 nəfərinin müxtəlif sahələr üzrə elmi dərəcəsi vardır ki, bunlardan da 2 nəfəri Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, 26 nəfəri elmlər doktoru və 222 nəfəri isə elmlər namizədi və fəlsəfə doktorlarıdır ki, onların neft sənayesinin qarşısında duran problemlərin həll olunmasına yönəldilən elmi araşdırmaların aparılmasında böyük rolu vardır.

Azərbaycan Respublikasında təbiət və texnika elmləri sahəsində fundamental və tətbiqi xarakterli elmi-tədqiqat layihələrini, neft, qaz və neft-kimya sənayesi ilə əlaqədar elmi araşdırmaları daha da inkişaf etdirmək, alimlərin elmi fəaliyyətini stimullaşdırmaq və onlara əlavə yaradıcılıq imkanları yaratmaq məqsədilə SOCAR-la Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) və Azərbaycan Milli Aviasiya Akademiyası (AMAA) arasında Memorandum imzalamış və uyğun olaraq "SOCAR-ın Elm Fondu" (yaranma tarixi 2011-ci il) və "SOCAR-ın Elmi Tərəqqi Fondu" (yaranma tarixi 2012-ci il) yaradılmışdır.

2014-cü ildə "SOCAR-ın Elm Fondu"nun xətti ilə elan olunmuş müsabiqəyə 3 elm sahəsi üzrə 85 layihə təqdim edilmiş, layihələrin ciddi ekspertizası bir neçə mərhələdə təşkil edilmişdir. "SOCAR-ın Elm Fondu"nun İdarə Heyətinin 24 sentyabr 2014-cü il tarixli Qərarı ilə 29 elmi-tədqiqat layihəsi, 4 xüsusi layihə və 2 həvəsləndirici mükafatı olmaqla 35 layihə qalib elan edilmişdir.

"SOCAR-ın Elmi Tərəqqi Fondu" üzrə elan edilmiş müsabiqədə 14 layihə İdarə Heyətinin 09 sentyabr 2014-cü il tarixli Qərarı ilə qalib elan edilmişdir.

Hər il olduğu kimi, akademik X.Yusifzadənin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən SOCAR-ın Elmi-Texniki Şurası 2014-cü ildə də SOCAR-ın Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planını müzakirə etmiş və "Tematik Plan" təsdiq edilmişdir. SOCAR-da 2014-cü il üçün təsdiq edilmiş Tematik planında 88 elmi-tədqiqat işi planlaşdırılmışdı ki, bunlardan 30-u keçid işi, 58-i isə yeni işlərdir.

**2014-cü il üçün SOCAR-ın müəssisələrində
Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı üzrə işlərin sayı**

Cədvəl XV.1

2014-cü il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Plan üzrə elmi-tədqiqat işlərinin sayı Yekun say - 88 o cümlədən: keçid işlər - 30 yeni işlər - 58	İCRAÇI TƏŞKİLAT	"NEFTQAZELMI-TƏDQIQATLAYIHƏ"		KƏNAR TƏŞKİLATLAR		CƏMI:		
		keçid	yeni	keçid	yeni	keçid	yeni	
SİFARİŞÇİ TƏŞKİLAT		keçid	yeni	keçid	yeni	keçid	yeni	
"AZNEFT" İB	keçid	25				25		68
	yeni		30		13		43	
"Kompleks Qazma İşləri" trestı	keçid	2				2		9
	yeni		7				7	
"Qaz İxrac" idarəsi	keçid					0		3
	yeni		3				3	
SOCAR Baş ofis	keçid			3		3		8
	yeni				5		5	
CƏMI:	keçid	27		3		30		88
	yeni		40		18		58	
			67		21		88	

2014-cü il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı üzrə işlərin dəyəri

Cədvəl XV.2 (min manat)

2014-cü il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Plan üzrə elmi-tədqiqat işlərinin dəyəri Yekun say - 13256 o cümlədən: keçid işlər - 2625 yeni işlər - 10631	İCRAÇI TƏŞKİLAT	"NEFTQAZELMI-TƏDQIQATLAYIHƏ"		KƏNAR TƏŞKİLATLAR		CƏMI:		
		keçid	yeni	keçid	yeni	keçid	yeni	
SİFARİŞÇİ TƏŞKİLAT		keçid	yeni	keçid	yeni	keçid	yeni	
"AZNEFT" İB	keçid	2395				2395		7851
	yeni		4975		481		5456	
"Kompleks Qazma İşləri" trestı	keçid	200				200		1560
	yeni		1360				1360	
"Qaz İxrac" idarəsi	keçid					0		3550
	yeni		3550				3550	
SOCAR Baş ofis	keçid			30		30		295
	yeni				265		265	
CƏMI:	keçid	2595		30		2625		13256
	yeni		9885		746		10631	
			12480		776		13256	

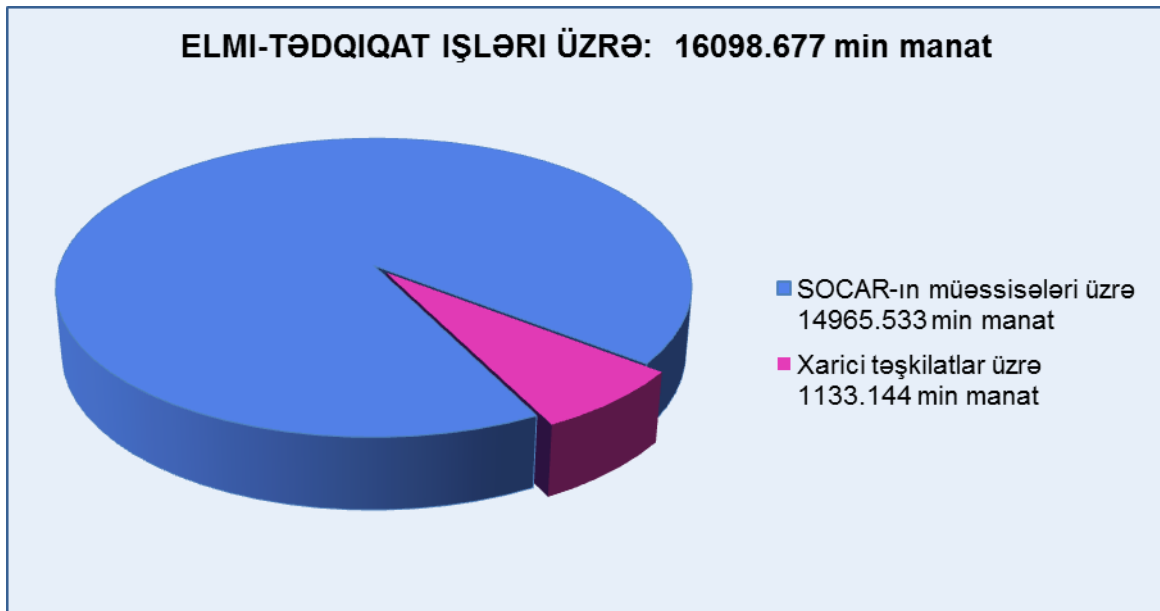
2014-cü il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı üzrə işlərin plan və fakt sayı

Cədvəl XV.3

2014-cü ildə SOCAR-da plan və fakt üzrə elmi-tədqiqat işlərinin sayı	PLAN			FAKT			
	Cəmi	Keçid işlər	Yeni işlər	Tam yerinə yetirilmiş işlər	Qismən yerinə yetirilmiş işlər	Müxtəlif səbəbdən növbəti ilə keçirilmiş	Plandan əlavə yerinə yetirilmiş işlər
“AZNEFT” İB	68	25	43	46	14	8	
“Kompleks Qazma İşləri” trestı	9	2	7	5	4	0	2
“Qaz İxrac” idarəsi	3	0	3	3			
SOCAR Baş ofis	8	3	5	3	5		
CƏMİ:	88	30	58	57	23	8	2

“Neftqaz elmi-tədqiqat layihə” institutu

Elmi-tədqiqat işləri üzrə 2014-cü ildə institut tərəfindən 16098.677 min manat həcmində (SOCAR-ın müəssisələri üzrə 14965.533 min manat + Xarici təşkilatlar üzrə 1133.144 min manat) iş icra edilmişdir.

Diaqram XV.1

SOCAR-ın müəssisələri üzrə 14965.533 min manatdan «Azneft» İB üçün 10574.801 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir:

Bunlardan:

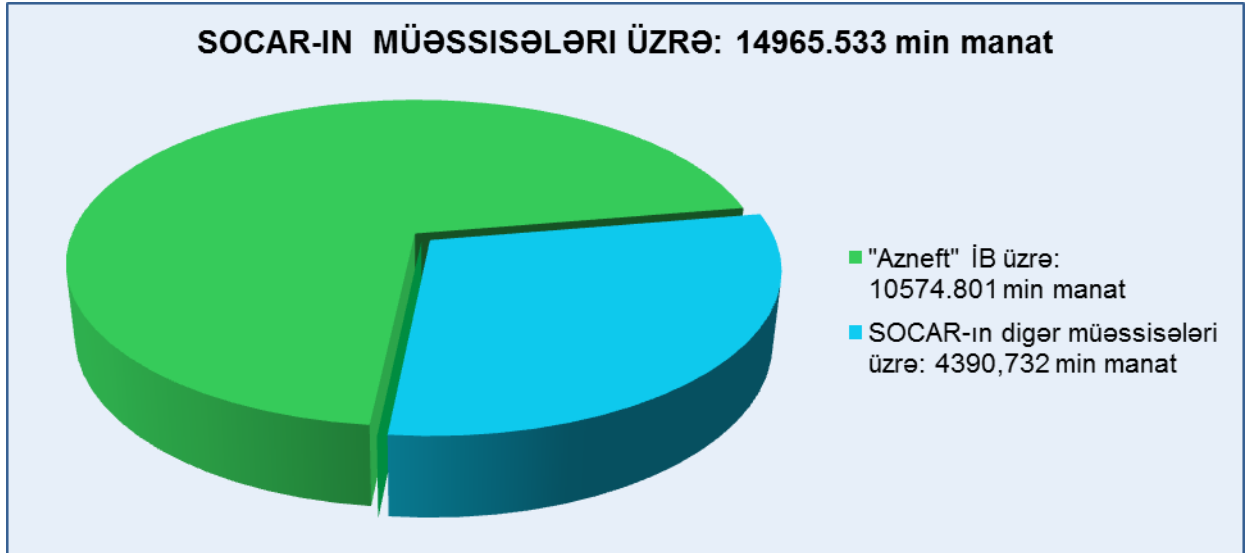
2014-cü ilin tematik planı üzrə nəzərdə tutulmuş 55 mövzudan 50 mövzu üzrə 6205.34 min manat, tematik plandan əlavə 3 mövzu üzrə 135.448 min manat və 4234.013 min manat həcmində 2013-cü ildə tamamlanaraq 2014-cü ildə təhvil verilmiş işlər təşkil etmişdir.

SOCAR-ın digər müəssisələri üzrə 4390.732 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir:

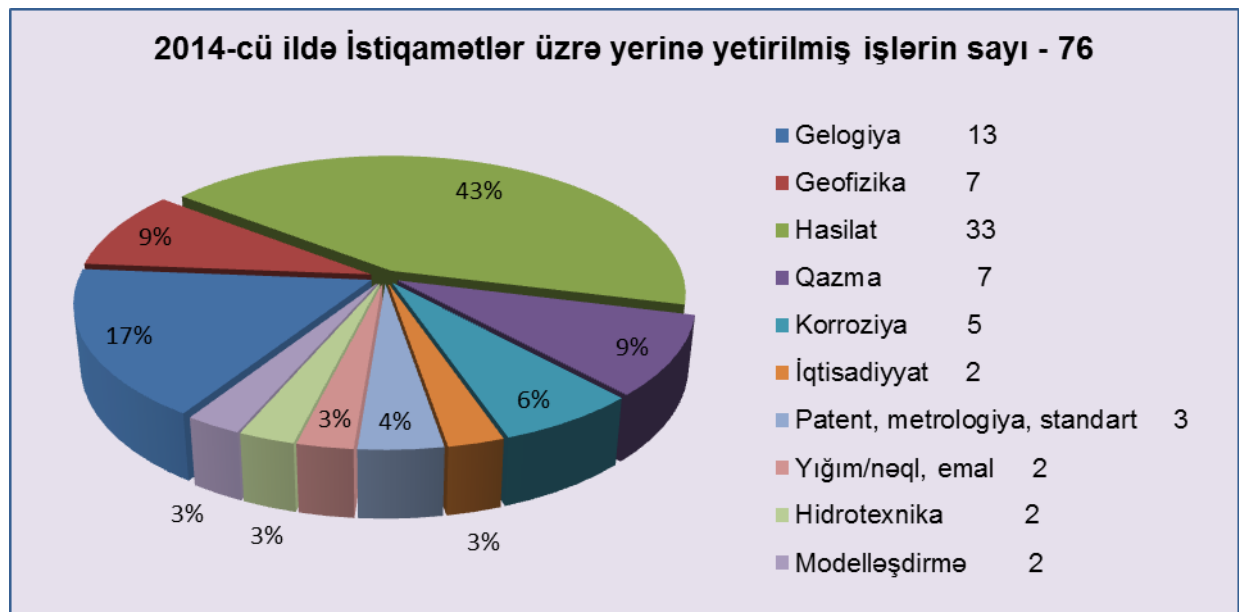
Bunlardan:

2014-cü ilin tematik plana əsasən 12 mövzu 2725.63 min manat dəyərində, tematik plandan əlavə 2 mövzu 110.102 min manat və 1555.0 min manat həcmində 2013-cü ildə tamamlanaraq 2014-cü ildə təhvil verilmiş işlər təşkil etmişdir.

SOCAR-a daxil olmayan digər müəssisələr üzrə 1133.144 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir.

Diqram XV.2

Diqram XV.3

Qeyd: 9 iş SOCAR-a daxil olmayan müəssisələrdə yerinə yetirilmişdir.

2014-cü il ərzində "Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" İnstitutu tərəfindən xarici ölkələrdə patentlərin tətbiqi istiqamətində görülən işlər

Sınaq işləri aparılır:

- Özbəkistanın Fərqanə vadisində seysmik kəşfiyyatın sınaq dalğaları üsulu ilə neft və qaz yataqlarının axtarışı metodikasının sınaqdan çıxarılması;

- Özbəkistanın Fərqanə vadisində qravimetrik kəşfiyyatla neft və qaz yataqlarının axtarışı metodikasının sınaqdan çıxarılması;

Elm və istehsal arasında əlaqələrin gücləndirilməsi

Bu istiqamətdə 2013-2015-ci illərdə "Azneft" İB üzrə neft və qaz hasilatının stabiləşdirilməsi və artırılması məqsədi ilə "Tədbirlər proqramı", institut tərəfindən hazırlanmış qurğu, reagent, inhibitorların tətbiqi, "Azneft" İB-nin NQÇİ-lərində səyyar konfranslar və həmçinin "Gənc mütəxəssislərin professionallığının sürətli inkişaf proqramı" çərçivəsində seminarlar keçirilmişdir.

Institut tərəfindən proqram və texnika alınmışdır.

- Proqramlar:

1. SolidWorks

Bu proqram vasitəsilə detal və qurğuların modelini üçölçülü fəzada quraraq ona uyğun olaraq cizgilərini almaq mümkündür. Bundan başqa proqram yaradılmış modelə tətbiq edilmiş qüvvənin təsirindən cismin materialını, hündəsi ölçülərini və fiziki-mexaniki xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla cisimdə yaranan deformasiya-gərginlik vəziyyətinin və temperatur dəyişməsinin analizinə imkan verir. SolidWorksFlowSimulation modulunun köməyi ilə proqramda yaradılmış model daxilində maye və qaz dinamikasını öyrənmək mümkündür.

2. Neft-qaz sənayesi üçün yaradılmış ixtisaslaşmış "Olga" proqram paketi

Bu proqramda borunun verilmiş ixtiyari profilinə əsasən boruda baş verən ikifazlı və üçfazlı maye axının dinamikasını öyrənmək mümkündür. Horizontal və şaquli borularda axın zamanı mayenin təzyiq, temperatur və sürətinin borunun profili boyunca paylanması və zamandan asılı olaraq dəyişməsinin analiz etmək mümkündür. Proqramda iş zamanı mayenin tərkibinə görə bütün xüsusiyyətləri və borunun hündəsi ölçüləri və fiziki-mexaniki xüsusiyyətləri nəzərə alınır. Həmçinin "Olga" hidrat yaranmanı da öyrənməyə imkan verir.

- Texnikalar:

• Qazxromatoqrafi:	GC 7890A	- 3 ədəd;
• Kütləspektrometri:	DİP-MS(5977AMSD)	- 1 ədəd;
• Xromkütləspektrometri:	GS-MSD	- 1 ədəd;
• Kükürddetektorluqazxromatoqrafi:	GC- 355 SCD	- 1 ədəd;
• Qazanalizatoru:	RGA (Refinery Gas Analysis)	- 1 ədəd;
• pH-metr:	NANNA - HJ3512	- 1 ədəd;
• Maqnitqarışdırıcısı:	HOT &STIRRER	- 3 ədəd.

Patent sahəsində görülən işlər haqqında hesabat

Cari ilin hesabat dövründə institutun struktur bölmələri tərəfindən xidməti tapşırıqlarla yerinə yetirilən 12 fərz edilən ixtira aşkarlanmışdır və onlara patent almaq üçün lazım olan sənədlər hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinə (ARSMPDK) göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının "Patent haqqında" Qanununun 29-cu maddəsinə uyğun 13 iddia sənədlərinin ekspertizası aparılmış və obyektlərin ixtira olmasına dair "Qərar"lar qəbul olunmuşdur.

- 9 ixtiraya patent alınmışdır:
 - 7 ixtiraya - Azərbaycan Respublikasının patenti;
 - 1 ixtiraya - Avrasiya patenti;
 - 1 ixtiraya - Rusiya Federasiyasının patenti.
- 15 ixtiraya patent almaq üçün tələb olunan iddia sənədləri göndərilmişdir:
 - 12 ixtira üçün - Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinə (ARSMPDK);
 - 3 ixtira üçün - Avrasiya Patent İdarəsinə;

- 14 iddia sənədlərinin ekspertizası aparılmış və obyektlərin ixtira olmasına dair “Qərar”lar qəbul olunmuşdur:
 - 13 - ARSMPDK-ə tərəfindən;
 - 1 - Rospatent tərəfindən.

Avrasiya Patent İdarəsinə təqdim olunan 1 iddia sənədi üzrə formal ekspertizanın müsbət nəticəsi barədə “Bildiriş” alınmışdır.

Yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi

“Azneft” İB-nin 2013-cü il 24 dekabr tarixli 375 sayılı əmrinə əsasən istehsalatın səmərəliliyinin artırılması məqsədilə neftqazçıxarma idarələrində, iriləşdirilmiş neft mədəninə və Qaz anbarlarının istismarı idarəsində 2014-cü ildə yeni texnika və texnologiya işlərinin tətbiqi planlaşdırılmışdır. İl ərzində 394 obyektə tətbiqi nəzərdə tutulmuş 31 adda tədbirin 20-si “Neftqazəlmətdəqiqatlayihə” institutunun, 4-ü “Nanotexnologiyalar” departamentinin, 3-ü “Azneft” İB-nin və “NQGPK” ETİ-nin, “İzolit” zavodunun, “Kibernetika” XKB-nin, “Oil&Gas ProServ”-in hər birinin 1 ədəd olmaqla təklifləri əsasında formalaşdırılmışdır.

Cədvəl XV.4

	Tədbirlərin sayı
“NQETLİ”	20
Nanotexnologiyalar departamenti	4
NQGPK ETİ	1
İzolit zavodu	1
Kibernetika XKB	1
Oil&GazProServ	1
Azneft İB	3
Cəmi:	31

2014-cü il ərzində 386 obyektə 16 tədbir tam, 7 tədbir qismən yerinə yetirilmişdir.

Institut tərəfindən yeni texnika və texnologiya tətbiqi üzrə işlərinin 14+2=16-i tam, 2-i qismən yerinə yetirilib, 4-ü yerinə yetirilməmişdir.

İnstitut tərəfindən il ərzində planla 184 quyu əməliyyatının keçiriləcəyi nəzərdə tutulsa da, faktiki olaraq planda olan işlər üzrə 230 quyu əməliyyatı, plandan əlavə 2 tətbiq üzrə isə 81 quyu əməliyyatı həyata keçirilib.

2014-cü il ərzində 394 tətbiq obyektində planlaşdırılmış 31 adda yeni texnika və texnologiya tədbirinə qarşı 433 obyektə 17 tədbir tam, 6 tədbir qismən yerinə yetirilmişdir. 8 tədbir lazımı avadanlıq və reagentlərin alınmaması səbəbindən yerinə yetirilməmişdir. Plandan əlavə 39 quyu əməliyyatı artıq keçirilmişdir. İl ərzində nəzərdə tutulmuş 4960 ton əlavə neft əvəzinə 37558 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

Cədvəl XV.5

Tətbiq obyektı		Tədbirlərin sayı				Əlavə neft, ton	
Plan	Fakt	Plan	Fakt			Plan	Fakt
			Tam	Qismən	Yerinə yetirilməmiş		
394	433	31	17	6	8	4960	37558

İl ərzində daha çox səmərə əldə olunan tədbirlər aşağıdakılardır:

- Tıxac təmizləyən qurğu 132 quyuda tətbiq olunmuş, 1870,3 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- Quyulardan mexaniki qarışıqların çıxarılması üçün boruarxası fəzaya yeni tərkibli maddələrin vurulması (sulfanol) “Neft Daşları” NQÇİ-də 16 quyuda tətbiq olunmuş, 2580 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- Polimer tərkibli (LAPROL) tamponaj materialı ilə quyudibi zonanın bərkidilməsi texnologiyası 27 quyuda tətbiq edilmiş, 1785,4 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- İstismar quyularında su təzahürünün elastik-bərk kütlə ilə tənzimlənməsi texnologiyası “Neft Daşları” NQÇİ-də 7 quyuda tətbiq olunmuş, 1502 ton əlavə neft əldə edilmişdir;

- "ПАДУС-2" parafinkəsici qurğu "Neft Daşları" NQÇİ-də 12 quyuda tətbiq olunmuş, 5469 ton əlavə neft əldə edilmişdir, N.Nərimanov adına NQÇİ-də 35 quyuda tətbiq olunmuş, 22806 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- Müxtəlif çıxar məhsullardan (Fəal lil, melas, süd zərdabı, şampən zavodunun çıxar məhsulu və s.) istifadə etməklə laylara mikrobioloji təsir texnologiyası 3 quyuda tətbiq olunmuş, 627,5 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- AQP çöküntülərinə qarşı Pirolizin yüngül qətranı reagenti 4 quyuda tətbiq olunmuş, 199 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- Quyudibi zonanın keçiriciliyini artırmaq üçün yeni maye tərkibli (NSA-1) reagenti 7 quyuda tətbiq olunmuş, 228 ton əlavə neft əldə edilmişdir;
- Quyudibi zonaya köpüklü sistemlə təsir üsulu 4 quyuda tətbiq olunmuş, 135 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

Aşağıdakı 8 tədbir lazımı avadanlıq və reagentlərin alınmaması səbəbindən yerinə yetirilməmişdir:

- Laprol-3003 reagenti;
- MORE reagenti;
- istismar kəmərlərinin hermetikliyinin bərpası üçün avadanlıq dəsti;
- AQP çöküntülərinə qarşı qoruyucu örtük kompozisiya;
- NKB-lərin yeyilməsinin azalmasını təmin edən protektorlar;
- manca naq dəzgahı ilə işləyən quyuların diaqnostika və idarə edilməsi üzrə telemexanika qurğusu;
- aqresiv lay sularından qorunmaq məqsədilə şüşə plastik borular;
- nasosun qaz və qumdan mühafizə qurğusu.

SOCAR-ın iştirak etdiyi Sərgi, konfrans və digər beynəlxalq tədbirlər

Son illər SOCAR-ın müəssisələrində dünyanın müxtəlif ölkələrinin, məşhur neft-qaz şirkətlərinin innovasiyaları və yeni texnologiyalarının tətbiq edilməsi intensivləşmişdir. Bunun əsas səbəbi Azərbaycan neft və qaz sənayesinin sürətli inkişafı zəminində SOCAR-ın hər il mütəmadi olaraq Beynəlxalq konfransların keçirməsi və digər ölkələrin neft-qaza həsr olunmuş Beynəlxalq konfranslarda fəal iştirakı olmuşdur.

Hər il, artıq ənənəvi olaraq iyun ayının birinci həftəsində Bakıda keçirilən Beynəlxalq neft-qaz sərgi-konfransında SOCAR həmtəşkilatçısı olur və öz pavilyonu ilə aktiv iştirak edir.

Aşağıda SOCAR-ın iştirak etdiyi Azərbaycanda və xarici ölkələrdə keçirilmiş Beynəlxalq tədbirlərin siyahısı göstərilir.

- 22 yanvar 2014-cü il - Davosda "SOCAR - Azərbaycanın enerjisi" adlı Azərbaycan gecəsi;
- 21-25 yanvar 2014-cü il - Davosda Ümumdünya İqtisadi Forumu;
- 5 mart 2014-cü il - Brüsseldə 4-cü Xəzər Forumu. Xəzər Strateji İnstitutu (HASEN);
- 6 mart 2014-cü il - Londonda, Böyük Britaniya Parlamentinin Lordlar Palatasında "Azərbaycan-Böyük Britaniya enerji əməkdaşlığı" mövzusunda tədbir;
- 11 mart 2014-cü il - Bakıda Neft Mühəndisləri Cəmiyyətinin (Society of Petroleum Engineers) təşkil etdiyi neft sənayesində qumun əmələgəlmə probleminə həsr olunmuş "Zəif bərkimiş layların işlənməsində quma qarşı mübarizə" mövzusunda beynəlxalq seminarı;
- 30 aprel-2 may 2014-cü il - Vaşinqtonda "ABŞ-Azərbaycan: gələcəyə baxış" Forumu;
- 3 iyun 2014-cü il - XXI "Xəzər Neft, Qaz, Neftayırma və Neft Kimyası" Beynəlxalq konfrans-sərgisi;

- 23 iyun 2014-cü il - Buxarestdə 12-ci Dünya Enerji Şurası Mərkəzi və Şərqi Avropa Regional Enerji Forumu - “Sabahın Enerjisi: Arzudan Reallığa” mövzusunda forumu;
- 15-19 iyun 2014-cü il - Moskvada 21-ci Ümumdünya Neft Konqresi;
- 13 avqust 2014-cü il - “JW Marriott Absheron Baku Hotel”də “Xəzər dənizi üçün neft dağılımlarına qarşı cavab tədbiri strategiyaları” mövzusunda seminarı;
- 3-5 sentyabr 2014-cü il - Kazan XXI “Neftqaz və neftkimya” Beynəlxalq forum-sərgisi;
- 2 oktyabr 2014-cü il - Londonda “Azərbaycanın neft və qaz sektorunda yerli biznesin inkişafı” mövzusunda biznes-seminarı;
- 14 oktyabr 2014-cü il - “Azneft” İB-də “Neft-qaz sənayesində investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi» mövzusunda təlim-seminarı;
- 22-23 oktyabr 2014-cü il - Qazaxıstan Astana Gələcəyin enerjisi” Ekspo-2017 Beynəlxalq sərgiyə hazırlıq konfransı;
- 31 oktyabr 2014-cü il - Londonda ənənəvi Avropa Qaz Konfransı;
- 5 noyabr 2014-cü il - SOCAR-ın Neft-qaz emalı və neft-kimya kompleksi (NQNK) layihəsinə həsr olunmuş 2-ci SOCAR NQNK Forumu;
- 18-20 noyabr 2014-cü il - Türkmənistanın paytaxtı Aşqabadda “Türkmənistanın nefti və qazı - 2014” 19-cu Beynəlxalq sərgi-konfransı;
- 27 noyabr 2014-cü il - SOCAR Vyana İqtisadi Forumu;
- 26 noyabr 2014-cü il - Vyetnamda “Enerji sahəsində Azərbaycanın nailiyyətləri” adlı elmi-praktiki konfransı;
- 3 dekabr 2014-cü il - Sumqayıtda “Ekologiya və həyat fəaliyyətinin mühafizəsi” mövzusunda beynəlxalq elmi konfransı;
- 9 dekabr 2014-cü il - Aşqabadda “Enerji daşıyıcılarının etibarlı və stabil tranziti” Enerji Xartiyası Forumu;
- 26 dekabr 2014-cü il - SOCAR I Respublika Əqli Mülkiyyət və İnnovasiya sərgisi;

XVI. KADRLARLA İŞ

1. SOCAR-ın Baş ofisinin işçiləri və şirkətin müəssisələrinin rəhbər işçiləri haqqında

01 yanvar 2015-ci il tarixə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Baş ofisi üzrə işçilərin faktiki sayı 492 nəfər olmuşdur. Hesabat ili ərzində SOCAR-ın Baş ofisinə 36 nəfər işçi işə qəbul edilmişdir ki, onlardan 25 nəfəri SOCAR-ın müəssisələrində işləyən işçilər, 11 nəfəri kənardan işə qəbul olunanlardır. İşə qəbul olunanlardan 11 nəfəri SOCAR-ın Xarici Təqaüd Proqramının məzunlarıdır. İşə qəbul edilənlərdən 2 nəfərinə ilk iş yeri olduğuna görə əmək kitabçası açılmışdır. Həmin müddət ərzində 99 nəfər işdən azad olunmuşdur.

01.01.2015-ci il tarixə Baş ofisdə işləyənlərdən 165 nəfəri rəhbər işçi, 320 nəfəri mütəxəssis, 5 nəfəri texniki icraçıl və 2 nəfər fəhlədir. O cümlədən 148 nəfəri qadın, 12 nəfəri təqaüdçü, 110 nəfəri isə yaşı 29-a qədər olan gənclərdir. Baş ofisdə işləyən işçilərin orta yaş həddi 40,7-dir. Əməkdaşlardan 470 nəfəri ali təhsillidir, onlardan 2 nəfəri elmlər doktoru, 32 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur (elmlər namizədi).

2014-cü ildə vəzifəyə təyin olunma ilə əlaqədar SOCAR-ın prezidenti və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsi tərəfindən 132 əmək müqaviləsi bağlanmış, 109 nəfərin əmək müqaviləsinə müvafiq dəyişikliklər edilmişdir. Həmin müddət ərzində 221 nəfərlə bağlanmış əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir. Onlardan 207 nəfər işçinin təşəbbüsü, 11 nəfər ştatların ixtisar edilməsi, 3 nəfər əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi ilə əlaqədar işdən azad edilmişdir.

Ümumilikdə 2014-cü il ərzində Baş ofis və nomenklatur ilə bağlı şəxsi heyət üzrə (kadr təyinatı, başqa işə keçirilmə, işdən azad, əmək müqavilələrinə dəyişiklik, vəzifə səlahiyyətlərinin həvalə edilməsi məsələləri) SOCAR-ın 47 əmri və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsinin 440 qərarı hazırlanaraq rəsmiləşdirilmişdir. SOCAR-ın 03 iyun 2010-cu il tarixli 72 nömrəli əmrinə və müvafiq standartlarına uyğun olaraq vəzifəyə təyin edilməsi Baş ofisin müvafiq struktur bölmələri ilə razılaşdırılan vəzifələrə 217 nəfərin vəzifəyə təyin olunmasına icazə verilmiş, 7 nəfər təqdim olunan işçinin vəzifəyə təyin olunması isə məqsədəuyğun sayılmamışdır.

SOCAR-ın Baş ofisinin işçilərinin və nomenklatura daxil olan rəhbər işçilərin əmək kitabçaları Baş ofisin Kadrlar şöbəsində saxlanılır, onlara lazımi qeydlər edilir və müvafiq qaydada uçotu aparılır.

Qeyd etmək lazımdır ki, 2014-cü ildə Kadrlar şöbəsinə 2100-ə yaxın ərizə, müraciət, təqdimat, xidməti yazı, müxtəlif məktub və digər sənədlər daxil olmuşdur ki, bu sənədlər baxılma müddətinə riayət olunmaqla icra olunmuşdur. Dövlət qurumları ilə yazışma ilə əlaqədar 17 məktub hazırlanmışdır. SOCAR-ın Baş ofisinin işçiləri və müəssisə rəhbərlərinə şirkətdə işləmələri barədə müvafiq yerlərə təqdim edilmək üçün 1152 arayış hazırlanıb verilmişdir.

2. SOCAR üzrə işçilərin sayı, kateqoriyası, dinamikası və kadr axımı

2014-cü ildə SOCAR üzrə işçilərin sayı 6374 nəfər azalaraq 01.01.2015-ci il tarixə 54714 nəfər olmuşdur. İşçilərin sayının azalması Təhlükəsizlik İdarəsinin 1266 nəfər işçisinin "Etalon" MMC-yə verilməsi, "Neftçi" İSM-in Sosial İnkişaf İdarəsinin tərkibindən çıxarılması və işçilərin sərbəst fəaliyyət göstərən "Neftçi İdman Klubu" İctimai Birliyinin tərkibinə verilməsi (490 nəfər), SOCAR-ın bir çox müəssisələrində struktur islahatlarının aparılması ilə əlaqədar sərbəstləşən 2363 nəfər işçi ("Azəriqaz" İB üzrə - 514, Kompleks Qazma İşləri Tresti üzrə - 502, Təhlükəsizlik idarəsində - 471, "Azərikimya" İB üzrə - 451, Geofizika və Geologiya İdarəsi üzrə - 88, SİL üzrə - 60, "Neftqaztikinti" tresti üzrə - 73, H.Əliyev adına BNEZ üzrə - 73, "Azneft" İB üzrə - 62, Neft Kəmərləri İdarəsi üzrə - 43, Baş ofis üzrə 4, Qaz İxrac İdarəsi üzrə - 3, Ekologiya İdarəsi - 3, İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi üzrə - 1, Sərmayələr İdarəsi -1

və Nəqliyyat İdarəsi üzrə-14 nəfər), 809 nəfər pensiya yaşına çatması və əlilliyə görə işdən azad olunan işçilər, əmək müqavilələrinin müddətin bitməsi, başqa işəgötürənlə əmək müqaviləsinin bağlanması və digər səbəblərə görə baş vermişdir.

Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələr üzrə işçilərin faktiki sayı və SOCAR üzrə 2014-cü ildə işçilərin faktiki və illik orta siyahı sayı aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

Cədvəl XVI.1 (nəfər)

Müəssisələrin adı	01.01.2014	01.01.2015	İşçilərin illik orta siyahı sayı
SOCAR-ın Baş ofisi	555	492	493
“Azneft” İB	15995	11418	11765
“Azəriqaz” İB	11310	9252	10306
“Azərikimya” İB	3499	2938	3154
Geofizika və Geologiya İdarəsi	1474	1061	1316
Neft Kəmərləri İdarəsi	1023	723	857
Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	345	327	335
Sərmayələr İdarəsi	59	61	59
“Azərneftyağ” Neft Emalı Zavodu	2331	2020	2188
H.Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu	2525	2172	2354
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	148	119	131
Qaz Emalı Zavodu	701	608	659
Sosial İnkişaf İdarəsi	1043	300	498
Təhlükəsizlik İdarəsi	3669	1652	2113
Ekologiya İdarəsi	456	393	420
Qaz İxrac İdarəsi	3017	2633	2798
İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	1085	999	1045
“ Neftqaztikinti” Trest	5454	4113	4890
“Kompleks Qazma İşləri” Trest	3869	2656	2796
“Neftqazəlmətdəqiqatlayihə” İnstitutu	1198	1068	1070
“Azərbaycan Neft Təsərrüfatı” jurnalının redaksiyası	22	21	20
“Əmək şəraiti normalarının işlənməsi” idarəsi	107	105	106
Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	303	292	306
Karbamid zavodu	22	24	23
Bakı Ali Neft Məktəbi	64	75	66
Neft-qaz emalı və neft-kimya kompleksi	0	75	67
Dalğıcı və Qəza-xilasətmə İşləri İdarəsi	567	562	557
Fontana Qarşı Dağmədən-xilasətmə Hərbişləndirilmiş Hissə	166	143	153
Nəqliyyat İdarəsi	0	8330	5933
SOCAR-ın beynəlxalq layihələri üzrə şirkətlər	81	82	82
CƏMI:	61088	54714	56560

01 yanvar 2015-ci il tarixə SOCAR üzrə işçilərin tərkibi aşağıdakı kimi olmuşdur:

Cədvəl XVI.2

İşçilərin faktiki sayı	54714 (100%)
O cümlədən: fəhlələr	37420 (68,4%)
rəhbər işçilər	7012 (12,8%)
mütəxəssislər	9930 (18,1%)
texniki icraçılar	352 (0,6%)
qadınlar	9732 (17,8%)
təqaüdcülər	3990 (7,3%)
ali təhsillilər	17285 (31,6%)

2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisələrinə 21535 nəfər işə qəbul olunmuşdur.

O cümlədən:

- 20231 nəfər şirkətdaxili yerdəyişmə ilə əlaqədar;
- 1304 nəfər kənardan.

Kənardan işə qəbul olunanlardan:

- 494 nəfər müvəqqəti işçilər (mövsümi, tikinti, çöl işləri ilə əlaqədar və s.);
- 33 nəfər birgə layihələrdən müqavilə müddətinin bitməsi ilə əlaqədar işdən azad olan işçilər;
- 10 nəfər hərbi xidmətdən qayıdanlar;
- 201 nəfər Təlim Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Mərkəzlərin məzunları;
- 68 nəfər SOCAR-ın Təqaüd Programının məzunları;
- 498 nəfər istehsalat zərurəti ilə əlaqədar qəbul olunanlardır.

2014-cü ildə 27909 nəfər işçi işdən azad edilmişdir.

O cümlədən:

- 20095 nəfər işçinin təşəbbüsü ilə (müəssislər üzrə daxili yerdəyişmələr daxil olmaqla);
- 2363 nəfər ixtisarla bağlı sərbəstləşən işçilər;
- 82 nəfər üzürsüz səbəbdən işə gəlməmə (proqul) və başqa əmək pozuntularına görə;
- 727 nəfər əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi ilə əlaqədar;
- 27 nəfər hərbi xidmətə çağırışla;
- 177 nəfər vəfat etdiyinə görə;
- 82 nəfər səhhəti ilə əlaqədar (əlilliyə görə);
- 4356 nəfər digər səbəblərə görə (Təhlkəsizlik İdarəsinin 1266 nəfərin "Etalon" MMC-yə verilməsi, "Neftçi" İSM-nin Sosial İnkişaf İdarəsinin tərkibindən çıxarılması və işçilərin sərbəst fəaliyyət göstərən "Neftçi İdman Klubu" İctimai Birliyinin tərkibinə verilməsi - 490 nəfər, başqa işəgötürənlə əmək müqaviləsinin bağlanması və s.).

2014-cü ildə 27909 nəfər işdən azad olunanlardan 20231 nəfərin işdən azad olunması SOCAR-da struktur dəyişikliyi nəticəsində müəssisələrarası yerdəyişmə səbəbindən olduğunu nəzərə alaraq hesabat ilində əmək müqavilələrinə xitam verələnlərin sayı 7678 nəfər təşkil edir. Bu saydan 2363 nəfərin iş yerlərinin sərbəstləşdirilməsi, 177 nəfərin vəfat etməsi, 27 nəfərin hərbi xidmətə getməsi, 727 nəfərin əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi ilə əlaqədar, 82 nəfər əlilliyə görə (səhhəti ilə əlaqədar) işdən azad olunan işçilərin sayı çıxdıqda, eyni zamanda Təhlkəsizlik İdarəsindən 1266 nəfərin "Etalon" MMC-yə keçməsi və "Neftçi" İSM-nin Sosial İnkişaf İdarəsinin tərkibindən çıxarılması ilə əlaqədar 490 nəfərin SOCAR-ın tərkibinə daxil olmayan "Neftçi İdman Klubu" İctimai Birliyinin tərkibinə verilməsini nəzərə alaraq kadr axımı səbəbindən hesabat ilində SOCAR üzrə 2634 nəfər işçinin əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir. Aldığımız rəqəmə əmək pozuntularına görə işdən azad olunan işçiləri əlavə etdikdən sonra 2014-cü ildə kadr axımına görə işdən azad olunanların sayı 2716 nəfər olmuşdur.

Beləliklə, 2014-ci ildə SOCAR üzrə kadr axımı 4,8 faiz təşkil etmişdir.

Ötən dövrdə 139 nəfər İnsan Resursları Departamenti tərəfindən müsabiqə nəticəsində işə qəbul olunanlardır ki, onlardan 58 nəfər kənardan işə qəbul edilən və 81 nəfər şirkətin müəssisə və təşkilatlarında çalışanlardır.

01.01.2015-ci il tarixə 29 yaşa qədər gənclərin sayı 7273 nəfər olmaqla işçilərin ümumi sayının 13,3 faizini təşkil etmişdir. Onların 29,2%-i rəhbər işçi və mütəxəssis, 39,5 % - ali təhsilli, 11,0 %-i qadındır. Daha çox gənclər Neft-qaz və neft-kimya kompleksində (53%), Dalğıcı və qəza-xilasetmə işləri İdarəsində (25,6%), İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsində (24,9 %), SOCAR-ın Baş ofisində (22,3%) işləyir.

Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, 01.01.2015-ci il tarixə təqaüdcülərin sayı 3990 nəfər olmuş, bu da ümumi işçilərin sayının 7,3 faizini təşkil edir. Onlardan 3227

nəfəri güzəştli şərtlərlə, 128 nəfəri yaşa görə və 635 nəfər əlilliyə görə təqaüdə çıxanlardır.

2014-cü ildə SOCAR üzrə ixtisarla bağlı 2363 nəfər işçi işdən azad olunmuşdur, onlardan 2180 nəfər 5 aylıq orta əmək haqqı məbləğində müavinət almışdır. Hesabat ilində 727 nəfər pensiya yaşına çatması ilə əlaqədar işdən azad olunan işçilərdən 496 nəfəri 5 aylıq orta əmək haqqı məbləğində müavinət almışdır.

01.01.2015-ci il tarixə SOCAR üzrə ali təhsilli işçilərin sayı 17285 nəfər olmuş və ümumi işçilərinin 31,6%-i təşkil etmişdir.

Təhlil göstərir ki, 01.01.2015-ci il tarixə SOCAR üzrə işçilərin orta yaş həddi 43,97 yaş təşkil edir.

SOCAR üzrə işləyən işçilərin neft sənayesində iş stajı aşağıdakı kimidir:

- 20 ilə qədər - 39,6 min nəfər;
- 20 ildən yuxarı - 14,9 min nəfər.

01.01.2014-cü il tarixə SOCAR üzrə 254 nəfərin elmi dərəcəsi vardır. Onlardan 27 nəfəri elmlər doktoru, 227 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur (elmlər namizədi). SOCAR-ın müəssisələri üzrə elmi dərəcəsi olan işçilərin sayı aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

Cədvəl XVI.3 (01.01. 2015-ci il tarixə)

Müəssisələr	elmlər doktoru		Fəlsəfə doktoru (elmlər namizədi)	
	kişi	qadın	kişi	qadın
SOCAR-ın Baş ofisi	2	-	24	8
"Azneft" İB	-	-	17	2
"Azəriqaz" İB	-	-	6	1
"Azərikimya" İB	-	-	6	-
Geofizika və Geologiya İdarəsi	3	-	6	2
Neft Kəmərləri İdarəsi	-	-	3	1
Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	-	-	4	1
Sərmayələr İdarəsi	-	-	2	1
"Azərneftyağ" Neft Emalı Zavodu	-	-	5	-
H.Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu	-	-	7	-
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	-	-	-	-
Qaz Emalı Zavodu	-	-	1	-
Sosial İnkişaf İdarəsi	-	-	4	-
Təhlükəsizlik İdarəsi	-	-	1	-
Ekologiya İdarəsi	1	-	11	1
Qaz İxrac İdarəsi	-	-	2	1
İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	-	-	2	2
" Neftqaztikinti" Trestı	-	-	-	-
"Kompleks Qazma İşləri" Trestı	1	-	1	-
"Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" İnstitutu	12	1	58	26
"Əmək şəraiti normalarının işlənməsi" İdarəsi	-	-	-	-
"Azərbaycan Neft Təsərrüfatı" jurnalının redaksiyası	1	-	1	-
Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	-	-	2	-
Karbamid zavodu	-	-	-	1
Bakı Ali Neft Məktəbi	4	1	2	4
Neft-qaz və neft-kimya kompleksi			3	
Dalğıcı və Qəza-xilasetmə İşləri İdarəsi	-	-	-	-
Fontana qarşı Dağmədən xilasetmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi	-	-	-	-
Nəqliyyat İdarəsi	-	-	3	-
SOCAR-ın Beynəlxalq layihələri üzrə şirkətlər	1	-	5	-
Cəmi:	25	2	176	51

SOCAR üzrə 01.01.2015-ci il tarixə 9732 nəfər qadın işləyir ki, bu da ümumi işçilərin sayının 17,8 faizini təşkil edir. İşləyən qadınlardan 664 nəfəri rəhbər işçi, 3699 nəfəri mütəxəssis, 5037 nəfəri fəhlə və 332 nəfəri texniki icraçısıdır. Onlardan 797 nəfərin

yaşı 29-a qədərdir, 3139 nəfəri və yaxud 32,3 faizi ali təhsillidir. Qadınların 1061 nəfəri təqaüdçüdür, o cümlədən 33 nəfəri yaşa görə, 927 nəfər güzəştli şərtlərlə və 101 nəfər əliliyə görə təqaüdə çıxarılmışdır. Daha çox qadın elmi-tədqiqat institutunda (60%), “Əmək şəraiti normalarının işlənməsi İdarəsində (50%), “Azərikimya” İB-də (43%), İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsində (36%), neft emalı zavodlarında (35%) işləyir. SOCAR üzrə elmi dərəcəsi olan işçilərdən 53 nəfəri qadındır. Onlardan 2 nəfəri elmlər doktoru, 51 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur (elmlər namizədidir). İşləyən qadınların 369 nəfəri qaçqın və məcburi köçkün, 3 qadın istehsalat əlilidir.

01.01.2015-ci il tarixə SOCAR-ın ümumi işçilərinin sayından 102 nəfəri şəhid ailəsi üzvü, 2528 nəfəri Qarabağ müharibəsi iştirakçısı, 2024 nəfəri məcburi köçkün və qaçqındır. Qeyd etmək lazımdır ki, SOCAR-ın müəssisələrində 635 nəfər əlil işləyir. Onlardan 132 nəfəri Qarabağ, 3 nəfəri Əfqanıstan, 36 nəfəri Çernobıl, 57 nəfəri istehsalat əlili və 407 nəfər səhhəti ilə əlaqədar olan əlillərdir.

3. Təltiflər

“Əsrin müqaviləsi”nin 20 illiyi və neftçilərinin peşə bayramı ilə əlaqədar ölkənin neft sənayesinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 sentyabr 2014-cü il tarixli 734 nömrəli Sərəncamı ilə 2 nəfər “Şöhrət” ordeni və 70 nəfər “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 sentyabr 2014-cü il tarixli 733 nömrəli Sərəncamı ilə 7 nəfərə “Əməkdar mühəndis” və 1 nəfərə “Əməkdar müəllim” fəxri adı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 sentyabr 2014-cü il tarixli 735 nömrəli Sərəncamı ilə neft sənayesində səmərəli fəaliyyətinə görə 5 nəfər qocaman neftçiyə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilmişdir. “Neft Daşları”nın 65 illiyi münasibəti ilə yatağın işlənməsində xidmətlərinə görə 1 nəfər “Şöhrət” ordeni, 5 nəfər “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilmiş və bir nəfərə “Əməkdar mühəndis” fəxri adı verilmişdir. Dövlət təltifləri ilə əlaqədar kadrlar şöbəsi tərəfindən tələb olunan sənədləşmə işi aparılmış, təltif olunanlara orden, medal, döş nişanları və müvafiq vəsiqələr SOCAR-ın prezidenti tərəfindən təntənəli surətdə təqdim edilmiş və müvafiq protokollar, şəxsi işlər və təltif olunanların Qeyd vərəqələri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına təqdim olunmaq üçün hazırlanmışdır.

2014-cü ildə SOCAR üzrə 20 əmr verilərək neft sənayesinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə 221 nəfər işçi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

Onlardan:

- “Neftçilər günü” peşə bayramı münasibəti ilə	143 nəfər
- “Neft Daşları” yatağının 65 illik yubileyi ilə əlaqədar	31 nəfər
- Xəzər Dəniz Neft Donanmasının işçiləri “Bulla” dəniz yatağında 90 sayılı quyunun söndürülməsinə görə	20 nəfər
- X.Yusifzadənin 85 illik yubileyi, həyat və əmək fəaliyyətinə həsr edilmiş “Fədakar” bədii sənədli filminin çəkilişində xüsusilə fərqlənən yaradıcı heyətin üzvləri	10 nəfər
- Müxtəlif şəxslər (xüsusi xidmətlərinə görə)	17 nəfər

4. Əmək intizamı

2014-cü ildə əmək və icra intizamına ciddi əməl edilməsi məqsədi ilə SOCAR-ın Baş ofisi və bütün struktur bölmələrində tələbkarlığın artırılması istiqamətində müvafiq işlərin görülməsi davam etdirilmişdir. 2013-cü il ilə müqayisədə 2014-cü ilin yekunlarına görə nizam-intizamın vəziyyəti haqqında göstəricilər SOCAR-ın müəssisələri üzrə aşağıdakı cədvəldə əks olunmuşdur:

	Göstəricilər	2013 il	2014 il
1.	Əmək intizamı pozuntularının sayı (hadisə)	4859	3028
2.	Əmək intizamını pozanlar, nəfər	6866	5167
3.	Səbəbsiz işə çıxmayanlar	219	214
4.	İstehsalat intizamını pozanlar	2719	1078
5.	İcazəsiz işdən gedənlər	234	226
6.	Rəhbərliyin tapşırığını yerinə yetirməyənlərin sayı	2102	1992
7.	İşə gecikənlər	263	151
8.	Sərxoş halda işə gələnlər	45	38
9.	Təhlükəsizlik texnikası qaydalarını pozanlar	666	796
10.	Tənbeh olunan işçilərin sayı	6602	5115
11.	Proqul və başqa əmək pozuntularına görə işdən azad olunmuş işçilər	76	81

5. Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması

2014-cü ildə Kadrlar şöbəsinə vətəndaşlardan 45 məktub və ərizə daxil olmuşdur ki, onların da böyük əksəriyyəti SOCAR-ın müəssisələrində işə qəbul olunma, və yaxud dövlət mükafatları ilə təltif olunma ilə bağlıdır. Bunlardan 18-i Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasından, 1-i Milli Məclisdən, 4-ü digər dövlət orqanları və müxtəlif təşkilatlardan baxılmaq üçün SOCAR-a göndərilmiş məktublardır. Daxil olan müraciətlərin 40-ı şöbənin işçiləri tərəfindən araşdırılmış və ərizələrə yazılı cavablar hazırlanmış, 5-i isə baxılmaq üçün aidiyyəti üzrə müəssislərə göndərilmişdir. SOCAR-ın qəbul otağında 30-a yaxın müraciət etmiş vətəndaşa qaldırılan məsələlərlə əlaqədar Kadrlar şöbəsinin işçiləri tərəfindən müvafiq şifahi izahatlar verilmişdir.

6. "Əmək veterani" adının verilməsi

"Əmək veterani" adının verilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1995-ci il 22 sentyabr tarixli 216 nömrəli, 1999-cu il 24 sentyabr tarixli 150 nömrəli qərarlarına uyğun olaraq aparılır. Müəssisələrdən "Əmək veterani" adının verilməsi ilə əlaqədar şöbəyə daxil olan bütün sənədlər bir daha yoxlanılır və SOCAR-ın müvafiq əmrləri ilə rəsmiləşdirilir. 2014-cü ildə "Əmək veterani" adının verilməsi, vəsiqənin dəyişdirilməsi məqsədi ilə SOCAR üzrə 64 əmr hazırlanaraq 191 işçiyə "Əmək veterani" adı verilmiş, 2 nəfərin vəsiqəsi dəyişdirilərək yenisi ilə əvəz edilmişdir. Ümumilikdə ötən il SOCAR üzrə 193 ədəd "Əmək veterani" vəsiqəsi doldurulmuş və müraciət edən şəxslərə təqdim edilmişdir.

7. Rəhbər işçi və mütəxəssislərin attestasiyası barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikasında attestasiyanın keçirilməsi qaydalarının təsdiq edilməsi barədə" 23 may 2001-ci il tarixli 97 sayılı qərarına uyğun olaraq, 2014-cü ildə "Azneft", "Azərikimya" İB, "Azərneftyağ" NEZ, "Neftqaztikinti" trest, "Neftqazəlimtədqıqatlayihə" İnstitutu, Dalğıc və Qəzaxilasetmə İşləri İdarəsi və digər təşkilatlarda işçilərin attestasiyası keçirilmişdir.

Keçən il SOCAR-ın idarə və müəssisələri üzrə attestasiyadan keçməsi nəzərdə tutulan 1826 nəfər rəhbər işçi və mütəxəssislərdən 1269 nəfəri attestasiyadan keçmişdir. Attestasiyadan keçənlərdən 1197 nəfər tutduğu vəzifəyə uyğun olmuş, 72 nəfər isə uyğun olmamışdır. Attestasiya nəticəsində 19 nəfərin dərəcəsi artırılmış, 32 nəfər başqa vəzifəyə keçirilmiş, 41 nəfər aşağı vəzifəyə keçirilmiş, 4 nəfər isə işdən azad olunmuşdur.

8. Əmək məzuniyyətlərindən istifadə olunması və əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi haqqında

2014-cü ildə şöbə tərəfindən SOCAR-ın Baş ofisi və nomenklatura daxil olan işçilərinin məzuniyyətlərindən istifadə edilməsi ilə əlaqədar 87 müvafiq əmr və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsinin 1252 qərarı hazırlanmış və rəhbərlik tərəfindən imzalanmışdır.

2014-cü ildə SOCAR-ın Baş ofisinin işçiləri 888 dəfə əmək məzuniyyətinə çıxmışdır. 13 nəfər təhsil, 23 nəfər (4 nəfər hamiləliyin 22-ci həftəsindən) isə sosial məzuniyyətdə olmuşdur. SOCAR-ın Baş ofisinin 12 işçisinə isə istifadə edilməmiş əmək məzuniyyətinin əvəzinə 375 təqvim günü kompensasiya ödənilmişdir. Hesabat dövrü ərzində 21 nəfərə müxtəlif səbəblərə görə ödənişsiz məzuniyyətdə olmuşlar.

01 yanvar 2015-ci il tarixə ümumilikdə SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları üzrə istifadə edilməmiş əmək məzuniyyətləri günlərinin sayı 39676, SOCAR-ın Baş ofisi üzrə 11383 təqvim günü olmuşdur. Müəssisələr üzrə məlumat əlavə olunur (14 №-li cədvəl).

2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisələri üzrə əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə əlaqədar 21313 nəfər işçi 357276 gün işə çıxmamışdır. 2013-cü ildə bu rəqəmlər müvafiq olaraq 25062 və 396494 olmuşdur. SOCAR-ın Baş ofisi üzrə 313 nəfər xəstəlik vərəqəsi təqdim etmiş və bu səbəbdən onlar 3090 gün işə çıxmamışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, 2013-cü ildə bu rəqəmlər müvafiq olaraq 286 nəfər 2343 adam-gün olmuşdur.

XVII. TƏLİM VƏ İNKİŞAF

2014-cü il ərzində SOCAR-ın www.socar.az veb-saytının “karyera” bölməsinin “iş axtarışı” bölümündə (<http://careers.socar.az>) 108 vəzifə və peşə üzrə 177 vakansiya elan olunmuş və bu vakansiyalar üzrə elektron qaydada müraciət etmiş 7865 vətəndaşın təqdim etdiyi məlumatların vakansiyaların tələblərinə uyğunluğu yoxlanılmış və 1357 nəfər test imtahanına buraxılmışdır.

Test imtahanından uğurla keçən namizədlərdən 37 nəfər peşə sınaq imtahanlarında (fəhlə peşələri üzrə praktiki bacarıqların yoxlanılması) iştirak etmiş, 298 nəfər isə müsahibə mərhələsində iştirak etmişdir ki, onlardan ümumilikdə 88 (7 nəfəri peşə sınaq imtahanından, 81 nəfəri müsahibədən) nəfəri müsabiqədən müvəffəqiyyətlə keçmişdir. Müsabiqədən müvəffəqiyyətlə keçmiş namizədlərdən 80 nəfəri işlə təmin edilmək üçün SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına göndərilmiş, 8 nəfəri isə SOCAR-ın Kadr ehtiyatı bazasına (KEB) daxil edilmişdir. Hesabat dövrü ərzində SOCAR-ın Kadr ehtiyatı bazasından 11 nəfər SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına işə qəbul üçün göndərilmişdir.

SOCAR-ın əmrlərinin və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsinin müvafiq qərarlarının tələblərinə uyğun olaraq 203 nəfər SOCAR rəhbərliyinin təqdimatı əsasında, 40 nəfər SOCAR-ın daxili (10) və xarici (30) təqaüd proqramlarının məzunları olaraq işə qəbul edilmiş, 239 nəfər isə SOCAR-ın Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin (TTSİ) təlim mərkəzlərinin məzunları olaraq işə qəbul olunmaq üçün SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına göndərilmişdir. İşə qəbul edilmiş TTSİ məzunlarından 21 nəfəri uşaq evlərində böyümüş gənclərdir.

Ümumilikdə 2014-cü il ərzində 573 nəfər işə qəbul olunmaq üçün SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına göndərilmişdir.

2014-cü il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında ümumilikdə keçirilmiş 50 ədəd Tarif-İxtisas (kvalifikasiya) Komissiyalarının iclaslarında İRD-nin nümayəndəsinin iştirakı ilə 1116 nəfər işçinin ƏÖD-nin dəyişdirilməsi məsələsinə baxılmış, onlardan 921 nəfərinin (82,5 %) iddiası təmin olunmuşdur.

Eyni zamanda, SOCAR-ın birbaşa tabeliyində olan struktur bölmələrində həyata keçirilən 26186 başqa işə keçirmə əməliyyatının qanunvericiliyin (VTİSK) və SOCAR-ın daxili normativ sənədlərinin tələblərinə uyğunluğu yoxlanılmışdır.

SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında karyeranın idarə olunması proseslərinin vahid formada və beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənməsini təmin etmək məqsədi ilə hazırlanmış “SOCAR-da karyeranın idarə olunması haqqında” Qaydaların layihə versiyası pilot versiya olaraq SOCAR-ın “Azərikimya” İstehsalat Birliyi, Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu, “Azərneftyağ” Neft Emalı Zavodu, Neftqazəlmütədqiqatlayihə İnstitutu, Qaz Emalı Zavodu, Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi və Əmək Şəraitinin Normalarının İşlənməsi İdarəsində qismən tətbiq edilmişdir.

Bundan əlavə işçilərin məmnunluq səviyyəsinin və loyallığının ölçülməsi, həmçinin işçi axıcılığına təsir edən faktorların müəyyənləşdirilməsi və qarşısının alınması istiqamətində müvafiq tədbirlərin görülməsi məqsədi ilə SOCAR-ın “Azneft” İstehsalat Birliyi, “Azərikimya” İstehsalat Birliyi, Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu, “Azərneftyağ” Neft Emalı Zavodu, Neftqazəlmütədqiqatlayihə İnstitutu, Qaz Emalı Zavodu, Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi və Əmək Şəraitinin Normalarının İşlənməsi İdarəsinin işçiləri arasında məmnunluq sorğusu keçirilmişdir.

Sorğuda qeyd olunan 8 struktur bölmə üzrə ümumilikdə 2984 nəfər işçi iştirak etmişdir ki, onlardan 2601-i kağız vasitəsi ilə, 383-ü isə elektron üsulla (web vasitəsilə) doldurulmuşdur. Sorğuda iştirak edən 2984 işçidən 1721-i qulluqçu (rəhbər işçi istisna olmaqla), 1263-ü isə fəhlə kateqoriyasına aiddir. Həmçinin, işləyən işçilər üçün keçirilən sorğu ilə yanaşı, tərəfimizdən həmin struktur

bölmələrdə işləmiş və öz təşəbbüsü ilə işdən çıxmış işçilər arasında da sorğu keçirilmişdir. Sorğu 181 nəfər arasında telefon vasitəsilə keçirilmişdir. Sorğularda iştirak edənlərin cavablarına istinad edərək SPSS (Sosial Elmlər üçün Statistik Paket) proqramı vasitəsilə müvafiq statistik məlumatlar hazırlanmış və cavablar müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir.

SOCAR-da işəgötürənlə işçilər arasında məlumat mübadiləsinin operativ və effektiv formada həyata keçirilməsinin təmin olunması, işçilərə göstərilən xidmət səviyyəsinin artırılması məqsədi ilə "SOCAR-ın İnsan Resursları Portalı" (Portal) istifadəyə verilmiş və hər bir işçi üçün (54 166 nəfərə) şəxsi profil (səhifə) açılmışdır. Hazırda Portal işçilərə təhsil, əmək haqqı, istifadə olunmuş və qalıq məzuniyyət günləri və digər fərdi məlumatları (ümumilikdə 15 istiqamətdə) nəzərdən keçirmək imkanı yaradır. Bununla yanaşı, işçilər zəruri olan normativ sənədləri, həmçinin şirkət üzrə işçilərin əlaqə vasitələrini (elektron poçt və daxili telefon nömrələri) sistem vasitəsilə əldə edə bilirlər. SOCAR-da elan olunan vakansiyalar haqqında məlumatların işçilərə daha rahat üsulla çatdırılması üçün sistemdə "Vakansiyalar" bölməsi də yaradılmışdır. Bölmə vasitəsilə işçilər vakansiya müraciət formasına fərdi məlumatlarını daxil etmədən (məlumatlar SAP BRP sistemindən avtomatik qaydada sistemə yüklənir) müraciət edə bilirlər.

Portalın tələblərə uyğun olaraq mütəmadi inkişaf etdirilməsi və funksional olaraq genişləndirilməsi planlaşdırılır. Yaxın zamanlarda istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulan xidmətlər içərisində işçilərin fərdi inkişaf proseslərinə müsbət təsir edəcək elektron təlimlər və elektron kitabxana bölmələri daxildir. Bu bölmələrin təqdim etdiyi funksiyalardan istifadə etməklə işçilər maraqlandıqları təlimdə məsafə qət etmədən, maliyyə vəsaiti xərcləmədən iştirak etmək, biliklərini yoxlamaq və sertifikatları əldə etmək üçün imtahanlarda iştirak etmək hüququ qazanacaqlar. Elektron kitabxana bölməsi isə işçilərə araşdırma aparmaq istədikləri istiqamətlərdə məlumatların əldə edilməsi imkanı yaradır. Həmçinin, korporativ mühitin daha da inkişaf etdirilməsi, işçilərin sosial tədbirlərdə iştirakının təmin olunması məqsədi ilə "SOCAR-da İş Həyatı" bölməsinin istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Sistemin istifadəsinin səmərəliliyini təmin etmək məqsədi ilə onun təbliğat planı hazırlanmış və görülməli işlər bu plana uyğun olaraq təşkil olunmuşdur. Təbliğat planı işçilərin kateqoriyasını, yaşını, informasiya texnologiyalarından istifadə bacarıqlarını nəzərə alaraq, sistem haqqında SOCAR işçilərini məlumatlandırmağı nəzərdə tutur. Təbliğat planı üzrə həyata keçiriləcək ilk fəaliyyətlərdən biri sistemin fəal istifadəçiləri olmaları nəzərdə tutulan kadrlar şöbələrinin əməkdaşlarına praktiki şəkildə Portalın təqdimatı olmuşdur. Kadrlar şöbələrinin əməkdaşları ilə keçirilən təlimlər ümumilikdə 340 işçini əhatə etmişdir.

Kadrlar şöbələrinin əməkdaşlarının sistem ilə bağlı maarifləndirilməsi ilə yanaşı, SOCAR işçilərinə də təlimlər keçirilmişdir. Hazırda 1533 işçi sistem ilə bağlı təşkil olunmuş təlimlərdə iştirak etmişdir. İlk mərhələdə SOCAR üzrə korporativ elektron poçt ünvanına sahib olan 5000-dən çox işçinin bu təlimlərdə iştirakı planlaşdırılır. Daha sonra, təlimdə iştirak edəcək işçilərin əhatə dairəsi genişləndiriləcəkdir. Qeyd etmək lazımdır ki, Portalın yeni funksiyaları istifadəyə verildikcə bununla bağlı təlimlər də keçiriləcəkdir. Təlimlər ilə yanaşı, işçiləri məlumatlandırmaq üçün 6000-dən çox işçiyə (SOCAR üzrə korporativ elektron poçt ünvanına sahib olan bütün işçilərə) elektron poçt vasitəsilə sistemin istifadəyə verilməsi haqqında informasiya göndərilmişdir. İşçilərə sistem ilə bağlı məlumat vermək məqsədi ilə 10 000-dən çox buklet hazırlanmış və SOCAR-ın hər bir struktur bölməsi üzrə paylanmışdır. Bukletlərlə yanaşı, 300 ədəd banner müəssisə və təşkilatların inzibati binalarında işçilərin nəzərdən keçirməsi üçün yerləşdirilmişdir. Növbəti mərhələdə daha 100 ədəd bannerin yerləşdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Təbliğat işlərinin tərkib hissəsi olaraq, sistem ilə bağlı sms bildirişlərin işçilərə göndərilməsi də həyata keçiriləcəkdir. Bu cür bildirişlər sistem ilə bağlı yenilikləri

işçilərə daha qısa müddətdə çatdırmış olacaqdır. Qeyd etmək lazımdır ki, Portalın istifadə verildiyi 3 gün ərzində 2500-dən çox istifadəçi qeydiyyatdan keçmişdir. Təbliğat işlərinin mütəmadi olaraq davam etdirilməsi bu göstəricinin yüksəldilməsinə müsbət təsir göstərəcəkdir.

SOCAR 2007-ci ildən etibarən TOTAL şirkəti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində azərbaycanlı gənclər üçün Fransanın ən nüfuzlu universitetlərində təhsil almaq imkanı yaradır. SOCAR ilə TOTAL-ın birgə əməkdaşlığı çərçivəsində təşkil edilən "Fransada təhsil" layihəsinə bu il də start verildi. Əvvəlki illərdən fərqli olaraq, bu il ancaq mühəndislik ixtisaslarına üstünlük verilməsi məqsədəuyğun hesab edildi. 2014-2015-ci tədris ili üçün Fransanın ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq məqsədi ilə SOCAR-ın təklif etdiyi namizədlərdən TOTAL şirkəti tərəfindən aparılan testlər və müsahibələr nəticəsində 3 nəfər seçilmişdir.

2014-cü ildə də 2015-2016-cı tədris ili üçün dekabr ayında Fransada fransız dilində təhsil layihəsi üçün sənəd qəbulu elan edildi.

SOCAR hər il olduğu kimi, 2014-2015-ci tədris illərində də gənc mütəxəssislərin hazırlanması istiqamətində bir sıra addımlar atmışdır. Bu addımların davamı kimi may ayında SOCAR-da Xarici Təqaüd Proqramına sənəd qəbulu elan edilmiş, nəticə etibarlı ilə 54 nəfərin sənədlərinə baxılmış, göstəriciləri tələb olunan şərtlərə cavab verən 45 tələbənin namizədliyi qəbul edildikdən sonra tələbələr üçün İRD-nin və müəyyən ixtisas sahələri üzrə ixtisaslaşmış mütəxəssislər tərəfindən müsahibələr təşkil edilmişdir. Proqrama müraciət etmiş namizədlərin qəbuluna Xaricdə Mütəxəssislərin Hazırlanması üzrə Komissiya tərəfindən dörd mərhələdə baxılmışdır.

SOCAR-ın Təqaüd Proqramı çərçivəsində, eləcə də dövlət xətti ilə xarici ölkələrdə təhsil alan tələbələr oxuduqları ali təhsil müəssisələrində Azərbaycana həsr olunmuş müxtəlif tədbirlər keçirərək ölkəmiz haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işinə töhfələr verir, vətənimizin fəal təbliğatçıları kimi fəaliyyət göstərirlər. 2014-cü il ərzində təqaüdçülər təbliğat xarakterli müxtəlif tədbirlər keçirmişlər.

2014-cü ildə İRD-nin rəhbərliyi ilə Böyük Britaniyanın Kardiff Universitetinin, daha sonra isə Southampton Universitetinin nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir. Görüşün əsas məqsədi universitetlərlə SOCAR arasında mövcud əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi və dostluq münasibətlərinin yaradılması idi.

SOCAR-ın gənclərə təklif etdiyi proqramlar və yeni layihələr haqqında tələbələri məlumatlandırmaq məqsədi ilə İRD-nin əməkdaşlarının universitetlərdə çıxışları olmuşdur. Azərbaycan Texniki Universitetində, Qafqaz Universitetində, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində İRD-nin əməkdaşları tələbələrlə görüşlər keçirmişdir. Görüşlərdə SOCAR-ın Təqaüd proqramları barədə təqdimat keçirilmiş, proqramlar haqqında tələbələrə ətraflı məlumat verilmişdir. Tələbələr Xarici Təqaüd Proqramı, Ali Təhsil Müəssisələri üçün Təqaüd Proqramı, Ödənişli Yay Təcrübəsi, "Yay Məktəbi" layihəsi barədə ətraflı məlumat almış, proqrama qoşulma şərtləri ilə tanış olmuşlar. Təqdimat bitdikdən sonra İRD-nin əməkdaşları tərəfindən tələbələrin proqramlara dair sualları ətraflı cavablandırılmışdır.

SOCAR istedadlı gənc neftçi mütəxəssislərin yetişdirilməsi, tələbələrin neft-qaz sənayesi sahəsində müasir elmi və təcrübə biliklərə yiyələnməyə həvəsləndirilməsi məqsədi ilə 2004-2005-ci tədris ilindən etibarən Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının (ADNA) seçilmiş fakültələrinin (Geoloji kəşfiyyat, Qaz-neft-mədən, Kimya-texnologiya, Neft-mexanika, Energetika, İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması, İqtisadiyyat, Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər və menecment) bakalavr pillələri üzrə yüksək tədris göstəricilərinə malik olan hər kurs üzrə 20 nəfər tələbəsinə aylıq təqaüd təyin etmişdir. SOCAR bu tələbələri özünün diqqət mərkəzində saxlayır, istehsalat təcrübəsini SOCAR-ın aparıcı müəssisələrində keçməsi, kurs və layihə işlərinin mövzularının müəyyən olunması, bu işlərin SOCAR-ın faktiki məlumatları əsasında tərtib edilməsində onlara köməklik göstərir.

Son illər SOCAR-ın kadrların hazırlanması və idarə edilməsi sahəsində tələbkərliliyi artmış, həmçinin ölkəmizdə gənc kadrların hazırlanmasında yeni nüfuzlu ali təhsil müəssisələri formalaşmışdır. Müsabiqənin əhatə dairəsini genişləndirmək, tələbələrin fəallığını artırmaq, namizədlərin seçilməsinə universitetlərin təsir imkanlarını azaltmaq məqsədi ilə SOCAR-ın 2008-ci ildə yeni "Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrinin tələbələrinə SOCAR-ın təqaüdüünün verilməsini haqqında" Əsasnaməsi qəbul edilmişdir. Bu Əsasnamənin şərtlərinə və tələblərinə cavab verən, SOCAR-da tələb olunan ixtisaslar üzrə Azərbaycanın bütün ali təhsil müəssisələrinin bakalavr və magistratura pillələri üzrə təhsil alan tələbələr iştirak edə bilərlər. Onu da vurğulamaq lazımdır ki, hər kurs üzrə təqaüdüçülərin sayı da 30-dək artırılmışdır. 2011-ci ildən etibarən isə təqaüdüçülərin sayı hər kurs üzrə 30 nəfərdən 40 nəfərədək artırılmışdır. Daxili Təqaüd Proqramının qalıbları şərtlərə cavab verdikləri təqdirdə SOCAR-da işlə də təmin olunurlar. SOCAR-ın Daxili Təqaüd Proqramı çərçivəsində 161 nəfər təqaüdüçü SOCAR-da müsabiqədənəkar işlə təmin olunmuşdurlar.

19.05.2014-02.06.2014-cü il tarixlərində keçirilən müsahibənin nəticələrinə əsasən 125 nəfər tələbə SOCAR-ın təqaüdüçüsü statusuna layiq görülmüşdür.

İRD tələbələrin yay tətillərini səmərəli təşkil etmək üçün 2010-cu ildən etibarən "Ödənişli Yay Təcrübəsi" proqramını da həyata keçirir. Hər il SOCAR Azərbaycan Respublikasının və xarici ölkələrin müxtəlif ali məktəblərində neft-qaz, neft-qaz qurğuları, qazma, geofizika, geologiya, proseslərin avtomatlaşdırılması, kompüter, inşaat, boru kəmərləri, ekologiya, neft-kimya və kimya mühəndisliyi, energetika, iqtisadiyyat və proqramçı ixtisasları üzrə təhsil alan, Azərbaycan vətəndaşı olan tələbələrə yay tətili müddətində istehsalat təcrübəsi keçmək üçün "Ödənişli Yay Təcrübəsi" proqramını reallaşdırır. Proqram tələbələrin neft sənayesinin müxtəlif sahələrində təcrübə biliklərinin artırılması, onların real iş şəraiti ilə yaxından tanış olması, nəzəri biliklərinin təcrübədə yoxlanılması, həmçinin iş keyfiyyətləri barədə SOCAR-da

daha dolğun informasiyanın toplanması məqsədi ilə həyata keçirilir. Proqramda təhsil aldığı ali məktəbdən asılı olmayaraq, qeyd olunan ixtisaslar üzrə bakalavrın əsasən 2, 3, 4-cü kurslarını və magistraturanın 1 və 2-ci kurslarını bitirən tələbələr iştirak edə bilərlər. Qeyd edək ki, Yay təcrübəsi tələbəninin istəyindən asılı olaraq, 1 və ya 2 ay müddətində davam edir. Proqramın şərtlərinə görə tələbələrlə həmin müddətə müvəqqəti əmək müqaviləsi bağlanır və onlar ən aşağı dərəcəli mütəxəssis vəzifəsində işə qəbul olunurlar. Təcrübəçilər işlədiyi vaxta və vəzifəyə müvafiq olaraq əmək haqları da alırlar. Eyni zamanda SOCAR işçiləri üçün mövcud olan bütün güzəştlər təcrübəçilərə də şamil edilir. Proqrama 2010-cu ildən etibarən 2804 nəfər müraciət etmiş və 858 nəfəri təcrübə keçmək üçün seçilmişdir.

Bu ilki “Ödənişli Yay Təcrübəsi” Proqramı üzrə 14.04.2014-08.05.2014-cü il tarixlərində SOCAR-ın saytında elan olunmuş müsabiqəyə ölkə daxilində və xaricdə 58 ali məktəbdə təhsil alan 1097 nəfər tələbə müraciət etmiş? 236 nəfər tələbə yay təcrübəsinə qəbul edilmişdir.

Respublikanın enerji sektorunda gənc kadrlara tələbatın yüksək olduğunu nəzərə alaraq, ölkə daxilində və xaricdə təhsil alan tələbə və gənc mütəxəssislərin enerji sektoruna marağını artırmaq məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti 2010-cu ildən ali məktəb tələbələri üçün “Yay Məktəbi” layihəsini təşkil edir. “SOCAR Yay Məktəbi” layihələri çərçivəsində iştirakçıların yay tətilinin səmərəli təşkili həyata keçirilmiş və SOCAR-ın Xarici Təqaüd Proqramının məzunları və digər mütəxəssisləri tərəfindən tələbələrə Neft-qaz üzrə danışıqlar və hüquqi aspektlər, Geoloji axtarış və kəşfiyyat, İşlənmə, Neft və qazın hasilatı və nəqli, Sosial layihələrin inkişafı, Kapital qoyuluşları və iqtisadi əməliyyatlar, Neft-Qaz emalı və Neft-Kimya, Strateji inkişaf və Ekologiya, İnsan Resurslarının İdarə olunması və s. mövzular ətrafında geniş mühazirələr də deyilmişdir. Mühazirələrdən əlavə iştirakçılara SOCAR-ın müəyyən olunmuş təşkilat və müəssisələrinə ekskursiyalar da təşkil olunmuşdur.

“SOCAR Yay Məktəbi” layihəsinə seçim müsabiqə əsasında həyata keçirilir. Müsabiqə 2 turda keçirilir. Müsabiqənin şərtlərinə uyğun gələn namizədlər 1-ci tura buraxılır. 1-ci tur test imtahanı yolu ilə keçirilir. Bu turda müvafiq bal toplayan iddiaçılar 2-ci tura buraxılır. 2-ci turda isə iddiaçılarla fərdi müsahibələr keçirilir. 2010-cu ildən etibarən layihəyə 1230 nəfər müraciət etmiş və onlardan 192 nəfəri layihədə iştirak etmək üçün seçilmişdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, 2012-ci ildən etibarən layihədə universitet tələbələri ilə yanaşı SOCAR işçiləri də iştirak etmək hüququ qazanmışdır. Bu isə SOCAR işçilərinin öz bilik və bacarıqlarını tələbələrlə paylaşması üçün imkan yaradır. Bu ilki Yay Məktəbi layihəsinə 19.05.2014-10.06.2014-cü il tarixlərində sənəd qəbulu həyata keçirilmiş, 50 nəfər namizəd iştirakçı seçilmək hüququ qazanmışdır.

“SOCAR Yay Məktəbi 2014” layihəsini ötən illərdə keçirilən yay məktəblərindən fərqləndirən cəhətlərindən biri də sonda ilk üç (3) yeri tutmuş qalib komandaların (iştirakçılar layihə müddətində komandalar üzrə bölünmüşdürlər) SOCAR-ın aktivləri olan xarici ölkələrə səfərləri təşkil olunmuşdur. I, II və III yerləri tutmuş komandalar müvafiq olaraq İsveçrə, Türkiyə və Gürcüstanda bir (1) həftəlik ekskursiyada olmuşlar. “SOCAR Yay Məktəbi 2014” layihəsində iştirakçılar arasında elektron qaydada anonim sorğu keçirilmişdir. Sorğunun keçirilməsində məqsəd iştirakçıların layihə barədə fikirlərini və təkliflərini almaqla layihənin gələcək illərdə daha da təkmil formada təşkil edilməsidir. Bunun üçün iştirakçılar 3 kateqoriya üzrə - təşkilatçılıq, günün mövzu və təqdimatçıları və oteldə göstərilən xidmətin keyfiyyəti barədə fikirlərini bildirmişdir. Daha sonra sorğunun nəticələri təhlil edilərək növbəti ilki layihədə tətbiq oluna biləcək məsələlər müzakirə edilmişdir.

İRD tərəfindən 2012-ci ilin noyabr ayından orta məktəblərin yuxarı sinif şagirdlərini əhatə edən “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsinə start verilmişdir. “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsinin həyata keçirilməsində məqsəd dövlətimizin iqtisadi inkişafı üçün mühüm xarakter daşıyan mühəndislik ixtisaslarına daha gənc nəsildə həvəs yaratmaq, SOCAR-ın təlim-təhsil layihələri və proqramları ilə məktəbliləri maarifləndirmək, onları mühəndislik sahələrinə istiqamətləndirmək, maarifləndirici işlər aparmaqla gələcəkdə peşəkar kadrların hazırlanması üçün tədbirlər görməkdən ibarətdir.

Bu günə qədər Bakının müxtəlif məktəblərində 2000-dən çox yuxarı sinif şagirdlərinə “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsi üzrə təqdimat keçirilmişdir. 29.01.2014-cü il tarixində Nizami rayonu 70 sayılı pilot məktəb-liseyində, 12.02.2014-cü il tarixində Nizami rayonu 10 sayılı orta məktəbdə “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsi üzrə təqdimatlar keçirilmişdir. Bundan başqa, Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətinin köməliyi ilə rayonda yerləşən bütün orta məktəblərdən olan şagirdlərin iştirakı ilə “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsi üzrə təqdimatlar keçirilmişdir. Binəqədi rayonunda yerləşən 284 sayılı, 297 sayılı, 298 sayılı, 299 sayılı, 300 sayılı, 301 sayılı, 314 sayılı orta məktəblərin yuxarı sinif şagirdləri 10.02.2014-cü il tarixində “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsindən faydalanmışlar. 18.02.2014-cü il tarixində isə bu tədbirin davamı kimi təqdimatlarda Binəqədi rayonunda yerləşən 99 sayılı, 100 sayılı, 126 sayılı, 143 sayılı, 179 sayılı, 244 sayılı, 283 sayılı məktəblərin yuxarı sinif şagirdləri iştirak etmişdir. 06.03.2014-cü il tarixində yekun olaraq rayonda yerləşən 3 sayılı, 102 sayılı, 135 sayılı, 144 sayılı, 267 sayılı, 276 sayılı orta məktəblərin yuxarı sinif şagirdləri “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsi üzrə təqdimatlara qatılmışdır.

Nizami rayonunda yerləşən 250 sayılı orta məktəbdə 03.04.2014-cü il tarixində, 251 sayılı orta məktəbdə 11.04.2014-cü il tarixində, 12 sayılı orta məktəbdə 20.11.2014-cü il tarixində, 32 sayılı orta məktəbdə 26.11.2014-cü il tarixində, 272 sayılı orta məktəbdə isə 04.12.2014-cü il tarixində “Gələcəyin mühəndisləri” layihəsinin təqdimatları keçirilmişdir.

Keçirilmiş təqdimatlarda SOCAR-ın tarixi, strukturu, yeni layihələri, “Əsrin müqaviləsi” haqqında danışılmış, Bakı Ali Neft Məktəbinin fəaliyyətindən bəhs edilmişdir. Vurğulanmışdır ki, Bakı Ali Neft Məktəbini bitirən məzunlar yerli diplomla yanaşı Böyük Britaniyanın Heriot-Vatt Universitetinin diplomunu da əldə edirlər. Neft-qaz təhsili üzrə dünyada ilk yerləri tutan Heriot-Vatt Universitetinin diplomunu əldə etməklə məzunlar beynəlxalq səviyyəli mütəxəssis olurlar. Bundan sonra onlar SOCAR-da yüksək əmək haqqı ilə işlə təmin olunurlar.

Bundan başqa, SOCAR tərəfindən həyata keçirilən xarici təqaüd, daxili təqaüd, yay məktəbi, yay təcrübəsi proqramları haqqında məlumat verilmiş, peşəkar fəhlə kadrlarının hazırlanmasına da böyük önəm verilirdi bildirilmişdir. SOCAR-ın peşə təlim mərkəzlərində peşəyə yiyələnmənin çox əhəmiyyətli və səmərəli olduğu, bütün təhsil xərclərini və işlə təminatı isə şirkətin öz üzərinə götürdüyü qeyd olunmuşdur. SOCAR

üçün prioritet olan ixtisaslar - neft-qaz mühəndisliyi, geologiya-geofizika mühəndisliyi, kimya mühəndisliyi, mexanika mühəndisliyi, kompüter mühəndisliyi və ekologiya mühəndisliyinin əhəmiyyətindən danışılmışdır. Bildirilmişdir ki, bu günkü şagirdlər yaxın gələcəkdə mühəndislik ixtisaslarını seçsələr, onlar yüksək yaşayış təminatı, yüksək əmək haqqı, rahat həyat tərzini əldə edəcəklər. Bundan başqa, təqdimatlarda SOCAR-ın yeni investisiya layihələri olan Gəmiqayırma Zavodu, Neft-Qaz və Neft-Kimya Kompleksi, Türkiyədə "Star" Neft Emalı Zavodu və TANAP (Trans Anadolu Qaz Boru Xətti) layihələri haqqında yuxarı sinif şagirdlərinə məlumat verilmişdir.

Bu tədbirlərdə məktəblərin təhsildə fərqlənən yuxarı sinif şagirdləri SOCAR-ın dəyərli hədiyyələri ilə mükafatlandırılmışdır. Öz gələcək mühəndislik fəaliyyətini SOCAR ilə bağlamaq istəyən şagirdləri maraqlandıran məsələlər müzakirə olunmuşdur. İRD yarandığı gündən onun iş fəaliyyətinin ən vacib sahələrindən biri də işçilərin inkişafı naminə onların bilik səviyyələrinin, bacarıqlarının, səriştələrinin və ehtiyac duyulan digər xidməti keyfiyyətlərinin inkişaf etdirilməsi, bunun üçün mərkəzləşdirilmiş təlim sisteminin idarə edilməsi və onların potensiallarından maksimum səviyyədə yararlanmaq olmuşdur.

2014-cü ildən etibarən SOCAR-da işçilərin təlimlərə göndərilməsi ilə bağlı məsələlərin daha effektiv idarə edilməsi məqsədi ilə SAP ERP-nin HR Modulunda "İT 0022 subtype 11" infotipinin tətbiqinə başlanılmışdır. Təlimlərin keçirilməsi ilə bağlı bir sıra kənar təşkilatların, o cümlədən xarici şirkətlərin təlim təklifləri sistemləşdirilərək SOCAR-da Təlimlər Kataloquna və SAP ERP-nin HR Moduluna əlavə olunmuşdur.

2014-cü il üzrə SOCAR-ın əməkdaşları peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması və ən son nəzəri və praktiki biliklərə yiyələnmə məqsədi ilə mütəmadi olaraq ölkə daxilində və həmçinin, dünyanın ən qabaqcıl elm və sənaye mərkəzlərində keçirilən təlimlərə göndərilmişdir. Belə ki, SOCAR-ın Baş Ofisində, eləcə də müəssisə və təşkilatlarında çalışan 9 nəfər əməkdaş layihələrin idarə olunması sahəsində öz bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmələri, beynəlxalq standartların tətbiqinə uyğun olaraq bu sahədə baş verən yenilikləri düzgün qiymətləndirmələri üçün Xəzər Universiteti "School of Project Management" tərəfindən keçirilən "Layihələrin idarə olunması" mövzusunda uzun müddətli ixtisasartırma kurslarına göndərilmişdir. Bu təlim kurslarında qazanılan bilik və bacarıqların tətbiqi mövcud layihələrin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. 3 nəfər əməkdaş 5-18 iyul 2014-cü il tarixlərində Azərbaycan Diplomatik Akademiyası tərəfindən təşkil olunan "Bakı Yay enerji Məktəbi"nə, həmçinin, 2 nəfər əməkdaş Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası tərəfindən keçirilən "Azərbaycan Respublikasının xarici siyasəti" proqramı üzrə, 2 nəfər "Dövlət satınalmaları və müqavilələrin idarə edilməsi" proqramı üzrə, 2 nəfər "İnvestisiya proseslərinin dövlət tənzimlənməsi və dövlətin maliyyə-kredit siyasəti" proqramı üzrə ixtisasartırma kursuna göndərilmişdir.

Həmçinin, 2014-cü il üzrə SOCAR-da "Xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi" layihəsi çərçivəsində "Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası" üzrə yaranmış təlim ehtiyacının aradan qaldırılması məqsədi ilə 21-22 yanvar 2014-cü il tarixlərində İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsinin 20 nəfər işçisi üçün, 23-24 yanvar 2014-cü il tarixlərində isə Ekologiya İdarəsinin 10 nəfər işçisi üçün Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsində "Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası" üzrə təlimlər təşkil olunmuşdur.

Ötən il ərzində İRD mütəxəssisləri məsləhətçi şirkətlərin nümayəndələri ilə də görüşlər keçirmişdir. Bu görüşlər zamanı kadr hazırlığı mövzusunda beynəlxalq təcrübəsi olan mütəxəssislərin rəyləri öyrənilmiş və bu təcrübələrin SOCAR-da tətbiq imkanları müzakirə mövzusu olmuşdur.

İRD-nin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri də neft sənayesi üçün yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin və fəhlə kadrlarının hazırlanmasında, yenidən hazırlanmasında və malik olduqları peşələr üzrə peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasında təlim-tədrisin

beynəlxalq standartların tələbləri səviyyəsində qurulmasını təşkil etməkdir. Bu istiqamətdə birinci növbədə 2014-cü il ərzində SOCAR-ın Təlim mərkəzlərində təşkil olunan təlimlər və bu təlimlərin dinləyiciləri diqqət mərkəzində olmuşdur.

2014-cü il ərzində SOCAR-nin Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin (TTSİ) Kadr hazırlığının təşkili mərkəzində (KHTM) 303, Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə Təlim Mərkəzində (DİHMTM) 421, Qala Təlim, Tədris Mərkəzində (QTTM) 44, Sumqayıt Təlim, Tədris Mərkəzində (STTM) 32 sayda təlim keçirilmişdir. Bu təlimlərdə KHTM-də 3781, DİHMÜTM-də 3579, QTTM-də 641, STTM-də 527 nəfər dinləyici iştirak etmişdir.

Hər il olduğu kimi ötən il ərzində də ixtisaslı fəhlə kadrlarının hazırlanması məqsədi ilə SOCAR-ın Təlim Mərkəzlərinə qəbul keçirilmişdir.

KHTM və QRTM-ə şagird qəbulunun 1-ci mərhələsi olan “müraciətlərin elektron qəbulu” prosesinə 3 iyun 2014-cü il tarixindən başlanılmış və son müraciət tarixi 17 iyun 2014-cü ildə sona yetmişdir. Müraciətlər elektron formada qəbul edilmişdir. Müsabiqədə iştirak etmək üçün 1357 nəfər müraciət etmişdir. Test imtahanında iştirak etmək üçün buraxılış vərəqəsi almış 767 nəfər test imtahanında iştirak etmişdir. Test imtahanında əldə olunan ümumi nəticəyə görə seçdikləri peşələr üzrə yüksək bal toplamış 255 nəfər və H. Əliyev Fondunun təqdimatı ilə Uşaq evlərindən göndərilən 13 nəfər olmaqla, cəmi 268 nəfər müsabiqənin qalibi seçilmişdir.

2014-cü il üzrə TTSİ-nin STTM-ə şagird qəbulunun 1-ci mərhələsi olan “müraciətlərin elektron qəbulu” prosesinə 3 iyul 2014-cü il tarixindən başlanılmış və son müraciət tarixi 13 iyul 2013-cü ildə sona yetmişdir. Müsabiqədə iştirak etmək üçün 456 nəfər müraciət etmiş və onlardan 349 nəfəri növbəti mərhələyə buraxılmışdır. 107 iddiaçı müsabiqənin şərtlərinə cavab vermədiyi üçün kənarlaşdırılmışdır. Test imtahanında əldə olunan ümumi nəticəyə görə seçdikləri peşələr üzrə yüksək bal toplamış 96 nəfər müsabiqənin 4-cü turuna buraxılmaq hüququ qazanmışdır.

Həmçinin 2014-cü ildə BP və onun tərəfdaşlarının maliyyələşdirdiyi Davamlı İnkişaf Təşəbbüsü çərçivəsində SOCAR-ın TTSİ-nin QRTM-ə şagird qəbulu müsabiqəsi elan olunmuşdur. Müsabiqəni həyata keçirmək məqsədi ilə SOCAR-ın təlim mərkəzlərinə şagird qəbulu üzrə Komissiya qəbulun 1-ci mərhələsi olan “müraciətlərin elektron qəbulu” prosesinə 11 sentyabr 2014-cü il tarixindən başlamış və son müraciət tarixi 12 oktyabr 2014-cü ildə sona yetmişdir. Müsabiqədə iştirak etmək üçün 286 nəfər müraciət etmiş və yekunda 87 nəfər qalib olaraq müəyyən olunmuşdur.

Qeyd olunan işlərlə yanaşı, 2014-cü il ərzində İRD-də ümumilikdə 2261 ədəd ərizə, həmçinin 2189 elektron müraciətə baxılmışdır. Bununla yanaşı, 1392 nəfər vətəndaş/işçi qəbul edilmiş, onların müraciətləri dinlənilmiş, lazımi araşdırmalar aparılmış və ətraflı cavablandırılmışdır. Daxil olmuş bütün müraciətlərə “Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 10 iyun 1997-ci il tarixli 314-İQ nömrəli Qanununun tələblərinə uyğun olaraq baxılmışdır.

XVIII. ƏMƏYİN MÜHAFİZƏSİ

Hesabat ilində SOCAR-ın müəssisələrində istehsalatda sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması və təmin edilməsi, istehsalat xəsarətmələrinin, qəzaların, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və sağlamlaşdırılması üzrə böyük işlər görülmüşdür. Texnoloji proseslərin aparılmasında qurğuların, avadanlıqların və mexanizmlərin təhlükəsiz istismarını təmin edən nəzarət ölçü cihazlarının, avtomatika vasitələrinin tətbiqi, avadanlıqların, mexanizmlərin və tərtibatların sınağı və ekspertizası həyata keçirilmişdir. 2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisələrində əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və sağlamlaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə 16481275 manat xərclənmişdir.

İşçilərin fərdi və kollektiv xilasətmə vasitələri ilə təmin olunmaları üçün müəyyən işlər görülmüş, yeni tikilən bütün dəniz özüllərində xilasətmə qayıqlarının və sallarının quraşdırılması və işçi vəziyyətə gətirilməsi təmin edilmiş və yalnız bu işlər yerinə yetirildikdən sonra özüllərin istismara qəbul edilməsi təmin edilmişdir. İstismara verilmiş qayıqlardan düzgün istifadə edərək qəza və yanğın zamanı işçi personalın təxliyəsinə təmin etmək və qəza xilasətmə əməliyyatlarını effektiv və səmərəli aparmaq məqsədilə özüllərdə olan xilasətmə qayıqlarını idarə etmək üçün təyin olunmuş işçilərin müvafiq kurslarda təlim keçmələri, yeni qayıqların idarə edilməsi üzrə öyrədilmələri və müvafiq vəsiqələrin verilməsi təmin olunmuşdur.

İdarə və müəssisələrdə çalışan işçilərin, həmçinin SOCAR-ın Baş Ofisinin istehsalatla bilavasitə təmasda olan mühəndis texniki işçilərinin xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı və digər fərdi mühafizə vasitələri ilə, dəniz obyektlərinin xilasətmə jiletləri, dairələri və sallarını ilə təminatı yaxşılaşdırılmış və bütün müəssisələrdə işçilərin bu geyim və vasitələrdən tam istifadə etmələrinə nəzarət olunmuşdur. 2014-cü ildə Şirkət üzrə işçilərin xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı və fərdi mühafizə vasitələri ilə təmin olunmasına 4 625 091 manat vəsait xərclənmişdir.

Bir çox dəniz özüllərində yanğın söndürmə sistemləri yenidən quraşdırılmış, özüllər yanğın su nasosları ilə, istehsalat sahələrinin və yaşayış bloklarının əksəriyyəti yanğın siqnalizasiya sistemi ilə təmin edilmiş, yanğın təhlükəsizliyinin vəziyyəti yaxşılaşdırılmışdır. Yanğın təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə partlayış-yanğın təhlükəli dəniz obyektlərinin bilavasitə yaxınlığında yanğınsöndürən gəmilərin fasiləsiz növbə çəkmələri təşkil edilmiş və ayrı-ayrı obyektlərdə bu gəmilərin iştirakı ilə təlim-məşqlərin keçirilməsi təşkil olunur. Yanğın təhlükəsizliyini daha da gücləndirmək məqsədilə çox güclü külək və dalğalı hava şəraitində geniş fəaliyyət göstərmək imkanına malik, həmçinin yanğının söndürülməsi ilə yanaşı xilasətmə işlərini də yerinə yetirmək qabiliyyəti olan 3 ədəd yeni gəminin alınaraq Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin sərəncamına verilməsinə göstəriş verilməsi üçün müvafiq dövlət qurumlarına müraciət edilmişdir.

İşçilərin dövrü tibbi müayinədən keçmələrinə Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi tərəfindən ötən illərdə olduğu kimi cari ildə də ciddi nəzarət olunmuşdur. İlin

əvvəldən təsdiq edilmiş plan-qrafikə uyğun olaraq ümumilikdə 24023 nəfər işçinin tibbi müayinədən keçmələri təmin olunmuşdur. Müayinələr nəticəsində 2014-cü ildə 1556 nəfər işçidə olan müxtəlif diaqnozlar üzrə və müxtəlif ağırlıq dərəcəli xəstəliklər üzə çıxarılmışdır. Bu xəstələrin bir qismi yüngül işə keçirilmiş, bir qismi stasionar və ya ambulator müalicəyə göndərilmiş, bir qisminə isə həkim məsləhəti verilmişdir.

İdarə və müəssisələrin sənaye-sanitar laboratoriyaları tərəfindən 2014-cü il ərzində 4157 iş yerində ölçmə işləri aparılmış və sanitar-gigiyenik normalara uyğun olmayan 1879 iş yeri aşkar edilmişdir. Bu amillərin normaya uyğunlaşdırılması üçün tədbirlər həyata keçirilmiş və təkrar ölçmələr aparmaqla həmin amillərin əksəriyyətinin norma həddinə gətirildiyi dəqiqləşdirilmişdir.

2014-cü ildə Şirkətin müəssisələrinin 54 struktur təşkilatında iş yerlərinin attestasiyası aparılmışdır. Aparılan ölçmə işlərinin nəticələrinə görə attestasiya olunmuş 4334 iş yerindən 1111 iş yeri zərərli hesab edilmişdir. Bu iş yerlərində zərərli istehsalat amillərinin işçilərin sağlamlığına təsirini azaltmaq üzrə müvafiq tədbirlər həyata keçirməklə yanaşı həmin sahələrdə çalışan işçilərə əmək şəraitinin zərərliyinə görə əlavə güzəştlərin (ödənişlərin) verilməsi üçün də tədbir görülmüşdür.

2014-cü ildə işçilərin əməyin təhlükəsizliyi üzrə lazımi səviyyədə öyrədilmələrini, maarifləndirilmələrini həyata keçirmək məqsədilə normativ sənədlərin hazırlanması işləri həyata keçirilmişdir. İstehsalat sahələrində görülən işlərdə təhlükəsizlik qaydalarını özündə əks etdirən "Neft və qaz quyularının qazılması işlərində əməyin təhlükəsizliyi üzrə təlimatlar toplusu" və "İş yerlərinin attestasiyasının keçirilməsində zərərli istehsalat amillərinin ölçülməsi və qiymətləndirilməsi üzrə təlimatlar toplusu" Şirkətin Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi ilə birgə Azərbaycan Dövlət Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası Elmi-Tədqiqat İnstitutu tərəfindən işlənmiş, SOCAR-ın prezidenti tərəfindən təsdiq olunaraq qüvvəyə minmişdir ki, onlardan birincisi kitab şəklində çap olunaraq müəssisələrə çatdırılmış, ikinci sənəd isə çapa hazırlanır. Daha bir sənəd "Neft, qaz və neft-kimya sənayesində təzyiq altında işləyən qabların quruluşu və texniki təhlükəsizlik qaydaları" hazırda işlənilir.

İstehsalat sahələrində qəzaların, yanğınların, bədbəxt hadisələrin baş verməsinə və peşə xəstəliklərinin yaranmasına səbəb ola biləcək risklərin müəyyən edilməsi, onların ləğv edilməsi və ya minimum səviyyəyə endirilməsi məqsədilə 2014-cü ildə Şirkətin Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi və Əməyin təhlükəsizliyi üzrə daimi fəaliyyət göstərən komissiyası tərəfindən ayrı-ayrı istehsalat sahələrində, xüsusilə də dəniz obyektlərində mütəmadi olaraq yoxlamalar aparılmışdır. Şirkətin 6 müəssisəsinin 34 tabeli təşkilatında 270-dən artıq istehsalat sahəsində əmək şəraitinin vəziyyəti yoxlanılmışdır. Aparılan yoxlamalar nəticəsində 850 təhlükəsizlik qayda pozuntuları və digər nöqsanlar aşkar edilmişdir ki, bunların da aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülmüş və aşkar edilən nöqsanların əksəriyyətinin ləğv edilməsinə nail olunmuşdur. Digər nöqsanların icra vəziyyəti nəzarətə götürülmüş, bu məqsədlə təkrar yoxlamalar aparılmış, istehsalat sahələrində baş verə biləcək qəzaların, yanğınların, partlayışların qarşısının alınması üzrə tədbirlərin, mümkün qəzaların ləğvi planı üzrə təlim məşqlərinin müəssisələr tərəfindən həyata keçirilməsinə nəzarət edilmiş, xüsusilə dəniz obyektlərində bu tədbirlərin həyata keçirilməsinin keyfiyyəti öyrənilmiş, qazma quyularının daha müasir tipli tullanışa qarşı avadanlıqlarla (preventorla) təmin edilməsi, onların idarəetmə avadanlıqlarının vəziyyəti, quyular arasındakı məsafələrin gözlənilməsi və istismar quyularının məsafədən idarə olunan quyu-ağzı avadanlıqla təchiz olunması yoxlanılmışdır. Tikinti və yenidənqurma işləri aparılan istehsalat sahələrinə mütəmadi olaraq baxış keçirilmiş, işlərin təhlükəsizlik qaydalarının tələblərinə və layihəyə

uyğun yerinə yetirilməsinə nəzarət edilmişdir. Öz fəaliyyətlərini müasir dövrün tələbləri səviyyəsində – beynəlxalq idarəetmə standartları, o cümlədən “OHSAS 18001 – Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi idarəetmə sistemi” üzrə qurmuş və müvafiq sertifikatlar almış bir sıra müəssisələrdə il ərzində Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi tərəfindən monitorinqlər aparılmış, işlərin adıçəkilən standartın tələblərinə uyğun aparılması yoxlanılmış, bu sahədə müəssisələrə müvafiq metodiki köməklik göstərilmiş, maarifləndirmə işləri aparılmış və tövsiyələr verilmişdir.

Həmçinin istehsalat sahələrində işləyən podratçı təşkilatların da əməyin təhlükəsizliyi sahəsində fəaliyyətinə nəzarət gücləndirilmişdir. Bu təşkilatların işçilərinin xüsusi geyimdə olmaları və lazımi mühafizə vasitələrindən istifadə etmələri, yanğın-partlayış təhlükəli istehsalat sahələrinə kənar təşkilatların nəqliyyat vasitələrinin daxil olmasına yol verilməməsi, eləcə də bir neçə podratçı təşkilat bir istehsalat sahəsində işləri yerinə yetirdikdə onların fəaliyyətinə ümumi rəhbərlik etmək üçün cavabdeh şəxslərin təyin edilməsi və bütün işlərin təhlükəsizlik qaydalarının tələblərinə uyğun yerinə yetirilməsinə vahid qaydada nəzarətin təşkil edilməsi diqqət mərkəzində olmuşdur.

Görülmiş tədbirlərə baxmayaraq Şirkətin tabeliyində olan müəssisələrdə 2014-cü ildə 13 bədbəxt hadisəyə, o cümlədən ölümlə nəticələnən 7 bədbəxt hadisəyə yol verilmişdir ki, bu hadisələr zamanı ölənlərin sayı 12, xəsarət alanların sayı 18 nəfər olmuşdur. Bu hadisələrdən qrup halında ölümlə nəticələnən 2 hadisə N.Nərimanov adına NQÇİ-də qəzalılı vəziyyətdə olan estakadanın uçması nəticəsində baş vermişdir ki, bu 2 hadisə zamanı 6 nəfər ölmüş, 12 nəfər xəsarət almışdır. 2 nəfərin ölümü ilə nəticələnən digər 1 hadisə H.Z.Tağıyev adına NQÇİ-də işçilərin istehsalatla əlaqəsi olmayan işləri yerinə yetirərkən baş vermiş partlayış nəticəsində baş vermişdir. Baş vermiş bədbəxt hadisələrin baş vermə səbəbləri, hadisələrin təhqiqat materialları öyrənilmiş, hadisələrdə insan amilinin və digər faktorların təsiri qiymətləndirilərək təhlil edilmişdir. Bu kimi hadisələrin qarşısını almaq, o cümlədən hidrotexniki qurğuların təhlükəsiz istismarını təmin etmək və baş verə biləcək qəza hallarının və bədbəxt hadisələrin qarşısını almaq məqsədilə qəzalılı və istismara yararsız hidrotexniki qurğularda piyadaların və nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə yol verilməməsi, həmin qurğular üzərində olan quyulara və texnoloji xətlərə təhlükəsiz xidmət göstərilməsi, qəzalılı özüllərin sökülüb götürülməsi və ya yenidən bərpası ilə bağlı müvafiq tədbirlərin görülməsi ilə əlaqədar aidiyyəti müəssisələrə müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.

Baş vermiş bədbəxt hadisələrin şəraitini və səbəblərini digər struktur bölmələrdə işçilərin diqqətinə çatdırmaq və belə bədbəxt hadisələrin qarşısını almaq üçün qabaqçılıq tədbirlərin görülməsi məqsədilə hər bir bədbəxt hadisə ilə əlaqədar Şirkət və ya müvafiq müəssisə tərəfindən əmr verilmiş, bu əmrlərdə bədbəxt hadisələrin və qəzaların qarşısının alınması üzrə müəssisə rəhbərləri tərəfindən həyata keçirilməli olan tədbirlər göstərilməklə yanaşı, bədbəxt hadisənin baş verməsində günahlı olan işçilərə, o cümlədən rəhbər işçilərə intizam tənbehi verilmişdir.

2014-cü il ərzində əməyin təhlükəsizliyi üzrə qayda pozuntularına və bədbəxt hadisələrə yol verdiklərinə görə SOCAR-ın müəssisələri üzrə 983 nəfər intizam məsuliyyətinə cəlb edilmişdir. Onlardan 10 nəfər tutduğu vəzifədən azad edilmiş, 140 nəfərə sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət, 584 nəfərə töhmət verilmiş, 249 nəfərin əmək haqqı azaldılmışdır.

Eyni zamanda əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və əməyin mühafizəsi üzrə görülən işlərin keyfiyyətinin artırılması məqsədilə həvəsləndirmə tədbiri olaraq il ərzində əməyin

təhlükəsizliyi sahəsində nümunəvi fəaliyyətinə görə SOCAR-ın müəssisələrində 1450 nəfər işçi qiymətli hədiyyələr, pul mükafatı və fəxri fərman ilə təltif edilmişdir.

İstehsalatda sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması, əməyin təhlükəsizliyi üzrə işlərin keyfiyyətli təşkil edilməsi, həmçinin bu sahənin daim diqqət mərkəzində saxlanması SOCAR tərəfindən işçilərin sağlamlığına və təhlükəsizliyinə verilən ən yüksək dəyərləri özündə əks etdirir.

XIX. EKOLOGIYA

Monitorinqlər: 2014-cü il ərzində ümumilikdə SOCAR-ın istehsalat sahələrində 828 ekoloji monitorinq aparılmışdır.

Laboratoriya analizləri: Kompleks Tədqiqatlar Laboratoriyasına daxil olan nümunələrin ümumi sayı 3049 ədəd, ümumi parametrlər üzrə aparılmış analizlərin sayı isə 37881 ədəd olmuşdur. Nümunələrin 1125-i dənizdə, 1924-ü isə quruda yerləşən obyektlərə aiddir.

Coğrafi informasiya sistemində (CİS) işlənmiş xəritələr: Coğrafi Məlumat Sisteminin idarə olunması Qrupu tərəfindən 2014-cü il ərzində 14 müxtəlif xəritə tərtib edilmişdir.

Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədləri: 2014-cü ildə 7 ƏMTQ sənədi işlənmişdir.

Torpaqlar: SOCAR üzrə 28,28 ha ərazi neft tullantılarından təmizlənmişdir. Bundan başqa “Azərikimya” İB-nin “Etilen-polietilen” zavodunun 04 sayılı sexinin 4 ha-lıq ərazisində təqribən 8500 m³-ə yaxın neft məhsulları ilə çirklənmiş torpaq bioremediasiya üsulu ilə təmizlənmişdir. Sözügedən əraziyə 468 m³ perlit, 1070 m³ üzvi gübrə (peyin), 554 m³ saman bağlaması, 5000 m³ qrunut və 300 m³ münbit torpaq verilmişdir.

2014-cü il ərzində Sosial İnkişaf İdarəsi tərəfindən “Bakı Olimpiya Stadionu”nun inşasında aşağıdakı işlər görülmüşdür: ərazidən 77836 m³ qrunut suyu, 296768 m³ neft şlamı daşınmış, torpaqlama məqsədilə 420299 m³ daxili, 157737 m³ isə xarici torpaq daşınması olmuşdur.

Qaz Emalı Zavodu üzrə 150 m³ neft şlamı “Ekol Mühəndislik Xidmətləri” QSC tərəfindən emal olunmuşdur.

Lay suları: 2014-cü ildə SOCAR üzrə qapalı sistem vasitəsilə işləyən uducu quyuların sayı 117-yə çatdırılmış və hasil edilmiş 5,775 mln m³ lay suyunun 4,186 mln m³-i sözügedən sistem vasitəsilə utilizasiya edilmişdir.

Tullantılar: 2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisələri üzrə 39467 t müxtəlif növ tullantılar aidiyyəti üzrə təhvil verilmişdir.

Atmosfer emissiyaların idarə olunması ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər:

2014-cü il ərzində, Dünya Bankının “Qlobal Qaz Yandırılmasının Azaldılması üzrə Tərəfdaşlıq” (GGFR) təşkilatı ilə birgə hazırlanmış “SOCAR və SOCAR-ın iştirak etdiyi layihələrdə atmosfərə atılan səmt qazının azaldılması üzrə Plan”ın icra vəziyyətinin yoxlanılması ilə əlaqədar hesabatın tərtib edilməsi üçün Plana daxil edilmiş təşkilatlarda monitorinq işləri aparılmışdır. Hazırda, GGFR-la əməkdaşlığın 4-cü fazası üzrə işlər davam etdirilir. Bu fazada qaz nəql sistemində sızmaların miqdarının hesablanması üçün milli əmsallarının təyini edilməsi üzərində işlər aparılır.

2014-cü ildə Dünya Bankı (DB) tərəfindən hazırlanmış “2030-cu ilə qədər səmt qazının normal hasilat prosesində yandırılmasının sifra endirilməsi” təşəbbüsü SOCAR tərəfindən dəstəklənmişdir.

Almaniya İqtisadi Tədqiqatlar İnstitutu ilə əməkdaşlıq çərçivəsində hazırlanmış və SOCAR rəhbərliyi tərəfindən 2010-cu ildə təsdiq edilmiş “SOCAR-da İqlim dəyişmələrinə təsirin azaldılması Strategiyası” sənədinə daxil edilmiş tədbirlərin icrası ilə bağlı monitorinq işləri həyata keçirilmiş, enerji səmərəliliyinin artırılması və enerjiyə qənaət layihələri müəyyən edilərək onların qiymətləndirilməsi üzrə işlər aparılmışdır.

Bundan başqa SOCAR və BP-nin arasında yaradılmış işçi qrupun birgə fəaliyyəti ilə 2013-cü ildə çırağ platformasında aparılmış təkmilləşdirmə tədbirləri nəticəsində şamda yandırılan qazın azaldılması əldə olunmuş və son istehlakçıya verilən qazın həcmi artmışdır.

2014-cü ildə həmçinin SOCAR-ın 24 aprel 2008-ci il tarixli 68 nömrəli əmrinə əsasən SOCAR-ın idarə və müəssisələrində, habelə əməliyyat şirkətləri və birgə müəssisələrdə atmosfer emissiyalarının inventarlaşdırılması işləri aparılmışdır.

Stokholm konvensiyası ilə tənzimlənən maddələrin SOCAR-da idarə olunması ilə bağlı görülmüş işlər:

Hesabat dövründə qeyd edilən konvensiya ilə bağlı SOCAR-ın struktur bölmələrində, ƏŞ və BM-də mövcud olan elektrik avadanlıqların inventarlaşdırılması işləri davam etdirilmiş və PXB tərkibli avadanlıqlar müəyyən olunaraq konvensiyanın tələb etdiyi qaydada qeydiyyat işləri aparılmışdır.

Yaşıllaşdırma: SOCAR-ın idarə və müəssisələri üzrə 2014-cü ildə 76076 ədəd ağac və kol bitkiləri əkilmiş, 4700 m² qazon salınmış və mövcud yaşıllıqlara qulluq edilmişdir.

Ekoloji maarifləndirmə:

2014-cü il ərzində SOCAR dəstəyi ilə 8-ci beynəlxalq "İnepo" olimpiadası və 12 müxtəlif ekoloji maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirilmiş, SOCAR-ın müəssisələrdə 800 ədəd yeni ekoloji-maarifləndirici plakatlar asılmış, 7 müxtəlif mövzulu 3500 buklet hazırlanmışdır.

Ekoloji normativ sənədlərin hazırlanması: 2014-cü ildə SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları üçün 20 ədəd Ekoloji Pasport, 6 ədəd Atıla Bilən Tullantı Həddi sənədi, 6 ədəd Buraxıla Bilən Axıntı Həddi sənədi, 17 ədəd Təhlükəli Tullantıların Pasportu olmaqla, ümumilikdə 49 ədəd normativ sənəd hazırlanmışdır.

Sanitar-Gigiyenik tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə görülmüş işlər:

2014-cü il ərzində Ekologiya İdarəsinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi tərəfindən 179 obyektə sanitariya-gigiyenik nəzarət işi həyata keçirilmişdir. Bunlardan 14 kommunal, 112 sənaye, 52 qidalanma, 1 yoxlama isə məktəbəqədər uşaq müəssisəsinə aiddir. İl ərzində bakterioloji laboratoriyada 484 içməli su, 1031 məişət suyu, 93 qida, kimyəvi laboratoriyada isə 487 içməli su və 42 qida nümunəsinin analizləri aparılmışdır. Bakterioloji laboratoriyada 914 obliqat qrup işçinin bakterioloji və parazitoloji, 407 nəfərdə isə stafilokokk gəzdirciliyi yoxlanılmışdır.

Ümumi ekoloji işlər:

Atmosferə atılan səmt qazlarının yığılaraq sistemə qaytarılması və ya atılmasının qarşısının alınması məqsədilə "Azneft" İB-nə məxsus 225 ədəd quyu mərkəzi vakuüm qaz xəttinə qoşulmuş, 639 ədəd quyunun boru arxası hermetikləşdirilmiş, "Neft Daşları" NQÇİ-də 11 ədəd vakuüm kompressoru quraşdırılmışdır. Quyularda əsaslı və cari təmir işləri aparılan zaman neftli lay sularının ətrafa axılmasının qarşısının alınması məqsədilə daxili imkanlar hesabına 14 ədəd qapalı yuma qurğusu quraşdırılaraq istifadəyə verilmiş, digər 5 qurğuda isə son tamamlama işləri aparılmışdır. İşçilərin su təminatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə "28 May", "Neft Daşları" və "Abşeronneft" NQÇİ-lərdə quraşdırılmış "ƏKS-OSMOS" qurğularında 289,55 min m³ dəniz suyu şirinləşdirilmiş, məişət çirkab sularının təmizlənərək dənizə axılması məqsədilə "Abşeronneft" NQÇİ-nin SDÖ-lərinə 3 ədəd kiçik həcmli təmizləyici qurğu verilmiş, "28 May" NQÇİ-nin 6, 9, 13, 14 sayılı DDÖ-lərindəki kiçik həcmli təmizləyici qurğularda "Azərkimya" İB tərəfindən cari təmir işləri aparılmışdır. Quruda yerləşən NQÇİ-lərdə qış mövsümündə neft xətlərinin donmaması məqsədilə 58515 m neft kəməri yer altına köçürülmüşdür. "Neft Daşları" akvatoriyasında lüləsi su üzərində olan 4 ədəd ləğv edilmiş quyu sementlənmiş, onların ekoloji təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə "Neftqazəlmitedqiatlayihə" institutu tərəfindən layihə işlənmiş, "Azinmaş" TASC-də hazırlanmış və zavod şəraitində sınaqdan keçirilmiş quyuların ləğvetmə avadanlığının "Neft Daşları" NQÇİ-də tətbiqi planlaşdırılmışdır.

H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu ərazisində yeni "Biomass" tipli bioloji təmizləyici qurğunun tikintisi davam etmiş, müəssisədə əmələ gələn çirkab sularının

təmizlənməsi üçün gücü 1500 m³/sutka olan yeni bioloji təmizləyici qurğunun tikintisinə (01 aprel 2011-ci il) başlanmışdır və hesabat dövründə 490000 manatlıq inşaat işləri görülmüşdür.

H.Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu üzrə sərf olunmuş suyun miqdarına nəzarət etmək məqsədilə 5 ədəd su sayğacı quraşdırılmışdır. Zavodun Katalitik Krekinq üzrə 5 №-li istehsalatında atmosfərə atılan katalizatorların qarşısının alınması məqsədilə "R-202" №-li qurğuda tsiklonlar dəyişdirilmişdir. Xam neftin ilkin emalı üzrə 2 №-li istehsalatın 21 №-li ED-AVQ-6 qurğusunun sobalarında aparılan təmir zamanı yanma prosesinin yaxşı getməməsi səbəbindən "S-2" və "S-3" sobalarında köhnə tipli odpüskürücülər (forsunkalar) müasir tələblərə cavab verən 26 ədəd yeni şamla əvəz edilmişdir. Bioloji təmizləyici qurğunun lil meydançasının 700 x 3,1 m ölçüdə ərazisi hasarlanmışdır.

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsinin balansında olan 5648 ədəd nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin ekoloji müayinəsi təsdiq olunmuş qrafikə əsasən aparılmışdır. Standartlara cavab verməyən, istismar müddəti bitmiş, köhnəlmiş 769 ədəd nəqliyyat vasitəsi istismardan çıxarılaq silinməyə təqdim olunmuşdur. Bundan başqa, Avro-4 standartına cavab verən 139 vahid müasir müxtəlif tipli nəqliyyat vasitələri və xüsusi texnika alınmışdır.

Qaz Emalı Zavodunda 2 böyük layihəyə - sənaye tullantı sularının təmizlənməsi üçün yeni təmizləyici qurğunun və məişət-çirkab sularının təmizlənməsi üçün Bioloji Təmizləmə qurğusunun inşasına başlanılmışdır.

XX. DAŞIMALARA NƏZARƏT

01.01.2015-ci il tarixinə SOCAR-ın idarə və müəssisələrinin balansında 5628 ədəd müxtəlif markalı avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri olmuşdur. Onlardan avtobenzinlə işləyənlər 2431 ədəd, dizel yanacağı ilə işləyənlər 2974 ədəd, elektrik enerjisi ilə işləyənlər 16 ədəd və qoşqular 207 ədəd təşkil edir.

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsinin balansında olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin tipləri üzrə siyahısı cədvəl 1-də göstərilmişdir.

Cədvəl XX.1

İdarənin adı	Minik	Avtobus	M/avtobus	Yük	Xüsusi texnika	Traktorlar	Qoşqular	Stasionar	Cəmi
1 sayılı TND	574	58	36	33	23	23	4	0	751
2 sayılı TND	348	57	15	221	77	74	14	2	808
3 sayılı TND	192	130	17	335	140	184	70	0	1068
4 sayılı TND	310	105	28	310	151	154	66	3	1127
5 sayılı TND	73	35	4	187	238	205	16	97	855
6 sayılı TND	173	96	3	297	197	211	37	5	1021
Nəqliyyat idarəsi üzrə	1670	481	103	1383	826	851	207	107	5628

Belə ki, aparılan məqsədyönlü işlərin nəticəsində avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin texniki sazılığının saxlanması məqsədilə vaxt-vaxtında ehtiyat hissələri ilə təmin edilmiş, bunun nəticəsində onların texniki qulluqları və təmir işlərinin keyfiyyəti artmışdır. Yeni tarif dərəcələrin tətbiqi ilə bağlı sifarişçi təşkilatlar tərəfindən nəqliyyat xərclərinin azaldılması istiqamətində aparılan tədbirlər nəticəsində nəqliyyat və xüsusi texnikadan səmərəli istifadə nəticəsində sifarişlərin azalması müşahidə olunmuş və 2014-cü ilin 12 ayı ərzində avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin parkdan istifadə əmsalı 0,58 təşkil etmişdir.

2014-cü ildə müəssisələr tərəfindən balansdan silinməyə təqdim olunan istismar müddəti bitmiş, fiziki və mənəvi cəhətdən aşınmış, istismarı və təmiri iqtisadi cəhətdən əlverişli olmayan 567 ədəd avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinə aidiyyəti şöbələrlə birlikdə yerlərdə baxışlar keçirilmiş, rəy hazırlanaraq, rəhbərliyə təqdim edilmişdir.

SOCAR-ın müvafiq əmrləri ilə göstərilən 221 ədəd avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri müəssisələrin balansından silinmişdir, 61 ədədi satılmış, 10 ədəd avtonəqliyyat vasitəsi isə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasına verilmişdir.

Balansdan silinən texnikanın əvəzinə müasir tələblərə cavab verən 158 ədəd yeni texnika vasitələri alınmış və istismara buraxılmışdır.

SOCAR-ın idarə və müəssisələri üzrə 2014-cü ildə balansdan silinən, yeni alınan, satılan və müştərək müəssisələrin balansına verilmiş avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin siyahısı cədvəl 2-də göstərilmişdir.

Cədvəl XX.2

Nº	İdarə və müəssisələrin adları	2014-cü ildə alınan	2014-cü ildə silinən	Satılan	Balansdan çıxan
1	"Azneft" İB	0	2	0	0
2	"Azərikimya" İB	0	19	0	0
3	"Azəriqaz" İB	1	41	0	0
4	"Neft Kəmərləri" İdarəsi	10	10	0	0
5	"Təhlükəsizlik" İdarəsi	0	2	0	0
6	"Ekologiya" İdarəsi	0	0	0	0
7	"Kompleks qazma işləri" trestı	0	95	0	0
8	"Neftqaztikinti" trestı	22	0	0	0
9	"Azərneftyağ" NEZ	0	0	0	0
10	H.Əliyev ad. BNEZ	5	33	0	0
11	Qaz emalı zavodu	1	12	0	0
12	H.Əliyev ad. Bakı dərin özüllər zavodu	0	0	0	0
13	Geologiya və geofizika idarəsi	7	0	0	0
14	Nəqliyyat idarəsi	105	6	61	10
15	Qaz İxrac İdarəsi	6	0	0	0
16	İTRİ	1	1	0	0
17	Sosial İnkişaf İdarəsi	0	0	0	0
SOCAR üzrə cəmi		158	221	61	10

SOCAR rəhbərliyinin göstərişi əsasında Nəqliyyat idarəsində təsdiq edilmiş proqram üzrə köhnə avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin mərhələ-mərhələ silinməsi və yeniləşməsinin həyata keçirilməsi davam etdirilir.

Hesabat ilində yanacaq-sürtkü materiallarından istifadə edilməsi sahəsində də müəyyən işlər görülmüşdür. SOCAR-ın idarə və müəssisələri tərəfindən 2014-cü ildə yanacağın istifadəsi haqqında təqdim olunan hesabatlar araşdırılmışdır. Görülən tədbirlər nəticəsində 2014-cü ilin 12 ayı ərzində 4666,04 ton avtobenzinin və 5267,8 ton dizel yanacağının istifadəsi azalmışdır.

Hesabat ilində Daşımalara nəzarət Departamentinin rəhbərliyi və mütəxəssisləri tərəfindən SOCAR-ın idarə və təşkilatların balansında olan avadanlıq, nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrindən və yanacaq-sürtkü materiallarının istifadəsi araşdırılarkən, aşkar edilmiş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində müəyyən tövsiyələr edilmiş və müəssisə rəhbərlərin nəzərinə çatdırılmışdır. Bu iş prinsipcə bütün idarələr üzrə aparılmışdır.

Müəssisələr tərəfindən ehtiyat hissələrinin alınması üçün də təqdim olunan tələbat departamentin mütəxəssisləri tərəfindən araşdırılmış və onların alınması üçün rəy və təkliflər verilmişdir.

Bundan başqa ötən illərdən fərqli olaraq, bu il də yeni avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin alınması haqqında avtonəqliyyat və xüsusi texnikalardan istifadə edən müəssisələrdən daxil olan müraciətlər və tələbatlar tərəfimizdən əsaslı qaydada araşdırılmış, texniki göstəriciləri dəqiq təhlil edildikdən sonra onların alınması üçün rəhbərliyə təkliflər verilmişdir. Bu iş hal-hazırda da davam etdirilməkdədir.

Avadanlıq, xüsusi texnika və nəqliyyat vasitələrinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə 2014-cü ildə aşağıdakı işlər görülmüşdür.

İdarə və təşkilatların istifadəsində olan nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin yerlərdə normativlərə uyğun istismarına, təyinatı üzrə istifadə olunmasına, yürüşlərinə,

marşrut üzrə hərəkət edilməsinə, yanacaq-sürtkü materiallarının səmərəli istifadə edilməsinə nəzarət olunması həyata keçirilmişdir. Arvento GPS naviqasiya sistemin funksionallığı və yeniləşməsi Departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən həyata keçirilmiş və istifadə üçün Nəqliyyat İdarəsinə həvalə olunmuşdur. Belə ki, bu sistemin vasitəsilə nəqliyyat vasitələrinin Respublikanın hansı nöqtəsində olduğunu, təhlükəsizlik və nəzarət baxımından hansı sürətlə və harada hərəkət etdiyini və bir sözlə hər gün istənilən nəqliyyat vasitəsinin istifadəsi haqqında ətraflı məlumat almaq mümkündür.

Cədvəl üzrə maşın və mexanizmlərə quraşdırılmış izləmə və nəzarət avadanlıqları yenidən tam təftiş və xəritənin yeniləşməsi və yeni nəqliyyat vasitələrinin üzərinə quraşdırılması təmin olunmuşdur.

Cədvəl XX.3

Minik maşınları	635
Avtobuslar	44
Xüsusi təyinatlı avtomobillər	18
Yük maşınları	132
Traktorlar	1
Cəmi	830

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsində xüsusi texnika və nəqliyyat vasitələrindən səmərəli istifadə etmək məqsədilə zonalar üzrə Texnoloji nəqliyyat departamentləri yaradılmışdır. Nəqliyyat müəssisələrində nəqliyyat vasitələri üzrə ay ərzində görülən təmir işləri kompüter proqramı vasitəsilə həyata keçirilmişdir. Boş dayanmaların qarşısının alınması məqsədilə gün ərzində işini tez başa vurmuş nəqliyyat vasitələrinin tələbatı olan bir neçə sifarişçiyə xidmət göstərməsi yerlərdə təşkil edilmişdir. Artıq yürüşlərin qarşısının alınması məqsədilə təzə açılan obyektlər üzrə nəqliyyat vasitələrinin marşrut xəritəsi tərtib edilmiş, Daşımalara nəzarət Departamentinin əməkdaşları tərəfindən ona nəzarət gücləndirilmişdir. Şənbə, bazar və bayram günlərində nəqliyyat vasitələrinin qarajlarda saxlanması təmin edilmişdir, bu iş hazırda davam etdirilir.

Daşımalara nəzarət Departamentinə daxil olan bütün hesabatlar, təklif və rəylərin alınması elektron poçt vasitəsilə həyata keçirilmişdir.

Son zamanlar xaricdə istehsal edilmiş yeni müxtəlif tipli nəqliyyat vasitələrinin və avadanlıqların istismara daxil olması ilə əlaqədar 2014-cü ildə SOCAR tərəfindən təsdiq edilmiş yanacaq sərfi normalarının yenidən işlənməsi və tətbiq olunması təmin edilmişdir.

Yol-nəqliyyat hadisələrinin qarşısının alınması məqsədilə yerlərdə müvafiq tədbirlər planı hazırlanıb həyata keçirilmişdir.

Daşımalara nəzarət Departamenti quru nəqliyyatdan başqa dəniz və hava nəqliyyatı üzrə sifarişlərə, sifarişlər üzrə onların iş saatlarına, görülən xidmət üzrə ödəniləcək məbləğlərə və onların səmərəliliyinə nəzarət edir. Bununla əlaqədar olaraq Departament tərəfindən görülən tədbirlər nəticəsində 2014-cü il üzrə hava nəqliyyatı xidmətləri 2013-cü ilə nisbətən 850,5 uçuş saati, dəniz nəqliyyatı üzrə 89357 gəmi iş saati və 17521147 manat dəniz nəqliyyatı xərci azalmışdır.

Cədvəl XX.4

№	İdarələrin adı	2013-cü il		2014-cü il		(+: -)	
		Uçuş saati	Məbləğ, manat	Uçuş saati	Məbləğ, manat	Uçuş saati	Məbləğ, manat
1	"Kompleks qazma işləri" trestı	1673,5	7228174,6	1489,1	6930862,8	- 184,3	- 297311,8

2	"Neftqaztikinti" trestı	719,2	3109387,0	972,5	4462317,1	+253,3	+1352930,1
3	"Azneft" İB	5189,2	22692,1	4269,8	19753,2	- 919,5	- 2938,9
	CƏMI:	7581,9	10360253,7	6731,4	11412933,1	- 850,5	+1052679,4

Dəniz nəqliyyatı üzrə faktiki gəmi iş saatları və dəniz nəqliyyatı xərclərinin müqayisəsi
Cədvəl XX.5

İdarələrin adı	2014-cü il plan		2014-cü il fakt		2013-cü il fakt		2014/2013 müqayisədə, +/-	
	saat	xərc	saat	xərc	saat	xərc	saat	xərc
28 May NQÇİ	50578	20006536	57713	22820817	70976	25614117	-13263	-2793300
Neft Daşları NQÇİ	43494	15102505	42806	14594594	53896	17208977	-11090	-2614383
N.Nərimanov ad. NQÇİ	53460	10708687	68965	14159444	78228	14946928	-9263	-787484
Abşeronneft NQÇİ	55352	5915371	60687	6422700	79167	7790949	-18480	-1368249
CMS Azneft İB		3595680		7565395		3613625	0	3951770
Nəqliyyat idarəsi	12815	726132	12774	715119	14460	771852	-1686	-56733
Neftqaztikinti trestı	62458	29192702	109063	36379922	114265	32549817	-5202	3830105
CMS(NQTT)		6532625		4000417		6103129	0	-2102712
KQI Trestı	26125	11038093	40141	19685961	60645	27837603,37	-20504	-8151642,37
CMS(KQIT)		3958625		3765519,26		9345631,33	0	-5580112,07
GGI	15785	7387512	14021	4888088	12777	4605013	1244	283075
DQXII	41492	7673325	19126	2065054	28321	3511638	-9195	-1446584
Ekologiya idarəsi	1947	568502	951	286195	2869	971093	-1918	-684898
12 ay üzrə	363506	122406295	426247	137349225	515604	154870372,7	-89357	-17521147

Qeyd olunanlarla yanaşı Daşımalara nəzarət Departamenti gündəlik cari işlərlə və SOCAR rəhbərliyinin müvafiq tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə də məşğul olmuşdur.

XXI. SOSIAL MƏSƏLƏLƏR

SOCAR əvvəlki illərdə olduğu kimi 2014-cü ildə də ölkənin sosial həyatında fəal iştirak etmiş, respublikamızda həyata keçirilən bütün mühüm sosial-iqtisadi layihələrə öz töhfə və dəstəyini vermişdir.

2014-cü ildə SOCAR-ın vəsaiti hesabına regionların sosial-iqtisadi inkişafı məqsədi ilə qəbul edilmiş Dövlət Proqramları çərçivəsində Respublikamızın müxtəlif regionlarında və şəhərlərində əsaslı tikinti və təmir işləri aparılmışdır.

Bakı şəhəri, Bakıxanov qəsəbəsində stadionun ərazisində inzibati binanın yenidən qurulması, Buzovna qəsəbəsində SOCAR-ın qonaq evinin tikinti quraşdırma işləri davam etdirilir.

Sabunçu rayonu, Səhər şossesi 5-ci döngədə yerləşən 8 saylı 2 mərtəbəli yaşayış binasının yararsız vəziyyətə düşməsi ilə əlaqədar sökülərək 21 mənzilli 3 mərtəbəli yaşayış evinin tikintisi işləri başa çatmışdır.

Bakı şəhərində, Bakı istedadlar məktəbinin tikintisi davam etdirilir, Xətai rayonu Nobel prospektində Fransız liseyinin tikintisi başa çatdırılmış, obyektin istismara verilməsi hazırlanır. Xəzər rayonu Şüvəlan qəsəbəsində 2 saylı 220 şagird yerlik xüsusi internat məktəbinin tikintisi işləri davam etdirilir.

Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsi Ə.Əmirov adına NQÇİ-nin 3-cü mədənlərində "Bibiheybətneft" NQÇİ-nin yeraltı təmir və XTS-nin tikintisi başa çatıb və istismara hazırlanır. Bakı şəhəri, Xətai rayonu F.Bayramov küçəsi 21 ünvanında yerləşən SOCAR-ın Qaz İxrac İdarəsinin mövcud inzibati binasının yenidənqurulması obyektində tikinti işləri davam etdirilir.

SOCAR-ın dünya standartlarına uyğun Yeni İnzibati binasının tikintisi işləri davam etdirilir. İrimiyyəli sosial layihələrdən olan Bakı Olimpiya stadionunun tikintisi işləri yekunlaşmaq üzrədir və təhvil 2015-ci ilin fevral ayında nəzərdə tutulmuşdur.

Həmçinin, 2014-cü ildə Bakı şəhərində parkların, yaşayış binalarının fasadlarının və dam örtüklərinin bərpa-abadlıq işləri yerinə yetirilmişdir.

Respublikanın regionlarında da SOCAR-ın vəsaiti hesabına bir çox təmir tikinti işləri aparılmışdır. Siyəzən şəhərində abidə kompleksinin əsaslı təmiri, Quba şəhərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağının quraşdırılması, Naftalan şəhərində, S.Qurbanov küçəsi 3 saylı və İ.Həsənzadə küçəsi 16 saylı yaşayış binasında mansart hissəsi işləri başa çatdırılmışdır.

2014-cü ildə ümumilikdə 1436,6 km qaz kəməri çəkilmiş (o cümlədən regionlarda 1287,0 km) və 353,9 km qaz kəməri təmir edilmişdir (o cümlədən regionlarda 163,6 km).

SOCAR üzrə 01 yanvar 2015-ci il tarixinə 4383 nəfər işçi mənzil uçotundadır ki, onların da 442 nəfəri Respublikanın müxtəlif rayonlarında (Siyəzən, Şabran, İmişli, Kürdəmir, Salyan, Neftçala və Şirvan şəhəri), 3941 nəfəri isə Bakı şəhərindədir.

Bu il ərzində SOCAR tərəfindən 37 neftçi ailəsi mənzillə təmin olunmuşdur. Onlardan 8 nəfəri SOCAR tərəfindən yeni tikilmiş, eyni zamanda SOCAR-ın balansında olan qeyri-yaşayış sahələrində müvafiq təmir işləri aparılaraq yaşayış sahələrinə çevrilmiş mənzillərlə, 29 nəfər isə "Neftçi" mənzil-tikinti kooperativi vasitəsilə təmin olunmuşdur:

Kooperativ tərəfindən Xətai rayonu Arif İsmayılov 35 ünvanında 303 mənzilli və Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsində 312 mənzilli yaşayış binaları tikilib istifadəyə verilmişdir. Hal-hazırda Kooperativ tərəfindən Qaradağ rayonu Sahil qəsəbəsində isə 187 mənzilli yaşayış binalarının tikintisi aparılır və yaxın vaxtlarda istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. Bundan başqa Xətai rayonu M.Hadi küçəsində 9 mərtəbəli 128 mənzilli yaşayış binasının tikintisinə başlanılmış və hal-hazırda həmin binadakı mənzillərin bölgüsü aparılır. Eyni zamanda SOCAR üzrə mənzil uçotunda olanlara fərdi mənzil tikintisi üçün Suraxanı rayonu Hövsan qəsəbəsinin qərb hissəsində 12,51 ha torpaq sahəsi ayrılmışdır ki, həmin ərazidə 211 ailənin hər birinə sahəsi 400 m² olan fərdi torpaq sahəsi verilməsi nəzərdə tutulur və yaxın vaxtlarda bölgüsü aparılacaqdır.

Bundan başqa Bibiheybət ərazisində 600-dən çox ailənin mənzillə təmin olunması üçün yeni yaşayış kompleksinin tikintisi məqsədilə hazırlıq işləri aparılır.

SOCAR üzrə rayonlarda mənzil uçotunda olanların yaşayış sahələri ilə təmin olunması üçün həmin rayonlarda yerləşən SOCAR-ın istifadəsində olan sənaye təyinatlı 31,05 ha torpaq sahəsinin kateqoriyasının dəyişdirilərək yaşayış məntəqələri torpaqları kateqoriyasına keçirilməsi barədə sənədləşdirmə işləri aparılmışdır.

Bundan başqa işçilərin SOCAR üzrə mərkəzləşdirilmiş qaydada bağ sahələri ilə təmin olunmaları üçün müvafiq işlər davam etdirilir.

Çoxminli neftçilər ordusunun sosial problemlərinin həllini hər zaman diqqət mərkəzində saxlayan Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti bu istiqamətdə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirir. Ötən dövr ərzində SOCAR əməkçilərinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə sosial obyektlərin fəaliyyətinin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması istiqamətində aparılmış işlər xüsusi qeyd olunmalıdır. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti və Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin birgə müvafiq əmr-qərarı ilə təsdiq edilmiş, 494 bənddən ibarət «Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin qurumlarında çalışan işçilərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə 2011-2015-ci illər üçün Sosial-İnkişaf Proqramı»na uyğun olaraq, yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tədbirlərdən 171 bənd üzrə işlər tam, 112 bənd üzrə işlər qismən yerinə yetirilmiş və digər bəndlər üzrə işlərin başlanması üçün hazırlıq işləri aparılır.

«Azəriqaz» İstehsalat Birliyində işçilərin iş şəraitinin müasir tələblərə cavab verən standartlar səviyyəsində qurulması üçün Nəqliyyat Xüsusi Texnika İdarəsi, Nizami, Zaqatala, Siyəzən, Şabran, Qusar, Salyan, Tərtər, Şamaxı, Lənkəran Qaz İstismar Sahələri üçün yeni inzibati binaların tikintisi aparılmış, Yevlax QİS-nin inzibati binasında tikinti işlərinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. İstifadəyə verilmiş yeni inzibati binalar müasir avadanlıq və ofis mebelləri ilə təchiz olunmuşdur. Təmirə ehtiyacı olan 13 sahədəki inzibati binalarda əsaslı və cari təmir işləri aparılmış, həyətəyeni sahələrdə abadlaşdırma və yaşıllaşdırılma işləri yerinə yetirilmişdir. Yeni tikilmiş və əsaslı təmir olunmuş binalarda istilik sistemləri quraşdırılmış, işçilər üçün normal iş şəraiti yaradılmışdır. İstehsalat Birliyi üzrə ötən dövr ərzində 11 duşxana, 12 soyunub-geyinmə otağı, 12 istirahət guşəsi, 8 köşk tikilib istifadəyə verilmişdir. «Azəriqaz» İstehsalat Birliyinin həyatında 120 yerlik müasir tələblərə cavab verən yeni yeməxana binası tikilib istifadəyə verilmiş, Abşeron, Xəzər, Qaradağ QİS-də istifadəyə verilmiş yeməxanalar lazımi inventar və avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur. Bəzi istehsalat sahələrində çalışan işçilərin mütəmadi olaraq içməli su ilə təmin olunması üçün 250 ədədə yaxın su dispenseri alınaraq quraşdırılmışdır. İşçilərin nahar fasiləsi zamanı istirahətlərinin təşkili

məqsədi ilə 22 sahədə istirahət guşələri yaradılmış, bəzi sahələrin həyətində açıq tipli mini idman meydançalarının tikintisi aparılaraq avadanlıqlarla təchiz edilməsi yerinə yetirilmişdir.

«Azərikimya» İstehsalat Birliyinin tabeliyində olan «Etilen-polietilen» zavodunun Qaz məhsullarının qəbulu və buraxılması sexinin və Neft kimya məhsullarının qəbulu və buraxılması sahəsinin inzibati binaları əsaslı təmir olunmuş, binada 52 nəfərlik kişi və 18 nəfərlik qadınlar üçün soyunub-geyinmə otaqları, bir anbar otağı, duşxanalar, sanitariya qovşaqları tam təmir olunub işçilərin istifadəsinə verilmiş və sahələr müasir avadanlıqlarla və ofis mebel dəsti ilə təchiz olunmuşdur. Sexlərdə 24 və 20 nəfərlik qida qəbulu otaqları yaradılmış, mətbəx mebeli, stol və digər avadanlıqlarla təmin olunub işçilərin istifadəsinə verilmişdir. «Təmir-tikinti» İdarəsinin T-2 məişət binasında kişilər və qadınlar üçün soyunub-geyinmə otaqlarında, 42 ədəd duşxanada və sanitariya qovşaqlarında əsaslı təmir işləri başa çatdırılmışdır. Soyunub-geyinmə otaqları 150 nəfərlik şkafla təmin olunmuşdur.

«28 May» NQÇİ-nin 2, 6, 9, 10, 11, 15 və 19 sayılı DDÖ-nin və NİH və NS-nin yaşayış blokları əsaslı təmir edilmiş, bütün zəruri mebel və materiallarla təchiz edilərək işçilərin istifadəsinə verilmiş, 14 sayılı DDÖ-də bu işlər davam etdirilir. 4 sayılı DDÖ-də tikilən qazlift kompressor stansiyasında çalışacaq işçilər üçün (60 nəfər) yeni yaşayış blokunda yenidənqurma işləri aparılmış, lazım olan mebel və avadanlıqlarla təchiz edilmiş, 12 ədəd split tipli kondisioner quraşdırılmış, sanitariya qovşaqlarında tamamlama işləri aparılır. 3, 5, və 8 sayılı DDÖ-də isitmə-soyutma sistemi istifadəyə verilmişdir. 10 sayılı DDÖ-də məişət evi, ETİS və ESS işçiləri üçün yeni inzibati bina tikilib istifadəyə verilmişdir. Bütün DDÖ-lərin kayut-kompaniya, qırmızı guşə və yeməxanalarında müasir split tipli kondisionerlər, 3, 4, 5, 8, 10, 11 və 14 sayılı DDÖ-lərin kayut-kompaniyalarında, qırmızı guşələrində yumşaq mebellər quraşdırılmışdır. Yaşayış otaqları zəruri məişət və yataq dəstləri ilə təmin olunmuşdur. DDÖ-də çalışan işçilər üçün soyunub-geyinmə sahələri 650 ədədə yaxın dəmir paltar şkafları ilə təmin olunmuşdur. Çilov adasında yerləşən İXB, QƏYTS və İATS-nin inzibati binalarının dam örtükləri dəyişdirilmiş, İXB-da əsaslı təmir işləri aparılmış, 4 sayılı ailəvi yataqxananın dam örtüyünün dəyişdirilməsi hazırda davam edir. Ada sakinlərinin suya olan tələbatının ödənilməsi məqsədi ilə su şirinləşdirmə sahəsində 2 ədəd hər biri 1000 m³ olmaqla su anbarı tikilib istifadəyə verilmişdir. Sakinlərin dayanacaq elektrik enerjisi ilə təmin olunmaları üçün adada Qazturbın stansiyası tikilib istifadəyə verilmişdir. Adada tam abadlaşdırma işləri aparılaraq 52 mindən çox ağac əkilmişdir. Bundan əlavə adada hazırda müasir idman sağlamlıq və istirahət kompleksinin, çay evinin, 280 yerlik mədəniyyət evinin, gəmi yanalma körpüsündə yeni gözləmə zalının tikintisi davam etdirilir. İşçilərin yataqxana sahəsi ilə tələbatları nəzərə alınaraq, keçmiş uşaq bağçasının inzibati binasının yaşayış sahəsinə çevrilməsi ilə əlaqədar yenidənqurma işləri aparılır.

«Neft Daşları» NQÇİ-nin balansında olan yataqxana korpuslarının dəhlizlərində, otaqlarında, binanın fasadında cari təmir işləri aparılmışdır. Çay evində, vertalyot meydançasında, qəsəbə və park ərazisində təmizlik işləri aparılmış, yollar təmizlənmiş, parkda qazon salınmış, ağaclar budaqlanmış və bu işlər müdamadi olaraq davam etdirilir. NQÇİ-nin İstismar Avadanlığının Təmiri, Avtomobil Nəqliyyatı və Xüsusi Texnika, Neftin Kompleks Hazırlanması və Nəqli və Lay Təzyiqinin Saxlanması və Tədqiqat İşləri Sexləri üçün yeni inzibati bina tikilmiş, binalar lazım olan məişət

avadanlıqları ilə təchiz edilərək istifadəyə verilmişdir. Neft Daşlarında yeni müasir tipli İstilik Elektrik Stansiyası tikilmiş, mövcud yeməxanasında təmir işləri aparılaraq avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Ötən dövr ərzində 27 ədəd müxtəlif təyinatlı vaqon- evciklər alınaraq zəruri avadanlıqlarla təchiz olunaraq özüllərdə çalışan işçilərin istifadəsinə verilmişdir. 1, 2, 4 və 5 sayılı NQÇS-in inzibati binalarında, sanitariya qovşaqlarında, mətbəxlərində əsaslı və cari təmir bərpa işləri görülmüşdür. 1841, 1517, 1201, 741, 1887 və 2585 sayılı SDÖ-də təmir işləri aparılmış və zəruri məişət avadanlıqları ilə təmin olunmuşdur. Görülmüş tədbirlər nəticəsində 1-ci və 2-ci Əks Osmos qurğuları vasitəsi ilə NQÇİ-nin inzibati binası və 1 sayılı yataqxanalar kompleksi sutka ərzində fasiləsiz isti su ilə təmin edilmişdir. «Çörəkbişirmə sexində 2-ci ehtiyat çörəkbişirən soba quraşdırılmışdır.

Sexlərdə, yataqxana korpuslarında dezinfeksiya tədbirləri görülmüşdür. Yataqxana korpuslarında, özüllərdə və sahələrdə soyuducular və kondisionerlər əsaslı təmir olunaraq işlək vəziyyətə salınmışdır.

N.Nərimanov adına NQÇİ-nin 2 sayılı NQÇS-nin ərazisində yerləşən 110 sayılı EYM-da yerləşən yataqxananın yeməxanasında genişləndirmə işləri aparılmış və işçilərin asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi məqsədilə zəruri avadanlıqlarla təmin olunmuş əlavə otaq ayrılmışdır.

NQÇİ-də neft-mədən obyektlərində işləyən işçilərin məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə 17 ədəd yataqxana tipli məişət evciyi, 2 ədəd paltar yuyub-qurutmaq üçün məişət evciyi, 1 ədəd anbar evciyi alınaraq sahələrdə quraşdırılmışdır. 1 ədəd "Osmos" tipli bioloji təmizləmə qurğusu 4 sayılı NQÇS-nin 122 sayılı SDÖ-də quraşdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

"Azneft" İstehsalat Birliyinin tabeliyində olan "Abşeronneft", Ə.C.Əmirov adına, H.Z.Tağıyev adına, "Bibiheybətneft" neft-qazçıxarma idarələrində, MTTİ-də və digər strukturlarında işçilərin sosial-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

«Günəşli» yatağında yerləşən Dərin Dəniz Özüllərində, "Ümid" strukturu 1 sayılı Dərin Dəniz Stasionar Özülündə, həmçinin "28 May" NQÇİ-nin Neft Daşları ərazisində yerləşən QYHK və KTS-nin Sıxıcı kompressor stansiyalarında növbəli iş üsulu ilə (vaxt metodu ilə) işləyən 2300 nəfərə yaxın işçi gündəlik keyfiyyətli və yüksək kalorili isti yeməklə pulsuz təmin olunmuşdur.

Əlahiddə dəniz özüllərində, estakadalarda və sahildəki istehsalat sahələrində çalışan işçilərin iş şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün 171 ədəd müxtəlif təyinatlı vaqon-ev alınaraq quraşdırılmış, 37 ədədi əsaslı təmir olunmuş və zəruri avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Bəzi sahələr isə əsaslı təmir edilmiş və yeni məişət avadanlıqları ilə təchiz olunmuşdur. İstehsalat sahələrində çalışan işçilərin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə 28 sahədə müasir üslubda yeni inzibati binalar tikilmiş, 40 sahədə inzibati binalar əsaslı və cari təmir olunaraq iş otaqları müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş və 7 sahədə isə bu işlər davam etdirilir. Bundan əlavə 12 sahədə yeni duşxanalar tikilmiş, 97 sahədə duşxanalar əsaslı təmir olunmuş, 4 sahədə yeni soyunub-geyinmə otaqları tikilmiş, 112 sahədə soyunub-geyinmə otaqları təmir edilərək 2098 ədəd yeni paltar şkafları ilə təchiz edilmiş, 5 istehsalat sahəsində isə qadın gigiyena otağı yaradılmışdır. Bəzi idarə və müəssisələrdə tələbat nəzərə alınaraq, 342 ədədə yaxın su dispenseri quraşdırılmış və istehsalat sahələrində çalışan işçilərin mütəmadi olaraq içməli su ilə təmin olunması üçün 13 ədəd 8-10 tonluq su maşınları

alınmışdır. İşçilərin qidalanması məqsədi ilə 18 sahədə yeni yeməxana binası tikilmiş, 26 sahədə mövcud yeməxanalar əsaslı təmir olunaraq müasir tipli avadanlıq və ləvazimatlarla təchiz olunmuşdur. İşçilərin iş yerlərinə rahat aparılıb-gətirilməsi üçün 119 ədəd, o cümlədən 21 ədəd iri tutumlu, 91 ədəd orta tutumlu və 7 ədəd kiçik tutumlu avtobuslar alınaraq, işçilərin istifadəsinə verilmişdir.

SOCAR-ın Sosial İnkişaf İdarəsinin nəzdində fəaliyyət göstərmiş «Neftçi» İdman Sağlamlıq Mərkəzi və hal-hazırda SOCAR-in təsisçiliyi ilə təsis edilmiş «Neftçi İdman Klubu» ictimai birliyi ölkəmizdə idmanın inkişafına öz töhfələrini verir. NİK-nun tabeliyində 13 idman qurğusu fəaliyyət göstərir ki, bu idman qurğularında idmanın 36 növü üzrə 183 peşəkar məşqçi-müəllimin rəhbərliyi altında beş minə yaxın yeniyetmə və gənc, eləcə də 1500-dən çox neft-qaz sənayesi işçisi idmanla məşğul olur. Ötən dövr ərzində yüzlərlə idmançımız 300-dan artıq yarışda iştirak edərək yüksək nəaliyyətlər əldə etmişlər. Belə ki, bu müddət ərzində idmançılarımız olimpiya və qeyri-olimpiya növləri üzrə bir sıra dünya və Avropa səviyyəli yarışlarda, nüfuzlu beynəlxalq turnirlərdə, respublika, Bakı və digər yarışlarda iştirak edərək 670 qızıl, 515 gümüş və 600 bürünc olmaqla ümumilikdə 1785 medal qazanmışlar.

İşçilərin istirahət və asudə vaxtlarının təşkili də SOCAR-ın həyata keçirdiyi sosial yönümlü fəaliyyətinin bir hissəsidir. Belə ki, ötən dövr ərzində respublikanın istirahət zonalarında və Türkiyə Respublikasının Bodrumda yerləşən istirahət guşəsində, ümumilikdə 2613 nəfərə yaxın neftçinin və onların ailə üzvlərinin, 2-3 günlük və çoxgünlük istirahətləri təşkil edilmişdir. Müalicəyə ehtiyacı olan 1605 nəfər neftçi sanator-kurort müalicə mərkəzlərinə göndərilmiş və bundan əlavə Naftalan şəhərində yerləşən «Riksos» sanatoriyasında 1834 nəfərə yaxın işçinin müalicəsi təmin olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin işçilərinə «Maddi yardım verilməsi haqqında Əsasnamə»yə uyğun ötən dövrdə də işçilərə maddi yardım verilməsi davam etdirilmiş, şəhid ailələri və müharibə əlilləri daimi diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə SOCAR-ın himayəsinə verilmiş, Ağdam rayonu ərazisində yerləşən, «Dördyol 1, 2», «Təzəkənd» qəsəbələrində və Dördyol-Mamırlı ərazisində, Tərtər rayonunda, Fizuli rayonunun Əhmədialılar, Mirzənağılı və Qazaxlar kəndlərində məskunlaşmış 27522 nəfər məcburi köçkünə və Sumqayıt şəhərində müvəqqəti sığınacaq tapmış 1700 nəfər məcburi köçkün və şəhid ailələrinə bayramlar münasibəti ilə ərzaq yardımı verilməsi davam etdirilmişdir.

SOCAR-ın müəssisə və təşkilatların balansında olan binalarda və sosial obyektlərdə müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkün ailələrinə daim qayğı göstərilir və onlardan 2300 nəfərə yaxını idarə və müəssisələrdə işlə təmin olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti 2012-ci ilin yanvar ayından etibarən öz işçilərinin sağlamlığının mühafizəsini gücləndirmək məqsədilə onların könüllü tibbi sığorta ilə təmin edilməsi barədə qərar vermişdir. Bu sığorta proqramı çərçivəsində 2014-cü il ərzində 60000 -ə yaxın şirkət əməkdaşına tibbi xidmət göstərilmişdir.

SOCAR-ın bütün əməkdaşları respublikamızın əksər müasir xəstəxana və tibb müəssisələrində təcili və təxirəsalınmaz yardım, ambulator və stasionar xidmət, dövrü profilaktik müayinələri və s. ilə təmin edilirlər. Həmin tibb müəssisələrində neftçi ailə üzvlərinin müayinə və müalicəsində böyük güzəştlər edilir.

Baş ofisdə fəaliyyət göstərən “qaynar xətt”ə 2014-cü il ərzində 500-dən artıq müxtəlif xarakterli zənglər daxil olmuş (150-si şikayət xarakterli) və bütün müraciətlər operativ şəkildə araşdırılaraq lazımi tədbirlər görülmüşdür. Dövri tibbi müayinəyə cəlb olunacaq işçilərin adlı siyahısı əsasında xüsusi müayinə qrafiki tərtib edilmiş il ərzində müayinələrin keyfiyyətlə aparılmasına və müayinə aktlarının vaxtında, düzgün tərtib edilməsinə nəzarət edilmişdir. .

SOCAR-da sığortalanmış təqaüdçülərin qeydiyyatına alınması, müayinə və müalicəsinin təşkili həyata keçirilmiş, il ərzində “İki sahil” qəzetində ayda iki dəfə, tibbi xidmətlə bağlı müraciət edənlərin sualları cavablandırılmışdır.

SOCAR-ın müəssisələrində “donor günü” təşkil olunmuş. Keçirilmiş aksiyada 1229 nəfərdən qan götürülmüşdür və bu aksiyanın 2015-ci ildə davam etdirilməsi planlaşdırılır.

